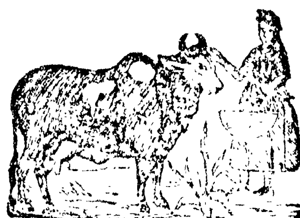
કવિ પ્રેમાનંદ કૃત

ઓખાહરણ.

(મ્હોટું.)

પ્રસિદ્ધ કર્ત્તા,

મહાદેવ રામચંદ્ર જાગુષ્ટે-બુકસેલર.

ત્રણ દરવાજા—અમદાવાદ.

આવૃત્તી ૭ મી. સને ૧૯૧૨ પ્રત ૨૦૦૦.

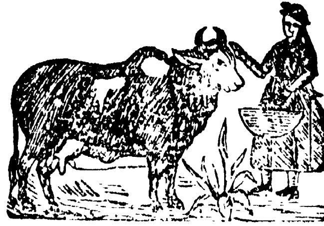
અમદાવાદ—ઘી.મશાના રોડ પાસે શ્રી "સત્યસાગર" પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં
પટેલ મોચાભાઈ ચતુરભાઈએ છાપ્યું.

કીંમત ૮ આના.

કવિ પ્રેમાનંદ કૃત

ઓખાહરણ.

(મ્હોટું.)

પ્રસિદ્ધ કર્ત્તા,

મહાદેવ રામચંદ્ર જાગુષ્ટે-બુકસેલર.

ત્રણ દરવાજા—અમદાવાદ.

આવૃત્તી ૭ મી   સંવત ૧૯૯૮   પ્રત ૨૦૦૦

અમદાવાદ—પીરમશાના રોજા પાસે શ્રી "**સત્યસાગર**" પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં
પટેલ પોચાભાઇ ચકુભાઇએ છાપ્યું.

કીંમત ૮ આના.

ગોસ્વામી.

તુલસીદાસ કૃત રામાયણ.

દોહા, ચોપાઈ, સોરઠા વગેરે ગુજરાતી લીપીમાં
અને સરળ શુદ્ધ ગુજરાતી ટીકા સહિત.

શ્રી રામાયણ એ શાસ્ત્રનું શાસ્ત્ર છે, ઇતિહાસનો ઇતિહાસ છે અને ગાન તેમજ ઉપદેશથી અક્ષરે અક્ષર રસમય બનેલું વાર્તામય વાચન છે. વળી તેને સમર્થ મહાત્મા તુલસીદાસજીએ એવી રસમય વાણીથી રચેલું છે કે તેનું રસામૃત પાન કરતાં કરતાં ભક્તોનાં હૃદય ડોલવા લાગે છે અને ભક્તિરસથી ઉછળીને ઉભરાઈ જાય છે

આ પુસ્તક મૂળ હિંદીમાં હોવાથી તેનો મૂળ ભાગ પણ ગુજરાતીમાંજ રાખેલો છે એવું સર્વ માન્ય પુસ્તક ક્રાઉન સુપર રોયલ પૃષ્ઠ ૧૧૪૦ સુંદર સોનેરી પાકું પુઠું છતાં ઉત્તમ ગ્લેજ કાગળ કિંમત રૂ. ૩) ટપાલ ખર્ચ ૦-૧૦-૦ રફ કાગળ કીં ૨-૮-૦ ટપાલ ખર્ચ ૦-૮-૦

પુસ્તકો મળવાનું ઠેકાણું.

બુકસેલર-મહાદેવ રામચંદ્ર જાગુષ્ટે.

ત્રણ દરવાજા—અમદાવાદ.

અનુક્રમણિકા.

કડવામાં આવેલી ટુંક બીના.

કડવું — પાનું.

 શ્રી ગણેશાય નમઃ

ઓખાહરણ.

શ્રી ગણપતીની પ્રાર્થના.

રાગ આશાવરી–એક નામ મુજને સાંભર્યું, શ્રી ગૌરીપુત્ર ગણેશ; પાર્વતીના અંગથી ઉપન્યો, તાતતણો ઉપદેશ. ૧ માતા જેની પાર્વતીને, પિતાશંકર દેવ; નવ ખંડમાં જેની સ્થાપના, કરે જુગ ભુતળ સેવ. ૨ સીંદુરે શણગાર સજ્યા ને, કંઠે પુષ્પના હાર; આયુદ્ધ ફરસી કર ધરીને, હણ્યા અસુરઅપાર. ૩ પેહેલા કરમાં જળકમંડળ, બીજે મોદિક અહાર; ત્રીજા કરમાં ફરશી સોહીએ, ચોથેરે જપમાળ. ૪ ચાલો સઈયરો દેવ જઈયે પુજીયે ગણપતિરાય; મોટા લીજે મોદિક લાડુ, લાગીયે શંભુસુતને પાય. ૫ એવા દેવ સાચા મુની વાચા, પુરે મનની આશ; બેઉ કર જોડી કહે જન વૈશ્નવ, દાસતણો જે દાસ. ૬

શ્રી અંબાજીની પ્રાર્થના.

કડવું ૧ લું.

આદ્ય શકિત મા અંબા પ્રગટયાં, જયાં પવન નહીં પાણી; સુરીનર મુનીજન સરવે કળાણા, તું કોણે ન કળાણી. ૧ તારૂં વરણન કેઈ પેરે કરીએ, જો મુખ રસના એક; સહસ્ત્ર ફેણા શેષનાગને, મા તોયે ન પામ્યો શેખ. ૨ જુજવાંરૂપ ધરેજુગદંબા, રહિ નવ ખંડે વાપી; મહા મોટાજડ મુઢહતામા, તેમની કુરમત કાપી. ૩ ભકિત ભાવ કરી ચરણે લાગું, મા આદ્ય શકિત

જાણી; તે મને સહાય કરવાતું સમરથ નગર કોટની રાણી. ૪ તું તારા ત્રિપુરાને તોતળા, નમલકેશ રંગ રાતે; બીજી શોભા શી મુખે કહીયે, રચના બની બહુ ભાતે; ૫ હંસાવતી ને બગલા મુખી, વહાણવટીતું માય; ભીડ પડેતમનેસંભારૂં, કરજો અમારી સહાય. ૬ મા શેવકજન તારી વિનતી કરે, ઉગારજો અંબે માય; બ્રહ્મા આવી પાઠ કરે, વિષ્ણુ વાંસળી વાય. ૭ શીવજી આવી ડાક વગાડે, નારદજી ગુણ ગાય; અબીલ ગુલાલ તણા હોય ઓચ્છવ, મૃદંગના ઝણકાર. ૮ સિંહાસનં બેઠાં જુગદંબા, અમ્રત દ્રશ્ટે જોતી; સોળે સણગાર તેં સજ્યા મા, નાકે નીરમળ મોતી. ૯ ખીર ખાંડ ઘ્રત મદ શર્કરા આરોગો જુગ માય; અગર કપુરે તારી કરૂં આરતી, શેવકજન શીર નમાય. ૧૦ તું બ્રહ્માણી તું રૂદ્રાણી, તુદેવાધી દેવ; સકલ વિશ્વમાંતું છેમાતા, કરૂં તમારીસેવ. ૧૧ માનાશરણથયાપ્રતિપાલન, પહોતી મનની આશ; કુશળક્ષેમ રાખજો અંબા મા સરવને, એમ કહે ત્રીપુરા દાસરે. ૧૨

કડવું ૨ જું.

રાગ કેદારો–હું તો શ્રી પુરૂષોત્તમ શીર નામુ, હું તો સકળ પદારથ પામું; વામું વામું રે, દુ:ખ સકળ કુળીવરતણાં રે. (રાગ ઢાળ) દુ:ખ સકળ વામું કુળીવરનાં, સુણતાં પ્રાયશ્ચિત જાય; ઓખાહરણ જે સાંભળે, મહા રોગથકી મુકાય. ૧ તાવતરિયો એકાંતરીઓ, ન ચઢે તેની કાય; ભુતનો ભણકારોતેને, નઆવે સ્વપ્ના માંય. ૨ પરિક્ષીત પુછે કહોને શુકજી, ઓખાનો મહિ-

માય; કોણ રીતે થયો ઓખા, અનિરૂદ્ધનો વિવાહ. ૩ પ્રથમ હુતા દાનવસુતાને, કહાવતા જેદસસ્કંધ;હવે દશમનીકહું કથા, જેમ ઊપજે આનંદ. ૪ હરીએ વૃંદાવનમાંલીલા કીધી, વાયો મધુરો વંસ; પ્રથમમારી પુતનાને, પછી પછાડયોકંસ. ૫ પછી પધાર્યા દ્વારીકામાં, પરણ્યા છે બહું રાણી; સોળ સહસ્ત્ર શત આગળી, તેમાં અષ્ટ કરીપટરાણી. ૬ તેમાં વડાં જે રૂક્ષમણી,પ્રદ્યુમનતેનાતન;પ્રદ્યુમનનાઅનિરૂદ્ધકહિયે, કર્મ કથા પાવન. ૭ આદ્ય બ્રહ્મા શ્રષ્ટી કરતા, મરીચી જેના તન; મરીચીનાસુત કશ્યપ કહીએ, હીરણ્યકશ્યપરાજન. ૮ વિષ્ણું ભકત પ્રલ્હાદજી, તેને વ્હાલા શ્રીભગવંત; પ્રલ્હાદનોસુતવિરોચન, બળીરાય તેનો તન. ૯ બળીતણો સુતબાણાસુર; જેનું મહારૂદર ચરણેમન; એક સમે ગુરૂ શુક્ર આવ્યા,ત્યારે બોલ્યો વચન. ૧૦અહો ગરૂજી અહો ગરૂજી,કહોનેતપ મહિમાહ;શુક્ર વાણી બોલિયા, તું સાંભળને જગરાય. ૧૧ ત્રણલોકમાંભોળા શંભુ, આપશે વરદાન;મધુવનમાં જઈ તપકરો, આરાધોશીવ ભગવાનરે. ૧૨

કડવું ૩ જું.

રાગ મારૂ—રાય તપ કરવાને જાયરે, એતોઆવ્યો મધુવનમાંયરે;કીધું કીધુંનિમજ્જનસ્નાનરે, ધરીયુ શીવજીકેરૂંધ્યાનરે. ૧ રાય બેઠોછે આસનત્રાળીરે,કર જમણામાં જપમાળા ઝાલીરે; માળાઘાલ્યા સુગ્રીએ કાનરે, તે એ આરાધે શીવ ભગવાનરે, ૨ રૂધીર માંસસુકાઈનેગયું રે,શરીર સુકાકાષ્ટતથ-

શું રે; મહા તપીઓ કેમ નવ બોલેરે, એના તપથી ત્રીભુવન ડોલેરે. ૩ વળતી બોલીયા શંકરરાયરે, તમે સાંભળો ઉમીયાયરે; એક અસુર મહાતપ સાધેરે, મારૂં ધ્યાન ધરીને આરાધેરે ૪ કોણ કહીયે જેનો બાપરે, તેતો માંડી બેઠા મહા જાપરે; તમે કહોતો એને વરદાન આપુરે, કહોતો પુત્ર કરીને થાપુરે ૫ વળતાં બોલ્યાં રૂદરાંણીરે,મારી વાત સુણોસુલપાણીરે; દુધ પાઈને ઉછેરીયે સાપરે, આગળ ઉપજાવે સંતાપરે. ૬ ભેદ ભસ્માંગદનો લહ્યોરે, વરદાન પામીનેપુંઠળ થયોરે;વરદાનરાવણને તમે આપ્યાંર, તેણે જાનકીનાથ સંતાપ્યારે.૭માટે શીશીખામણ દીજેરે,ભોળા રૂડું ગમે તે કીજેરે; વળતા બોલ્યા શીવરાયરે, તમે સાંભળો ઉમીયાયરે, ૮ સેવા કરી ચઢાવે જળરે, તેનીકાયાકરૂનિરમળરે;સેવાકરી ચઢાવે સુગંધરે, તેની બુદ્ધિ કરૂ ધન ધનરે ૯જે કોઈ ચઢાવે બીલીપત્રરે, તેને ધરાવું સોનાનું છત્રરે;સેવા કરી વગાડેગાલ્લરે, તેને કરી નાંખુ ન્યાલરે. ૧૦ નારી પાનિયે બુદ્ધિતમારીરે, આપતાંનવરાખીયે વારીરે; હુંતો ભોળોનાથ કહેવાઉં રે, હવે કપટીનાથ કેમ થાઉં રે. ૧૧ એવું કહીને ચાલ્યાભોળોનાથરે, મુકયોબાણાસુરશીર હાથરે; તુંતો જાગ્ય બાણાસુરરાયરે,તનેવરદાન આપે શીવરાયરે.૧૨ હુંતોજાગું છું મહારાજરે,આપો શોણીતપુરનુંરાજરે;શીવમાગું છું વારંવારરે,મુને આપોકર હજારરે.૧૩ કર એકે કો એવો કીજેરે, દશ સહસ્ત્ર હસ્તીતણું બળ દીજેરે;અસ્તુકહીને શીવે વર આપ્યોરે, બાણાસુરને પુત્ર કરીને સ્થાપ્યોરે. ૧૪

કડવું ૪ થું.

રાગ આશાવરી—વરદાન પામી વળીયો બાણાસુર, શોણી-તપુરમાં જાય; વનનાં વાસી પશુરે પંખી, તે લાગ્યાં બ્હીવાય. ૧ કાંઈ નવ દીઠું સાંભળ્યું, જેમ વૃક્ષ ચાલ્યું જાય: આવીને જોવા લાગ્યા સર્વે, દીઠો બાણાસુરરાય. ૨ નગર સમીપે ચાલી આવ્યો, બાણાસુર બળવાન; કૌભાંડ નામેરાય તણે ઘેર, પ્રગટ થયો પ્રધાન. ૩ કોઈક દેશની કન્યા લાવી, પરણાવ્યો રાજન; દેશ જીતવા સંચર્યો, રાય બાણાસુર બળવંત. ૪ પાતાળે ના-ગલોક જીતી, ચાલ્યો તેણીવાર; દેશ દેશના મહીપતી જીત્યો, કેહેતાં નાઆવેપાર. ૫ સ્વર્ગ જઈને દેવ જીત્યા, દેવ નાઠા જાય; સરજે વળતી સાંગ આપી, બાણ તણા કરમાંય. ૬ જીતી સુર-ને પાછોવળીયો, મળીયા નારદમુન; પ્રણામકરીને પાયેલાગ્યો, તેણે સમે રાજન. ૭ ઓ નારદજી ઓ નારદજી, ના થયું મારૂં કામ; એક જોદ્ધો ન મળ્યો સ્વામી, પોહોંચે મનની હામ. ૮ નારદ વાણી બોલીયા, તું સુણ બાણાસુર રાય; જેણે તુજને હાથ આપ્યા, તે શીવ શું કર સંગ્રામ. ૯

કડવું ૫ મું.

રાગ ઢાળ-કૈલાશ પર્વત જઈ રાજાએ, ભલી ભરાવી બાથ; જળમાંહી જેમનાવ ડોલે, એમ ડોલે ગીરીનાથ. ૧ ટોપકવચને ગદા ફરશી, કડકડાટ બહુથાય; તેણેસમે ઉમીયાજીમનમાં, લા-ગ્યાંરે બ્હીવાય. ૨ જઈને શંકરને ચરણ નમીયાં, અહો અહો શીવરાય; શાને કાજે બીહો પાર્વતી, આવ્યો બાણાસુર રાય. ૩ શોણીતપુરનું રાજ્ય આપ્યું, ઉપર કર હજાર; વળી માગવા

શું આવ્યો છે, અંધ તણો કુમાર. ૪ સહસ્ર હાથ તો મુજને આપ્યા, તે તો સ્વામી સત્ય; એક યોદ્ધો મુજને આપો, યુદ્ધ કરવા સમથ. ૫ આવો શીવ આપણુ બે વઢીયે, આપ આવ્યા મારી નજરે; ફટ ભુંડાતું એ શું બોલ્યો, ખોટી હઠ આ તજરે. ૬

કડવું ૬ ઠું.

રાગ ઢાળ-તે તો તારે વાણુ કહે મેં, ઉપજાવ્યો છે એક; જે કર છેદન કરી તારાને, કરશે કડકા અનેક. ૧ તેતો સ્વામી કેમ હું જાણું, ચિંતા મુજને થાય; લે બાણાસુર લૈજા તુને, આપુ એક ધ્વજાય. ૨ જયારે ધ્વજા આ ભાગી પડશે, ત્યારે કર તારા છેદાશે; રૂધીર તણો વરસાદ વરસશે, તારા નગર ને વિષે. ૩ ત્યારે તું એમ જાણજે, રીપુ ઉત્પન થયો સાર; વરદાન પામી વળીયો બાણાસુર, સોણીતપુરમાં જાય. ૪ એકસમે મહાદેવકહે, મારે તપ કરવાનું મન; તેણેસમે ઉમીયાએ માંડયું, અતિઘણું રૂદન. ૫ અહો શીવજી અહોશીવજી, જનમારો કેમ જાય; મારે નથી એક બાળક તે, કહો વલે શી થાય. ૬ મહારૂદ્ર વાણી બોલીયા, લે આ મારૂં વરદાન; એક પુત્રને એકજ પુત્રી, ઉપજાવજે સંતાન. ૭ વરદાન આપી મહાદેવજી, વન તપ કરવાને જાય; ઉમયાજી નહાવાને બેઠાં, વિચારયું મનમાંય. ૮ શિવનાં ઘર મોટાં જાણીને, રખે આવતું કોય; બે બાળક મેહેલું બારણે તે, બેઠાં બેઠાં જોય. ૯ દક્ષિણ અંગથી મેલ લઈને, અઘડ ઘડિયું રૂપ; હાથ ચરણ ને ઘુંટણ પાની, ટુંકુ અંગ સ્વરૂપ. ૧૦ ચતુર્ભુજ ને ફાંદ મોટી, ડીસે પર્મ વિશાળ; સોભા તેની શી કહું,

કંઠે ઘુઘરમાળ. ૧૧ પેહેલા કરમાં જળ કમંડળ, બીજે મોદીક અહાર; ત્રીજા કરમાં ફરસી સોહીયે, ચોથેરે જપમાળ. ૧૨ ગણેશને ઊપજાવીને, બોલ્યાં પાર્વતી માત એની પાસે જોડ હોય તો, કરે તે બેઠાં વાત. ૧૩ વામ અંગથી મેલ લઈને, ઘડીયું કન્યારૂપ; શોભા તેની શી કહું, શુકદેવ કહે સુણ ભુપ. ૧૪ સેંથો ટીલડી રાખડી, અંબોડા વાંકી મોડ; કંઠ કપોળને કામની, તેડે મોડા મોડ. ૧૫ કોથળી કુલડી વેલણ ડાબલી, રમત નાની ભાત; કંકુપડો નાડાછડી તે, આપ્યો લઈને હાથ. ૧૬

વલણ-પરીક્ષતને શુકદેવ કહે, કુંવરી કન્યા જેહરે; ઘર સાચવવાને બાળકો, બે પ્રકટાવ્યાં તેહરે.

કડવું ૭ મું.

રાગ ઢાળ-દેવી ન્હાવણ કરવા બેઠાં, નારદ આવ્યા ત્યાંય; બાળક બે જોઈને નાઠા, ગયા શીવ છે જયાંય, ૧ નારદ ચાલી આવીયા, મધુવન તતખેવ; ઓરે શીવજી ઓરે શીવજી, નફટ ભુંડી ટેવ. ૨ વન વગડામાં ભમતા હીંડો, માથે ઘાલો ધુળ: આક ધંતુરો વીજીયા ચાવો, કરમાં લ્યો ત્રીશુળ. ૩ તમેરે વનમાં તપ કરોને, ઘેર ચાલ્યુ ઘરસુત્ર; તમો વીના તો ઉમીયાજીએ, ઊપજાવ્યા છે પુત્ર ૪ મહાદેવ ત્યાંથી પરવર્યા, કૈલાશ જોવા જાય; ગણપતી વાણી બોલીયા, આડી ધરી જેષ્ટીકાય. ૫ અલ્યા જટિલ જોગી ભસ્મ અંગે, દિસંતો અદભુત; આજ્ઞા વીના અધીકાર નહીં, હોય પૃથ્વીનો જો ભુપ. ૬ વચન એવું સાંભળીને, કોપીયા શીવરાય; લાતો ગડદાપાટુ મુકી, આ-

વ્યા ઘરની માંય.૭ ગણુપતીનો ગડદો પડે, બ્રહ્માંડ ભાગી જાય; ત્રિલોક તો ખળભળવા લાગ્યું, આતે શું કહેવાય. ૮ ત્યારે શીવજી કોપીયા ને, ચડી મનમાં રીસ;કોપ કરીને ત્રિશુળ મેલ્યું, છેદયું ગણુપતીનું શીશ.૯ માગશર વદી ચોથ્યને દહાડે, પુત્ર માર્યો તર્ત; તેદહાડેથી ચાલ્યું આવ્યું, ગણેશચોથનું વ્રત. ૧૦ તે મસ્તક તો જઈને પડીયું ચંદ્રના રથમાંય; તેથી ચતુર્થીને દીવશે, ચંદ્ર પુજન થાય. ૧૧ એવે શીવજી ઘરમાં આવ્યા, જ્યાં ઉમીયાજી ન્હાય;ઓખા બેઠીતી બારણે તે, નાશી ગઈ ઘરમાંય. ૧૨ લવાણુ કોટડીમાં જઈને પેઠી, મનમાં વાત વિચારી; ભાઈના કટકા કીધા માટે,મુજને નાખશે મારી. ૧૩ મહાદેવજી ઘરમાં ગયા ને, ઝબક્યાં ઉમીયા મન;નેત્ર ઊઘાડી નીરખીયું ત્યારે દીઠા પંચવદન. ૧૪ વસ્ત્ર પહેરી ઉમીયા કહે છે, કેમ આવ્યા મહાદેવ, આકુ ભાંગ ધંતુરો ચાવો, નફટ ભુંડી ટેવ. ૧૫ નાહાતાં ઉપર સું દોડયા આવો. સમજો નહીં મનમાં હે; બે બાળક મેલ્યાં બારણે, કેમ આવ્યા મંદીર માંહે ૧૬ છાની રહે તું પાપાણી, મેં જોયું પારખું બધું; આટલા દહાડા સતી જાણતો, પણ સર્વ લુંટી ખાધું. ૧૭ પણ મુંજ વિના તેં પ્રજા કીધી, એવું તારૂં કામ; પાર્વતીજી તમે રાખ્યુ હિમાચળનું નામ. ૧૮ વચન એવું સાંભળીને, ઉમીયાને ઉઠી જવાળ; કાલે તમો કહી ગયા હતા, જે પ્રગટ કરજો બાળ. ૧૯ ત્યારે શંકરે નીચું જોયું, મનમાં વાત વીચારી;તારી પુત્રી તો નાશી ગઈ, તારા પુત્રને આવ્યો મારી. ૨૦

કડવું ૮ મું.

સાખી-વારી વિના ઝુરે વેલડી, વાછરૂ વિના ઝુરે ગાય; બાંધવ વિના ઝુરે બેનડી, પુત્ર વિના ઝુરે માય. ૧ પુત્ર ધાન્ય ને પુત્ર ધન, પુત્રજ આગેવાન; જે ઘેર પુત્ર ન નિપજયો, તેનાં સુનાં બળે મશાણ. ૨ પુત્ર વિના શિવ મારે પાંજરૂ, વન ઉભે અગ્નિ બળીશ, શિવ શાથી માર્યો ગણપતિ, મ્હારો પુત્ર ક્યાં થી મળીશ. ૩ રાગ વિલાપનો વલણ-બોલો હો બાળારે હો ગણપત, બોલો હો બાળા. ટેક. ઉમીયાજીકરે છે રૂદન, હો ગણપત; શિવ શાને માર્યો મારો તન, હો ગણપત. ૧ શિવ પુત્ર વિના જેવી માય, હો ગણપત; તેની સંપતિ પર ઘેર જાય; હો ગણપત. ૨ શિવ પુત્ર વિનાની માય; હો ગણપત; તે તરણાથી હળવી થાય, હો ગણપત. ૩ ત્યારે શિવને આવ્યું છે જ્ઞાન, હો ગણપત; મેં તો આપ્યું હતું વરદાન; હો ગણપત. ૪ પેલા નારદીયાનું કામ, હો ગણપત; જુઠા બોલો છે એનું નામ હો ગણપત. ૫ એણે વાત કરી સર્વ જુઠી, હો ગણપત; હુતો તપથી આવ્યો ઉઠી, હો ગણપત. ૬ મેં તો માર્યો તમારો તન; હો ગણપત; આજ ઉગ્યો શો ભુંડો દન, હો ગણપત. ૭

રાગ આશાવરી-નંદી ભૃંગી મોકલ્યા તે, પેહેલી પોળે જાય; હસ્તીએક મળ્યો માર્ગમાં, તેશિર કીધો ઘાય૧ તે ગજનુમુસ્તક લાવીને, ધડઉપરમેલ્યુ નેટ; ગડગડીને હેઠે બેઠુ; આગળ નીકળ્યુ પેટ. ૨ કાળા એના કુંભસ્થળ; વરવા એનાદાંત; આગળ એને સુંઢમોટી લાંબાપહોળા કાન, ૩ દેવમાંજાશેશું પોસાશે. અપાર

મુજને દુઃખ; દેવતા સર્વે મેણાં દેશે; ધન પાર્વતીની કુખ. ૪

કડવું ૯ મું.

સાખી-રૂપગુણને વાદ પડયા, ચાલ્યા રાજદ્વાર;ગુણને આપ્યા બેસાણાં, રૂપને કર્યો જુહાર.૧ રૂપ તો આપ્યાં શીવે નાગરાં,કોઈ જોગી અબધુત;ચતુરાઈ દીધી જે ચારણાં, વળીકોઇ કોઈ રજપુત.૨ પુન્ય વિનાધન કયાકામકો, કયાકામકો-ઉદક વિણકુભ; એ દો વસ્તુ કછુ ન કામકી, જેમ ગુણ વિના રૂપ. ૩ સ્વરૂપદીયો શીવ ચાતુરી, નિકર રૂપ તારૂ પાછુલે;રૂપગુણ ચતુરાઈ નહી;એતો દુઃખ માં દે.૪ માયાદીની તેં સોમકુ મુરખ ઘર દીની નાર; લોચન દીયે કુકડકૂ જાય બેસે ઉડી ઝાડ. ૫

કડવું ૧૦ મું.

રાગ મારૂ-પંથી જયારે ચાલે ગામ, પેહેલુ લે ગણપતિનું નામ;કથા ગ્રંથ આરંભે જેહ, પ્રથમ ગણપતી સમરે તેહ. ૧ શોભાગ્યવંતી શણગાર ધરે, ગણપતી કેરૂ સ્મરણ કરે; સોની સમરે ઘડતાંઘાટ, પંથીસમરે જાતાંવાટ. ૨ પંચવદનના દેહરા માંય;પહેલી પુજાગણપતિનીથાય એવિના મુજનેપુજેતો,સર્વેમીથ્યાથાય.૩ઉથલો-શાનેકાજેરૂવેપાર્વતી,શાનેલોચનચોળે જેને ઘેર વીવાહ વાજન હશે, ત્યાં બેસશે ઘીને ગોળેરે. ૪

કડવું ૧૧ મું.

રાગ ઢાળ-ઓખા ઓખાકહી ઉમીયાએ,સાદ કર્યા બે ચાર ત્યારે ઓખા આવી ઉભી, નીસરીને ઓરડીબહાર. ૧ ભાઈ મરાવી ભામની તુંતો નાસી ગઈ; મ્હાદેવે ગણપતીને માર્યો તે શુદ્ધ મને નવ કહી.૨ તેમાટે તારૂ અંગ ગળજો,લુણેખેજો

કાય; જા દૈત્યના કુળમાં અવતરજે, એણીપેરબોલ્યાંમાય. ૩ ઓખાબાઈતો થરથર ધ્રુજયાં, એતોવાત એટંટ; અપરાધ પાખે માતા મારી, આવડો શો દંડ. ૪ ઉમીયા કહે મેં શ્રાપ દીધોતે કેમ મીથ્યા થાય; દૈત્ય કુળમાં અવતરજે, દેવવરી કોઈ જાય. ૫ ચૈત્રના મેનારકમાં, બાઈ તાહારેરે મહીમાય; ઓખાહરણ જેસાંભળે, મહા રોગથકી મુંકાય. ૬ ચૈત્રમાસના ત્રિસદહાડા, અન્ન અલુણુ ખાય; ત્રીસ નહી તો વળી પાંચ દહાડા, પાછલ્યા કહેવાય ૭ પાંચ દીવસ જો નવ પળે તો, ત્રણ દીવસ વીશેક; ત્રણ દીવસ નવ થાય તો; કરવો દીવસ એક. ૮ એ પ્રકારે વ્રત કરવું, સમગ્ર સ્ત્રીજન; અલુણુ ખાએને અવનીસુવે વળી એકઉજવળ અન્ન. ૯ દેહરક્ષાણુ દાન કરવું લવણકેરૂં જેહ; પાર્વતી કહે પુત્રીને, સૌભાગ્ય ભોગવેતેહ. ૧૦ વૈશાખ સુદી તૃતીયાને દીન; તું આવજે મુજ પાસ; ગોર્ય કરીને પુત્રી તાહરી, પુરીશ મનની આશ. ૧૧ સુકદેવ કહે રાજા સુણો, અહી થયો એહ પ્રકાર; હવે બાણાસુરની શી ગત થઈ; તેનો કહું વિસ્તાર. ૧૨ વલણ-કહુ સકલ વિસ્તાર એનો સુણોરાજા નીરધારરે; હવે બાણાસુર ત્યાં રાજ કરતો શ્રોણીતપુરમોઝારરે,

કડવું ૧૨ મું.

રાગસામગ્રીનીચાલ-રાયબાણાસુરનેબારણે, વાળવાઆવીરે ચંડાળ; નીત્યપ્રત્યે રજવાળતી, કર્યુંઆક ઝમાંળ. બાણાસુરને બારણે. ૧ રાય મેહેડિયેથી હેઠો ઉતર્યો, થયો પ્રાત:કાળ; મુખ આગળઆડીધરી, સાવરણીતેસાર. બાણાસુર૦ ૨ રાયબાણા-

સુરવળતીવદે, મનમાંપામીદુ:ખ;મુજનેદેખીકેમફેરવ્યું, અ-
લીતારૂંરેમુખ. બાણાસુર૦ ૩ ત્યારેચંડાળણીવળતીવદે સાંભ
ળીયેરાય; તમોઉંચઅમોનીચછું, મુખકેમદેખાડાય. બાણસુ
ર. ૪ ત્યારેબાણાસુર વળતોવદે, સાંભળરે રંડાય;સાચુરેબોલને
કામની, કરૂંબે કડકાય. બાણાસુર. ૫ ત્યારે ચંડાળણી વળતી
વદે, સાંભળોને રાજન; સાચુ બોલુ જેવા ઘટે, તેવા દેજો દંડ.
બાણાસુર. ૬ પ્રાત:કાળે જોઈએ નહિં, વાંઝિયાનું વદન;
તમારે કાંઈ છોરૂ નથિ, સાંભળો હોરાજન. બાણાસુરને. ૭

કડવું ૧૩ મું.

રાગઆશાવરી-ચંડાળતોકાંઈએકનથી, રાયદશવિધના કહે
વાય; પહેલોચંડાળજેનેકહીયે,નદીઉતરીનવનાહાય. ૧ બીજો
ચંડાળજેનેકહીયે,પુત્રીનુંધનખાય;ત્રીજોચંડાળ જેને કહીયે,
દુભેમાતપિતાય. ૨ ચોથોચંડાળજેનેકહીએ, હરે પારકી નાર;
પાંચમોચંડાળજેનેકહીયે,પરદારાશુંખાય ૩ છઠોચંડાળકોને
કહીયે;હરેપારકુંધન; સાતમોચંડાળકોનેકહીયે,જેનુમેલુંમન
૪ આઠમો ચંડાળ કોને કહીએ, કરમાયુવદન; નવમો ચંડાળ
કોને કહીએ, નહીં તનયા કે તન.

કડવું ૧૪ મું.

રાગ આશાવરી.-બળિયોરે બાણાસુર રાય, પુત્ર માગવાને
જાય; મહાદેવજીની પાસે આવી, બેઠોતપકરવાય. ૧ હજારહા
થેતાળીપાડીતવરીઝયા શ્રીમહાદેવ; આપોને આપો.શિવજી,
પુત્રએકતત્ખેવ.૨ ચિત્રકોપ લહિયા તેડાવ્યા, કર્મ તણાજોનાર
પુર્વેરાજા તુંતો કહાવે વૈશ્ય તણો અવતાર. ૩ તારે પેટે એકજ

હતો, લાડકવાયોબાળ;ભોજન કરવાતું બેઠો તે,સાંભળને ભુ-પાળ. ૪ તુજમાં તે જમવાને આવ્યો, વેગે તારો બાળ; માટી વાળા હાથ ખરડેલા, બાળકના હતા તે વાર. ૫ ત્યારે તુજને સંખ્યા આવી,હાંકી કાઢયો બાળ;બાળક ત્યારે થરથર ધ્રુજયો, સાંભળને ભુપાળ. ૬ બાળકને તો રીસ ચઢીને,નવ ગણ્યોકાંઈ તાત;તુજને પુત્ર વ્હાલો નથી, તું વાંઝીયો જન્મ સાતરે. ૭

કડવું ૧૫ મું.

રાગ ઢાળ—ઉમયા વાણી બોલીયાં, તું સુણ બાણાસુર રાય; તારા મનમાં જોગમે,તને આપું એક કન્યાય.૧ત્યારે બાણાસુર કહે પુત્રી મારે,કોટીક પુત્રસમાન;મુજને ટાળે વાંઝીયો,આપો એ વરદાન. ૨ કોઈક દેશનો રાજા જોઈશ, રાખશે મારૂં નામ; પોષ માસથી પુરણ માયે, પુરણ થશે મન કામ. ૩ વર પામી વળીયો બાણાસુર,શ્રોણીતપુરમાં જાય; બાણમતીને ગર્ભ રહ્યો છે, તેનો કહુ મહીમાય. ૪ પોષ માસથી પુરણ માસે, પ્રગટ થઈ કન્યાય; વધામણીઆ પરવરયા તે, રાજસભામાં જાય. ૫ શાણા જોશી તેડીઆ, તેની જન્મપત્રિકા થાય;વિદ્યા બળ કરી ગુરૂજી બોલ્યા,પોતે તેણીવાર. ૬ પેહેલી ઉમયાજીના અંગથી પ્રગટી છે કન્યાય; તેને નામે રાશી જોઈને,નામ ધરો ઓખાય. ૭ ગ્રહ વેળા શુભ લગ્નમાં, સંતાન પ્રગટી સાર; એથી તારા હાથનો, વેગે ઉતરસે ભાર, ૮ ત્યારે આકાશ વાણી એવીથઈ, તું શાંભળ નૃપ નીરધાર; એ પુત્રી ઈચ્છા વરને વરશે, કો કારણ રૂપ કુમાર. ૯ જ્યારે પુત્રી પરણશે, વરતશે,હાહાકાર;ભાર ઉ-

તારશે તુજ હાથનો, તુજ જમાત્ર તેણીવાર. ૧૦ તે માટે તેડી પરધાન, એણીપેરે પુછેછે રાજન;દેવ વચન મીથ્યા નવ થાય, તે માટે કરવો ઉપાય.૧૧ રચોમાળિયાં સુંદરસાર,તે માટે કરો ઉપાય;ઓખા અને ચિત્રલેહાને,મેલો મંદીર માળિયાં માંયરે.

કડવું ૧૬ મું.

રાગ ધનાશ્રી–પરીક્ષતે પ્રશ્ન કરયું વિચારીજી, કહો કેમ પ્રગટ થઈ બેઉ નારીજી;ઓખા ને ચીત્રલેહા કેમ ધરયાં નામેજી, કેઈ વિધીયે આવ્યાં અસુરને ધામજી. ૧ (ઢાળ.) ધામ આવ્યાં અસુરને, તેણે કામ સૌ દેવનાં કર્યાં; મુને વિસ્તારીને વરણવો, કેવી રીતીએ અવતર્યાં. ૧ શુકદેવ કહે સુણ પરિક્ષત, અભિમન્યું કુમાર;પ્રશ્ન તેં પુછયું મને,તેના સંદેહ ખોઉનીરધાર.૪એકવાર દેવ પાતાળ નાઠા, બાણાસુરના તાપથી;ત્યારે વરૂણ કેરા જગનમાં, કન્યા પ્રગટી આપથી. ૩ કન્યા કહે કેમ પ્રગટ કીધી, કહો અમ સરખું કામ; ત્યારે દેવ કહે દૈત્ય દુઃખ દેછે, બાણાસુર જેનું નામ. ૪ કન્યા કહે દુઃખ કાં ધરો,બાણાસુર આવશે પાતાળ; એના પીતાના ચરણ પુજવા, નીત્ય જાય છે પાતાળ, ૫ ત્યારે મને પુત્રી કરીને સોંપજો, હું જઈશ એને ઘેર; સાંકડી સગાઇએ સુતા થઈને કરાવું ભુજની પેર. ૬ તેણે સમે પાતાળ આવ્યો, બાણાસુર રાજન; તેને દેવે દીકરી આપી, પ્રસન થઈને મન. ૭ પ્રધાન કહે સ્વામી સાંભળીયે, આપો મુજને બાળ; કન્યાદાન કુંવરીને દેઉ તો,ઉતરે શીરની ગાળ. ૮ ત્યારે રાજા કહે પ્રધાનને, આ પુત્રી મુકુવન;કાલે તેડીને

તું તો આવજે, જાણે નહીં કો જન. ૯ પ્રભાતે તે પ્રધાન આવ્યો, પુત્રી બેઠી જયાંય; પુત્રી તો સમાધી લઈ, હરી ધ્યાન ધરેછે ત્યાંય. ૧૦ વાયુ દ્વાર જેણે રૂંધીયાં ને રૂંધ્યા શ્વાસોશ્વાસ; જમણા પગના ર ંગઠાપર, રહી છે ખટ માસ. ૧૧ તે જોઈને પાછો વળ્યો, પછી પુર ભણી પ્રધાન; ખટમાસપુરણ તપ થયું, ત્યારે પધારયા ભગવાન. ૧૨ માગ્ય કહેતાં કન્યા કહે, મુને કરો આજ્ઞા પ્રકાશ; ભુતભવિષ્ય વર્તમાન જાણુને, ઉડીચહડું આકાશ. ૧૩ એટલે પ્રભુએ તેને પાંખ આપી, વર આપીને વળીયા હરી; પ્રધાન આવ્યો પુર વિષે, તે કૌભાંડ પુત્રી કરી. ૧૪

વલણ—કુંવરી થઈ પ્રધાનની, તેનું પ્રાક્રમ કો પ્રિછે નહીં; શુકદેવ કહે રાય સાંભળી, એ ચીત્રલેહાની ઉત્પતિ કહી ૧૫

કડવું ૧૭ મું.

સાખી—ભાદરવે જે કરે હળેતરા, શત્રુ પાસે માગે શીખ; જે ઘેર પુત્રી લાડકવાઈ, તેનાં માબાપ માગે ભીખ. ૧ બાળો અગ્નિ બધુ વન દહે; છળવડે પર્વત કોરાય; અબળા રૂઠી જે કરે, મણીધર નવ કળાય. ૨ એટલાં અંત ન લીજીએ, જો ઈછીએ કુશળાં. રાગ ઢાળ—નગર થકી એક જોજન, રાયે મેહેલ રચાવ્યો સાર; ગોખ બારી ને અટારી તેને, કહેતાં ન આવે પાર. ૧ મરકટ મણિ મોતીએ જડયાં, માંહે પીરોજાના પાટ; હયશાળા ગજશાળા છે, હીંચવા હીંડોળા ખાટ. ૨ દિવસ માસ ને વરસ જયાં, કન્યા મોટી થાય; ચિત્રલેહાન સંગે રમતાં, ઉલટ અંગ ન માય. ૩ સવાલાખજોદ્ધા રખવાળે, મેહેલ્યાછેરાજન; એમકર-

તાંઓખાબાઈને,આવ્યુંછેજોબન૪તમેરાત્રેજાગોદીવશેજાગો
નવમી ચોલાચન;ઓખા કેરા માળિયામાં,રખે સંચરેપવનરે.

કડવું ૧૮ મું.

રાગ ઢાળ.—શોણીતપુર પાટણ ભલું, રાયબાણાસુરનું ગામ;
ઓખા તેની પુત્રીકહીએ, કુરતી ઉત્તમ કામ. ૧ ઘડી એકમાં
લાવે શોગટાં, ઘડી એકમાં પાટ; નાના વિધની રમત રમે ઘડી
એકે હુંડાળા ખાટ. ૨ ઘડી એકમાં ઢીંગલાં પોતીયાં રમેતી
હોડાહોડ;હીંડોળે હિંચવાને કાજે,રેશમ કેરી દોરી. ૩ ઘમઘમ
ઘમઘમ ઘુઘરા ગાજે, ઘુઘરડીનોઘોર;નાનાવિધનું ગાણુંગાતાં,
મધુરો નિકળે શોર ૪ રમે જમે આનંદ કરે, પહેલાં મંગળ
ગાય; જોબનવંતી થઈ છે ઓખા, મંદીર માળીયા માંયરે. ૫

કડવું ૧૯ મું.

રાગ સાનેરી-જોબનીયું વાગ્યું રે ઓખાનાનડીરે લોલ,મારે
જોબનીયાની જાય બેની મારે ઘડી ઘડીરે લોલ; તું તો સંભાળ
શૈયર બેનડીરે લોલ,મારો મુરખ પીતા કાંઈજોતોનથિરે લોલ,
૧ બોલી ઓખા વળતી વાણુ સાંભળબેનડિરેલોલ;મારોજાય
કન્યા કાળ વર જોતો નથીરે લોલ; મારા જોબનીયાનાદીવશ
દહાડા ચાર જો, નાણુંરે મળશે પાણુ ટાણું નહીં મળેરે લોલ. ૨

કડવું ૨૦ મું.

રાગ આશાવરી-પાંચ વર્ષની પુત્રી તેતો, ગૌરીરે કાહવાય;
તેને કન્યાદાન દેતો, કોટિ યજ્ઞ ફળ થાય. ૧ પણ પુત્રી કેરા પિ-
તાને કોઈ, સમજાવી કહો વાત; દેવ વીવાહનું ફળ જેને વરસ
થાય જો સાત. ૨ પુત્રિ કેરા પિતાને, કોઈ કહેવોરે ધવધવ;ગાં-

ધર્વ વિવાહનું ફળ જેને,વર્ષ થાય જો નવ. ૩ એમ કરતાં વળી વચમાં, આવી પડે કાંઈ વાંક; મનુષ્ય વિવાહનું ફળ જેને, અગીયારે આડો આંક ૪એમ કરતાં વરસ જાય ને,બાર પુરાં થાય; પુત્રીનું મુખ પિતા જુવે, બેસે બ્રહ્મહત્યારે. ૫

કડવું ૨૧ મું.

રાગ આશાવરી—ચિત્રલેહા એણીપેર બોલી, સાંભળ સૈયર વાત; તારે કાજે નહીં પરણાવે, બાણ તારો તાત.૧ તારે કાજે જો પરણાવે, છેદાય રાયના હાથ;તારે કાજે નહીં પરણાવે,પ્રધાન મારો તાત.૨તાત કેરી આજ્ઞા લેઈ,આવોને ઓખાય;વચન સાંભળી ઓખાવળતી,ત્યાંથી ચાલી જાય ૩ તાત આપો આજ્ઞાતો,શંભુપુજવાંજાઉં;બાણાસુણપ્રત્યે પુત્રીયે,વચનપ્રકાશી કહ્યું.૪ઘેલી પુત્રી એમ ન કહીયે,બેશી રહો મંદીરમાંય;ઘેર આવે મહાદેવજી,પુજીનેલાગોપાય.૫વચનસાંભળી ઓખા ચાલ્યાં, પોતે તેણીવાર;ચીત્રલેહા સૈયરમારી,ઉપાયકરવોસાર.

કડવું ૨૨ મું.

રાગસામેરી—ઓખાતારેશ્રવણેઝબુકેઝાલરે,ઓખાતારાકુમકુમ રાતા ગાલરે; ઓખા તું તો ચાલે હંસની ચાલરે, ચોળીને રંગરે ઓખા તારી ચુંદડીરે. ૧ ઓખા તારે બાંહે બાજુબંધરે, ઓખા તારૂંમુખડું પુનમચંદરે;ઓખાતારેમન ઉપજયોઆનંદરે,કસબીને કોરરે ઓખા તારા સાળુડેરે. ૨ઓખા તારાશોભીતા શણગારરે, ઓખા તારા તેજ તણો નહીં પારરે; ઓખા તને વર્ષ થયાં દશ બારરે, પાવલે નેપુરરેઓખાતારે વાજતાંરે.

કડવું ૨૩ મું.

સાખી--નેહેરે બેની,તારે વિછુવા,કર કંકણ મુદ્રિકા ને હાર; એ પુરૂષ વિના પેહેરે પ્રેમદા, તેનો ધીક પડયો અવતાર. ૧સેં-થો ટીલડી રાખડી, નૈણે કાજળ કુમ કુમ આડ; પુરૂષ વિના પેહેરે જે પ્રેમદા, તેનો ધીક પડયોઅવતાર. ૨ (ચોપાઈચાલફેર) બાઈયે તોડી નાંખ્યા હારરે,આતું લેતારોશણુગારરે;હું ~~સોનહીં~~ પામું ભરથારરે, નહીં ઓઢું ઘાટડીરે.૧બાણાસુર મારોબાપરે, મારાં કોણુ જનમનાં પાપરે; મુને નહીં પરણાવે બાપ, નહી જોઉં વાટડીરે. ૨

કડવું ૨૪ મું.

રાગ ગોડી-વર વરવાને યોગ્ય થઈને,પ્રગટયાં સ્ત્રીનાં ચેનજી; ઓખા કહે છે ચીત્રલેહાને, વાત સાંભળ મારી બેહેનજી.સૈયર શું કીજે, અનીહાંરે દાડલા કેમ લીજે; મારીબેનીરેદોષ કર્મને દીજે, અનીહાંરે કે વિષ ઘોળી ઘોળી પીજે. ટેક. આજ મારે ભુડું જોબનીયું, મદ પુરણુ મારી કાયજી;પિતાતોપીછે નહીં, મારો કુંવારો ભવ કેમ જાયરે સૈયર૦૧ સાસરે નિત્ય જાય ને આવે, સૈયર મુજ સમાણીજી; હું અપરાધાણુ હરખે પીડાણી, આંખે ભરૂં નિત્ય પાણીરે. સૈયર૦ ૨ અરે દુઃખેહું દુબળી,મને અન્ન ઉદક નવ ભાવેજી; આ અવાસ રૂપી શુળીયે સુતાં તો, નિંદ્રા કઈપેર આવેરે. શૈયર૦ ૩ જળવિનાની વેલડીને, લુણ વિના જેવું અન્નજી;ભરથાર વિનાભામની એતો,દોહેલાકાઢે દનરે. શૈયર૦ ૪ ધન્ય હશે કામનીને, જેણે કંઠે કંથ ગ્રહી રા-

ખ્યોજી; હું અભાગ્યણીયે પરણ્યા પીયુનો,અધર સુધારસનવ ચાખ્યોરે, શૈયર૦૫ મરજાદા માટે માણસ કરે,આંખનો અણસારોજી; તે સુખ તો મેં સ્વપ્ને ન દીઠું, વ્યર્થ ગયો જનમારોરે. શૈયર૦ ૬ સ્વામી કેરો સંગ નહીં સ્યામાને, એથી બાજું શું નરતુંજી; હવે નવ રહી આશા પરણ્યા કેરી, મુજ જોબન જાયે ઝરતુંરે. શૈયર૦૭ બીજી વાત રૂચે નહીં મુજને, અંરથાર ભોગમાં મનજી; આંહિ પુરૂષ આવે તો પરણુ, નવ પુછુ જોશીને લગ્નરે શૈયર૦૮વચન રસિક કહેતાં કરૂણા ભારે, આવે લટકતી ચાલેજી; પ્રેમ કટાક્ષ પિયુને બોલાવે, તે રૂદીયા ભીતર સાલેરે. શૈયર૦ ૯ સુખ દુ:ખ કર્મે કરયું છે, હું લેવાઇ મારે પાપેજી;બંધોગરી મારા કર્મે કરી, શુળીયે ચઢાવી મારા બાપેરે. શૈયર૦ ૧૦ મરકલડે મુખ મધુરે વચને, મરજાદા નવ આણીજી;શાકપાક પિયુનેનવ પિરસ્યાં,આધો પાલવતાણીરે. શૈયર૦અકળ ગતિછેગોવિંદજીની,શું નિપજશે બેનીજી;ગોપાળજીનું ગમતુ થાશે, મનડું મારૂં રહે નહીરે. શૈયર૦ ૧૨

કડવું ૨૫ મું.

રાગ મેવાડની દેશી–ઓખાને કહે ચિત્રલેહા જો, તું તો સાંભળ બાળસ્નેહા જો; આપણુ મોટા માબાપનાં છોરૂ જો,કેમ કહિયે કાળું કે ગોરૂ જો. ૧ બેની લાંછન લાગે કુળમાં જો, પ્રતિષ્ટા જાય એક પળમાં જો; અમે તો તમ પાસે ન રહિયે જો, જઈ બાણાસુરને કહીયે જો. ૨ વાત બાણાસુર રાય જાણે જો, આપણા બેનો અંતજ આણે જો; મને મેલી ગયો તારી પાસે

જો, તારો બાપ રહ્યો વિસ્વાસેજો. ૩મેં તો ન થાય તારૂ રક્ષાણુ જો,તુજમાં દિશેછેઅપલક્ષાણુજો;બેનીછોકરવાદ નકીજેજો, તારા બાપ થકી તો બ્હીજે જો. ૪ તને દેખુછું મદમાતી જો, નથી પેટભરી અંન ખાતી જો; તારૂં વચન મુને નથી ગમતું, જો, જોબનીયું હશે સઉને દમતું જો. ૫ કામ વ્યાપે સર્વ અંગે જો, બેની રહીયે પોતાના ઢંગે જો; તું તો બેઠી નિહાળે પંથ જો,કાળાગ્રહમાં કયાંથી હશે કંથ જો. ૬ તેં તો મુને આંખમાં ઘાલી જો,માથે છાણુથાપીનેચાલીજો;હું મીછીકામનું કારણુ જો, બેનીરાખજે હૈયામાંધારણુજો. ૭તુંતોજુવેલોકમાંએકઠાં જો,વમણું કયાંથીપામશે કોઠાંજો;બેનીડગલાં નભરીયેલાંબાં જો, ઉતાવળે ન પાકે આંબા જો. ૮ મારી ઓખાબાઈ સલુણાં જો, આવ્યો ચૈતર માસ એમ કરતાં જો; પછી ઓખાજીવ્રત આચરતાં જો, અલુણું અન્નજમીદિનખુવે જો. ૯ દિપકબાળે ને અવનિયે સુવે જો, માત ઉંમીયાને આરાધે જો; થયું પુરણુ વ્રત એક માશે જો, કોણુજાણે એકાંતે જો. ૧૦

અવાસ એક સ્થંભ વિષે, વ્રત કીધું ઓખાયરે:
સ્વપ્નામાં સંજોગ સ્વામીનો, ભટ પેમાનંદગાયરે.

કડવું ૨૬ મું.

રાગ ઢાળ-બાઈ તું એ કુંવારી હું એ કુંવારી, સાંભળશૈયર વાત;ગોર્યમાની પુજાકરીયે,જો પામીસું નાથ.૧કોણુમસવાડે કોણુમસવાડે કોણદાહાડે,ગોર્યની પુજાથાય;મને કરીનેઆપો પુતળાં હું પુજુ મોરી માય. ૨ ફાગણુ વદબીજના દાહાડે કરવું

રે સ્થાપન; ચૈતર સુદી ૩ ના દાહાડે, કરવુ ઉથાપન. ૩ સલ્લન સલ્લા પાથરી,સં દેસરાનાં ફુલ; પુજી અરચી ઓખા માગે, જે જે વસ્તુ અમુલ્ય. ૪

કડવું ૨૭ મું.

રાગ ધોળ—ગોરચમા માગુ રે ગોર્યમા માગું માગું માહારા બાપનાં રાજ; માતા સદાયે સોહાગણી. ૧ ગોરચમા માગુરે માહારા ભાઈનાં રાજ; ભાભી તે હાલ હુલાવતી. ૨ ગોરચમા માગુરે મારા સસરાનાં રાજ; સાસુને પ્રજા ઘણી. ૩ ગોરચમા માગુરે દિયર જેઠનાં રાજ; દેરાણી જેઠાણીનાં જોડલાં. ૪ ગો-રચમા માગુરે તમારી પાસ;અખંડહેવાતનઘાટડી.૫ ગોરચમા માગુરે હુંતો વારંમવાર; ચાંલ્લો ચુડો ને રાખડી. ૬ ગોરચમા માગુરે સરખા સરખી જોડ; માથે મન ગમતો ધણી. ૭

કડવું ૨૮ મું.

રાગ ઢાળ--એક દહાડો ચિત્રલેહાને, ઊંઘ આવી સાર;વાસી પુષ્પે કરતી પુજા ઓખા તે નિરધાર. ૧ એટલે ચિત્રલેહા જા-ગી, જુવે તો વાત વિપ્રિત; વાસી પુષ્પ ચઢાવ્યાં દીઠાં, થઈ ર-હી ભયભીત. ૨ વાસી પુષ્પે પુજા કીધી, નહિ પામે ભરથાર; ભરથાર જો હું નહીં પામું, તુ સાંભળ મોરી માય.૩ આલે તા-રાં પુતળાં, મારી પુજે છે બલાય; ઉપર પાણી રેડીયે તો, આ-ફુરાં ધોવાય.૪ ઉંચેથી પછાડીયે તો, ભાગી ભુકો થાય;તું આ લે તારાં પુતળાં, મારી પુજે છે બલાય ૫ પંદર દહાડા પુજા કીધી, બોલાવ્યાં નહીં બોલ; તું તો બેની કહેતી હતી જે નહીં ગોરચમાને તોલે. ૬ પકવાન પેંડા મેલીયેતો,કડકો કોર ન ખા-

ચ; તું આ લે તારાં પુતળાં; મારી પુજે છે બલાય રે.

કડવું ૨૯ મું.

સાખી—શીવનાં લીજે વારણાં, જેણેને ત્રેબાળ્યો રે કામ; ત્રિપુરા દૈત્યને વિડારીયો, હું તો કેમ મેલું નામ. ૧ શીવ અખંડાનંદ જેણે, ગંગા ધરી શિષ; ભાગીરથી તપથી ઉઠાડીયા. હું કેમ મેલુ તે ઈશ. ૨ શીવ ભોળો સુવે સમશાનમાં, ચોળે ત્યારે રાખ; માગે ત્યારે ભિક્ષાવૃત, આપે તેને લાખ. ૩

કડવું ૩૦ મું.

ઢાળ—હિમાચળની ભાણેજી બાઈ, ગણપતીમારો વીર; મમહાદેવજીની પુજા કરિયે, મન રાખીને ધીર. ૧ ખચેરી ગતમાં ઓખા ચાલ્યાં તેનો કહુ વિસ્તાર; સ્નાન કરીને કામનીયે તો, સજ્યાસોળશણગારરે. ૨ નેપુર વાજે વિંછવા ગાજે, ઝાઝરનો ઝમકાર; નાગદમણીઝુમણુનેવળી, ઉપરએકાવળહાર. ૩ જડાવ ચુડલો ઝુલતી દામણી, દામનીયે ચકલીયોચાર; પગે પાવલાંને નેપુર વાજે, ઘુઘરીનો ઘમકાર. ૪ વાળે વાળ મોતી પરોવ્યાં, મોતીની શેરો સોળ; દરપણ લીધુ હાથમાં ને, મુખે ભરીયાં તંબોળ. ૫ કનક થાળ મોતીયે ભરીયો, માંહે શ્રીફળ ફોફળ પાન; આક ધંતુરો અગથીયો, શંખાવળી નિરવાણ. ૬ આકાશ માર્ગે પક્ષાણી તે, વેગે ચાલી જાય; ઈંદ્ર કેરૂ વિમાન ચાલે, એવી છે શોભાય. ૭ મહાદેવ ને પાર્વતી બેઠાં. પાસા રમતાં સાર; મહાદેવ કહે છે પાર્વતીને, આ આવી કોઈ નાર. ૮ સ્વામી કાંઈ ઘેલા થયા, એ બાણ તણી કુમાર; હવે તું એમ જાણે છે

જે, કરશે અંગીકાર. ૯ પાર્વતીએ મન વિચારયું, હવે તે વંઠી વાત; મહાદેવજીને કામી જાણી,લોચને દીધા હાથ.૧૧ ત્રીજું લોચન ઉઘાડયું, શંકરને લલાટ; પાસે આવી ઓખા દીઠી, લજયા પામ્યા તાત. ૧૨ તેણે સમે ઓખા આવી ઉમીયાને લાગી પાય;આવડી ઉતાવળીથઈ આવી,નહીં પામેભરથારરે.

કડવું ૩૧ મું.

સાખી—ઓખા કહે છે અમે પેઠા પાણીમાં; તરવા તુંબાં ગ્રહ્યાં; હું આવી સમુદ્ર વચમાં, તુંબાં ફુટી ગયાં. ૧ ઓખા કહે છે તરસ લાગી મારા તનમાં, સરોવર તિરે હું ગઈ; પીવા ઝબોળી પાય, માંરાં ભર્યાં સરોવર ગયાં સુકાઈ. ૨ આણી તિરેથી અમે અળગાં થયાં, પેલી તિરે નવ ગયાં; કરમ તણે સંજોગે, અમે મધ્ય જળ વચે રહ્યાં. ૩ હું તો આવી ઈશ્વર પુજવા, સામો દીધો શ્રાપ;પરણ્યા પેહેલું રંડાપણુ થયું,મારાં કીયા જનમનાં પાપ. ૪ ઉમીયા તું તો મોરી માવડી, છોરૂ ના દીજે છેહ; માવીત્ર તમો કેમ છુટશો હું તો પુત્રી તમારી તેહ. (ઢાળ,) પ્રેમે પ્રદક્ષિણા કરીને, કરજોડી ઉભી બાળ; પારવતિ કહે માગ્ય વર, હું આપું તે તતકાળ. ૧ ઓખા વળતું વચન બોલી,હરખશું તેણીવાર,માતા મુજને આપીએ,મારા મન ગમતો ભરથાર. ૨ ત્રણ વાર માગ્યું ફરી ફરીને, મુને વર આપો આદીશ; લાજ મુકીને ઓખા બોલી, તવ ચઢી પાર્વતિને રીશ. ૩ નિર્લજ થઈ તેં કામજ કીધું,માટે દેઉં છું તુજને શ્રાપ;જા પરણજે ત્રણવાર તું,એમ બોલ્યાં પારવતિ આપ.૪

વળી ત્રીજે કહ્યું ને તેરસે આવી, તારે ત્રણ હજો ભરથાર; શ્રાપ એવો સાંભળીને, કંપી રાજકુમાર. ૫ પુરૂષને નારી ઘણેરી, તું સાંભળ મોરી માય; નારીને તો પુરૂષ બીજો, શ્રવણે સુણ્યો નવ જાય. ૬ સુંદર માધવ માસ આવશે, દ્વાદશીનો દન; ત્યારે સ્વપનામાં આવી પરણશે, પ્રાણતણો જીવન. ૭ તું જાગ્યા કેડે ઓળખજે, તને કહું છું સત્ય વિવેક; ત્રણવાર તો પરણશે, પણ વર તો એકને એક. ૮ વર પામી ઓખાબાઈ ચાલ્યાં, મંદીર માળીયે સાર; અરે બાઈ હું પરણી આવી, સુંદર વર ભરથાર, ૯ એમ કરતાં ઓખાબાઈના, દીન ઉપર જાય દિન; સુંદર માધવ માસ આવ્યો, દ્વાદશીનો દન. ૧૦ સુંદર સજ્યા પાથરીને, સણગાર્યું ભોવન; આજ સ્વપનંતરમાં આવશે, મુજ પ્રાણતણો જીવન. ૧૧ સંધ્યા થઈ રવી આથમ્યો આથમીયો કશ્યપ તન; હજુએ ન આવ્યો હજુએ ન આવ્યો, પ્રાણ તણો જીવન. ૧૨ પોહોર રાત તો વહી ગયીને, હજુ ન આવ્યો કોય; ઉમીયાજીએ વચન કહ્યું તે, રખે મીથ્યા હોય. ૧૩ વા વાય ને બારી હાલે, ખડખડાટ બહુ થાય; આ આવ્યો આ આવ્યો કહીને, તુરત બેઠી થાય ૧૪ તમો આવ્યા તે હું જાણું છું, મારી સગી નણંદના વીર; બોલ્યા વિના નહીં ઊઘાડું, હયીડે છે મુને ધીર. ૧૪ વેણા લીધી હાથમાં ને, ગીત મધુરાં ગાય; ચેન કાંયી પડે નહીં, ને ભણકારા બહુ થાય. ૧૬ તેવામાં એક બારણું, ખડખડવા લાગ્યું જ્યારે; ઓખાબાઈએ તો દોટ કરી, દ્વાર ઊઘાડ્યું ત્યારે. ૧૭ બાણાસુરે મેહેલ રચ્યો છે; તેનો

સ્થંભજ એક; તેતણો પડછાયો તે, ઓખા નજરે દેખ. ૧૮ ઓપેલા આવ્યાછો, તમ ઉપર જાઉ વારી; બોલ્યા વિના તો નહીં બોલાવું, છું ગુણવંતીનારી, ૧૯ બાણાસુરજોજાણશેતો લેશે બેઉના પ્રાણ; શાનેકાજેઆંહી ઉભાછો, સાસુના સંતાન. ૧૯ ઓખાબાઇ તો માળીઆમાં, પાડે છે બકોર; ઈશ્વર ને પાર્વતીએ, ગગને સાંભળ્યો છે શોર. ૨૦ ઈશ્વર કહે છે ઉમીયાજીને,કોણ રૂવે જેનાર; ઉમીયા કહે છે મહાદેવજીને,ઓખા રૂવે નીરધાર. ૨૧ વચન આપણું મીથ્યા કરવા, બેઠી બાણકુમાર; તામશી વિદ્યા મોકલી તે, નિંદ્રાનોભંડાર. ૨૨ મધ્યરાત તો વહી ગઈ ને,મીચાણાં લોચન, સ્વપ્નાંતરમાં આવી પરણ્યો પદ્યુમનનો તન. ૨૩

કડવું ૩૨ મું.

રાગ ધોળ–સ્વપ્નાંતરમાં દીઠીસોરઠીયાની જાનરે; સ્વપ્નાંતરમાં વડસસરો ભગવાનરે, ૧ સ્વપ્નાંતરમાં ખળકે મીંઢળ ચુડીરે; સ્વપ્નાંતરમાં ઓખા દીસેછે અતી રૂડીરે. ૨ સ્વપ્નાંતરમાં વરત્યાં છે મંગળચારરે; સ્વપ્નાંતરમાંઆરોગ્યાકંસારરે. ૩ સ્વપ્નાંતરમાં કરે છે પીઉજીશુ વાતરે; સ્વપ્નાંતરમાં હશી હશી તાળી લેછે હાથરે. ૪ ચિત્રલેહા ભરીરે નિંદ્રામાંથી જાગીરે; ઓખાબાઈને કોણકરમ ગતી લાગીરે. ૫ ઓખાબાઈ ને નાટક ચેટક લાગ્યું રે; તેતો કેમ કરીને થાશેઅળગું રે. ૬ જાગ્યરે જાગ્ય ઓખા જાગ્યરે; તહારે જે જોઈએ તે માગ્યરે. ૭

રાગ મારૂ—ઓખા ભરીરે નિંદ્રામાંથી જાગી, અંગોઅંગ

અંગીઠી લાગી, ફટ પાપણી સીદને જગાડી, મને ભર્યા અ-મ્રતમાંથી કહાડી. ૧ ફટ પાપણી એ શું કીધું, અમ્રત લેઈ ને વીખજદીધું; બાડી પાનની અડધી કરડી, ખાધી મન વિના મુખ મરડી, ૨ જુવો મહારા કરમની કરણી, વરશે મેલી ગ-યા મુને પરણી; મહારા પિઉને મતી જે આવી. માહારા નાથ ગયારે રીસાવી. ૩ મહારા હઈયા કેરો હાર; આણીરે આપો આણીવાર. ૪

કડવું ૩૩ મું.

રાગ શોરઠ—સૈયર શત્રૂ શે થઈ ને લાગી. મને શપનામાંથી જગાડીરે હો; ઉમીયાનો વર આજ સફળ થયો ને, જપતાં છે દહાડી દાહાડીરે હો. ૧ અધવચ કુવામાં મુજને ઉતારીરે, વ-ચેથી વરત મેલ્યું વાઢીરે હો; બાગ બગીચામાં ફુલ ફુલ્યાંછેરે હો, ફુલી મહારી તનડાની વાડીરે હો. ૨ પ્રેમાનંદ પ્રભુ જાતાં ન ઓળખો હો, ખેતરી જાયછે દહાડી દહાડીરે હો; સૈયરરે ભુંડીસૈયર શત્રૂશે થઈ નેલાગી, મુનેસપનામાંથી જગાડીરેહો.

કડવું ૩૪ મું.

સાખી-ચંદા તું તો જીવો કરોડ વરસ, સપને થયો સંજો-ગ; શ્રાપ દેઉંછું સુરજ દેવતા, મુજ જાગે પડીયો વિજોગ. ૧ સપનામાં મહારા પિઉજીશું, અમે કરતાં લીલા લેહેર; અમૃ-તરસ હું પીતી હતી, તેમાં તેં મેલ્યું ઝેર. ૨ કંથ વિજોગે એ કામની, ગઈ પંડીતની પાસ; ભુલ જે પુછું પંડીતો, એક દી-ન કેહેસી માસ. ૩ ફરી ફરી પંડીત એ કહે, સાંભળ ઓખા-

કરજોડ; શોધી લહો એ પિઉશું; એક વરસે કરોડ. ૪ ઓખા પુછે ચ્યા પક્ષીડા, તારી બે પાંખો માગીશ; હું માહારાસજ્જનને મળી, તારી પાંખો પાછી દઈશ. ૫ પાંખ પ્યારી પંથ તો વેગળો, તારો પિઉ કોણજ દેશ; માગી તાગી પાંખડીયે, તારા સજ્જનનેક્યાંથીમળેશ, ૬ ચાંચકઢાવું બપઈયાતાહરી, ઉપર ડારૂ લુંણ; ભીને રંગે પિઉ માહરો, તને પિઊ મળશે કુંણ. ૭ પિઉ વિજોગે પીલી ભઈ, મારૂ તનમન સુકાઈ જાય; વગરી તું વાહન ચઢીતો, સઊ સફરનાજાય. ૮ લેખ લખ્યા છઠી તણા, તે મટી કયમ જાય; કર્મેલખ્યું તેભોગવે, તેનીપક્ષકરેજદુરાય,

રાગ ધરાડી-મધ્યનીશાસમેરે; માળીયામાં રોતીરેરાજકુમાર; કયાં ગયો કયાં ગયોરે, બાઈ માહારો શપનાનો ભરથાર. મીંઢળમારૂં કયાં ગયુરે, બાઈ મારોચુડલો હતો જેહાથ; ધાતામા ઢળી ગયુંરે, બાઈ મારે અમૃત આવ્યું જેહાથ. ૨ પીયુપરદેશીયારે, સુંડા મને લીધી શે નવ સાથ; આજ વેરણ થઈ રે, બાઈ મહારા શપના કેરી રાત. ૩ લાવ સખી વિખ પીઉં રે, બાઈ માહારા કાઢું પાપી પ્રાણ; હવે હું કેમ કરૂં રે, બાઈ મને વાગ્યાં વીરહનાં બાણ. ૪ પાપી મારો જીવડોરે, ઓખાબાઈયે પડતું મેલ્યું ધરણ; રોતાંરોતાંજ્યાંગયાંરે, ઓખાબાઈયેરોપીયું વાડીવન. ૫ જઈને પુછુ દ્રુમનેરે, ક્યાંઈમાહારો દીઠો પ્રાણજીવન; તું ગુણબેલડીરે, બાઈ જોને કરમ વિચાર. ૬ નાથ મેલી ગયારે, બાઈ માહારાં કોણ જનમનાં પાપ; આજ વેરણથઈરે, બાઈ માહારા શપના કેરી રાત ૭ જોબન મેં તો જાળવ્યું રે;

જાણ્યું મારા પ્રભુને ભેટ કરીશ, જો પ્રભુ નહીં મળેરે, તો હું માહારા પ્રાણ તજીશ. ૮

કડવું ૩૫ મું.

સાખી--ઓખા રૂવે ચીત્રલેહા વિનવે, ઘેલી સૈયર નવ રોય; શપને દીઠું જો નીપજે, તો દુઃખ ન પામે કોય, ૧ જળ વલોવે માંખણ નીપજે, તો લુખુ કોઈનવ ખાય; મુને વાહાલી હતી અતિ, સખી તું તો ચિત્રલેહાય. ૨ વેરણ થઈ વિધાત્રી, એણે આડા લખીયા આંક: એકવાર આવે મારા હાથમાં, તો ઘસીને વાઢુ નાક. ૩ કરમલખાવેતોલખે, ભરીને મેલ્યા આંક કરણી પ્રાપ્તી ભોગવો, તેમાં વિધાત્રીનો શો વાંક. ૪ વિધાત્રી આપે તેને લક્ષ દીયો, ન આપે તેને છેક; એકવાર પોકારે બારણે, તેને પુત્રી જન એક. ૫ લાંચ લેઈ લખતી હતે, તોઆપત સહુથી પેહેલું; માંરા પિઉ વિજોગણ ન જાણતી, મારૂ મરણ લખાવતી વેહેલું રે. ૫

કડવું ૩૬ મું.

રાગ આશાવરી—શપનું સાચુ ન હોય, સૈયર મારી શપનું સાચુ ન હોય; ટેક. એક રંક હતો તે રાજ્ય પામ્યો, શપનાંતરમાં સાર; હસ્તી ઝુલે તેને બારણે, રથ ઘોડા પરમ વિશાળ; જાગીને જોવા જાય ત્યારે, ગાંધર્વ ન મળે એક. શપનું. ૧ એક નિરધનિયો તે ધન પામ્યો, શપનાંતરમાં શાર;તેનેદેશ વિદેશે વહાણ ચાલે, વાણોતર છે શાર; જાગીને જોવા લાગ્યો ત્યારે કોને લાવે પાશ શપનું, ૨ એક મુરખ હતો તે શપનાંતરમાં, ભણીયો વેદ પુરાણ; જાગીને ભણવા જાય ત્યારે, મુંખે ન આ-

વડે પાશાણુ, સ્વપ્નું. ૩ એક વાંઝીયો તે સ્વપ્નાંતરમાં, વગે પામ્યો બાળ; તેનું ઘોડીયું ઘોજારે બાંધ્યું, પારણુ પરશાળ; જાગીને જોવા જાય ત્યારે, કોનું લાવે બાળ; સ્વપ્નું સાચુ ન હોય, સૈયર મારી સ્વપ્નું સાચુ ન હોય, ૪

કડવું ૩૭ મું.

રાગ કલ્યાણ---ચિત્ર ચાળીનેવાનોવાળીને; રંગ ભેળીનેપટ મેલીને; લેખાણુ લાવીને કરમાં સાહીને, રંગ ભરતીરે ચીત્ર કરતીરે, ૧ હવે સ્વર્ગના લોક લખાયરે; લખ્યા સ્વર્ગલોકના રાયરે; ઉપરલોક લખ્યુંને ભુરલોકલખ્યું, જમલોકને તપલોક લખ્યા.૨ સત્યલોકલખ્યોને વૈકુંઠ લખીયું;ગુણલોકલખીયો ને ગાંધર્વ દેશ લખીયો; હવે ઓખાબાઈ તમે ઓરાં આવોને, આમાં હોય તેને આવીને બોલાવોરે. ૩ ઓખા આવીને કાગળમાં જોયરે, એતો રાતે રાતે લોચને રોયરે; બાળ્ય બાળ્ય આતો નથી ગમતુરે, એને રણુવગડામાં મેલો જઈને રમતુરે; ૪ ચિત્ર ચાળીને વાનો વાળીને, લેખાણુલાવીને કરમાં સાહીને રંગભેળીને પટ મેલીને; હવે પાતાળ લોક લખાયરે. ૫ અતળ લખીયું ને વિતળ લખીયું,શેતુતળ લખીયું ને પાતાળલખીયું તળાતળ લખીયુંરસાતળ લખીયું,મહાતળલખિયું તેણીવાર રે૬લખિયા પાતાળલોકનારાયરે,નાગલોકલખિયા તેણીવારરે; વાસુકીનાગલખિયાનેત્રિશ્વકનાગ લખિયાપુંડરીકનાગલખિયા ને મણીધરનાગ લખિયા,શેષનાગલખિયા તેણીવારરે,૭ મારી ઓખાબાઈ સલુણી ઓરાં આવોને; આમાં હોય તેને હશીને

બોલાવોને; બાળ્યબાળ્ય એના દર્પરે, હું શું સ્વપ્નાત્રમા પરણી આવા સર્પરે, ૮ આતો કાળા લીલા ચીળા સાપરે, લખનારી ચિત્રલેહા તારા બાપરે; ૯ ચિત્રચાળીને વાનો વાળીને; દીવો બાળીને કાજળપાડીને, હવે મૃત્યુલોક લખાયરે, લખિયામૃત્યુ લોકનારાયરે. ૧૦ અજમેર લખિયુંનેઅલીયારલખિયું, મુલતાન લખિયુંનેમારવાડલખિયુંખોરાસન લખિયોનેબંગાળલખિયો ને, એકમુખાને અષ્ટમુખા લખિયા. ૧૧ સ્વાન મુખાલખિયાને મંજારમુખાલખિયા, હસ્તિમુખલખિયાનેગાધર્વમુખાલખિયા એકરંગાલખિયાને અગ્નિવાળા લખિયા, લખી વનસ્પતીભાર અઢારરે. ૧૨ ઓખાઆવી જુવોભરથારરે; બાઈકાગળલખિયો તે તારો પાડરે; હું શું શપનાંતરમાં પરણી આવાં ઝાડરે ૧૩ બાઈ લખતાં તે લેખાણ તુટીરે, ખડીઆમાંથી રૂશનાઈ ખુટીરે થયા કાગળના અંબારરે; તને સ્વપ્નુ નથી લાધ્યું સારરે, ૧૪

કડવું ૩૮ મું.

સાખી–સોરઠ દેશ સોહામણો મુજને જોયાના કોડ; શ્રિરત્નાગર ને ગોમતી, ત્યાંતો રાજ કરે રણછોડ. ૧ સોરઠ દેશ શોહામણો. ન ચડયો ગઢ ગીરનાર; ન ન્હાયો ગંગા ગોમતી, તેનો એળે ગયો અવતાર. ૨ સોરઠ દેશ સોહામણો વેલ વેલ કેલ કરંત; ગંગોદક ભરી કંચુકી; રાય હરી ચરણે ધરંત. ૩ સોરઠ સુઘડ માનવી; રાજ નિતનિત કરે કહેવાર; એક નગર નહીં માનવી, તેને ઉભા ઉભા જુહાર. ૪ રાગ હુલારી—આજરે સ્વપ્નામાં દીઠી સોરઠીયાની જાનરે, જાણ્યુરે જાદવરાય આ-

વ્યા પરણવા જો; આજરે સ્વપનામાં દીઠી ગોમતીની તીરરે, આજ સ્વપનામાં દીઠા હળધરજીનાં વીરરે; આજરે સપનામાં દીઠા સુંદર વરભરથારરે;તેમાં અડધાંઉઘ્યાંનેઅડધાંજાગતાં રે.

કડવું ૩૯ મું.

રાગ કલ્યાણ—ચીત્ર ચાળીને વાનો વાળીને, રંગ મેળીને પટ મેલીને. રંગ ભરતીરે ચીત્ર કરતીરે, લેખણ લાવીને કરમાં સાહીને. ૧ હવે સોરઠ દેશ લખાયરે, ત્યાં નગર લખીયું દ્રારકાંયરે; લખી જાદવપતી રાજધાનીરે,તેની સોભાતો સુરજ સમાણીરે. ૨ લખીયો જાદવનો પરિવારરે, ઉગ્રસેન લખીયા તેણીવારરે;કૃતવરમા લખયા સાત્વીક લખીયા,ઓધવ લખીયાને અક્રૂર લખીયા. ૩ વાસુદેવ લખીયાતેણીવારરે.ઓખા આવી જુંવોને ભરથારરે; બાઈ તે તો એધાણ મળીયાં રે,આ ઘરડાને માંથે પળીયાંરે. ૪ તેને માથે મુગટ કુંડળ કાનરે, એવા જોલખીયા ભગવાનરે;ઓખા આવી જુવોને ભરથારરે, બાઈ તેના સરખું રૂપ તેના ચાળારે. ૫ મારા નાથજી ગોરા ને આતે કાળારે, તેને વડસસરો વડસસરો શહુ કેહેતારે; હું પરણી ત્યારે ચોરી સાહીને રહેતારે; ૬ લખીયા કૃષ્ણ તણા કુમારરે, એક લાખ ફરતા હજારરે; એંશી આગળ લખીયાતેણીવારરે,ઓખા આવી જુવોને ભરથારરે. ૭ એતો રીંછડાના બાળરે, એને માંથે મોટા વાળ; એના કુળમાં મારો કંથ, એને ધાવણનાછે દંત ૮ એતો રૂપાળો ને ઉંચોરે, એને મોઢે નથી મુછો; ત્યારે લખીયા પ્રદ્યુમનરે, ઓખાનું કંઈક માન્યું મનરે. ૯ જાણે

હોય કે ન્હોય, મુજને પરણ્યો તેનું મોહોય, એને સગો શસરો સૌ કહેતારે, હું પરણી ત્યારે મારી પાસે રેહેતારે. ૧૦

વલણ—એમ કહીને અનિરૂદ્ધ લખીયા, ક્ષણું ન લાગી વારરે; કહ્યુ મલાકલાડાં ઉભી રહી, બાઈ એ મારો ભરથારરે, ૧૧

કડવું ૪૦ મું.

રાગ ઢાળ--ચિત્રલેહાના હાથમાંથી પેલું લખીયું પુતળું જેહ; પ્રેમ આણી ઓખાબાઈ યે,ઝુટી લીધું તેહ, ૧ કરમાંલે ઈને કામની, કાંઈ દેછે આલીંગન માળીયામાં મેલી ચાલ્યા, પ્રાણુતણાજીવન, ૨ આણીવારહું નહીજાવા દેઊ,મેં ઝાલ્યો છે છેડા; મારા પિઉજી પરવરો તો, મુજને સાથે તેડો. ૩ ચિત્ર લેહા એણીપેર બોલી, સજોડે છે જોડ; તેતો પોહોડયો છે દવારકામાં, આતો ચીત્રમણના ઘોડારે. ૪

કડવું ૪૧ મું.

રાગ પરજ—આપો આણી, એ વર મુને આપો હો આણી; નીકર કાઢુ મારો પ્રાણી, એવર મુને આપો હો આણી, ટેક; મેંતો સપને દીઠા જે છોગાળોરે, તેની પાપણનો છે ચાળોરે; મારૂ મનડું હરયું લટકાળે; તે વર મુને આપો હો આણી, ૧ જેના દીર્ઘબાહુ અજાણુરે,મકરાકૃત કુંડળ કાનરે; અંગ શોભે એ ભીનેવાન, તે વર મુ૦ ૨ જેનાં લક્ષણ વીસને બારરે, મુને પરણી ગયો છે કાલરે; તેને વરશ થયાં દશ બાર, વર મુ૦ ૩ વરની લટકતી છે ચાલરે; મુને પરણી ગયો છે કાલરે; તેને ટપકું કીધું ગોરેગાલ, તે વર મુ૦ ૪ રાજેપીતાંબરપરીધામર મુણે કહેતો ગયો નહીં નામરે; ત્યારે ક્યાંથી સરે મારૂ કામ

તે વર મુ૦ ૫ ચીત્રલેહા બોલીવાણુરે, સૈયર કેમથઈ અજા-ણુરે; બાઈ મારી ત્યાંતે જાએ કોણ, તે વર મુ૦ ૬ કોટ કાંગરે ચામું ડાંચરે, છપન કોડ છે ચોકી માંયરે; ચક્ર જળહળતું છે ત્યાંયરે, મુને મારે હેલા માંય, તે વર મુ૦ ૭

કડવું ૪૨ મું.

રાગ મારૂ.—ઓખા કહેછે સુણ સાહેલી, લાવ્ય કંથને વે-હેલ્લી વેહેલી; બાઈ તું છે સુખની દાતા, લાવ્ય સ્વામીને થાય સુખસાતા. ૧ ચતુરાને કહે ચીત્રલેહા, બાઈ આણ્યાના ઉપાય કેવા; દુર પંથ છે દ્વારામતી, કેમ જવાય મારીવતી. ૨ ત્યાં જઈ ન શકે રાય શક્ર, રક્ષાણ કરે સુદરશનચક્ર; જાવું જોજન સહસ્ર અગીયાર, તારો કેમ આવે ભરથાર ૩ નયણે નીરની ધારા વહે છે, કરજોડીને કન્યા કહે છે; બાઈ તારી ગતી છેમોટી, તને કોઈ ન કરી શકે ખોટી. ૪ સૈયરને સૈયર વ્હાલી, છે મેં જમણે હાથે ઝાલી; આપણ બેઉ જાણ સંઘાતી, તું પ્રાણદાતાછે વિ-ધાત્રી. ૫ માબાપ વેરી છે મારાં, મેં તો ચરણ સેવ્યા છે તારા; વિધાત્રી તું દીન દયાળ, એમ કહીને પગે લાગી બાળ ૬ ચિત્ર-લેહાયે ધારણા દીધી, પછી દેહ પક્ષીણીની કીધી. ૭

કડવું ૪૩ મું.

રાગ ઢાળ.-ચિત્રલેહા કહે ઓખાબાઈ, મારે દ્વારકામાંજાવું; પ્રભુના ઘરમાં ચોરી કરવી, નથી લાડવા ખાવું. ૧ અગીયાર સહસ્ર જોજન જાવું, હરવા શ્રી જુગદીશ; સુદરશન જો ચક્ર મળે તો, છેદે મારૂ શીશ. ૨ બાઈ તુજને તાણ તો નવ પડે ને, જેમ તેમ વહેલી થાને; લાવ્ય મહારા કંથને તું, ખોટીથાય છે

શાને. ૩ જાતી વેળા ઓખા કહેછે, મારો વર છે રૂડો; કરમે મળ્યાં છો કુંવારાં, માટે રખે પેહેરતાં ચુડો. ૪ ચિત્રલેહાએ કહેવા માંડયું, મનમાં રાખો ધીર;તુજ સ્વપ્નામાં પરણી ગયો, મારી માડી જાયો વીર. ૫ ત્યારે ઓખા કહેવા લાગી, જોઈ રહી વાટડી; મારો વર રૂડો જાણી, રખે ઓઢતી ઘાટડી. ૬ શું નહીં ઓઢું ઘાટડી, તું એ શી બોલી વાત; તુજ સ્વપ્નામાં પરણી ગયો, મારી માડી જાયો ભ્રાત. ૭ એવું કહીને ઉત્પતી તે, પવન વેગે જાય; આકાશ મારગે સંચરી,પોહોચી ગોમતી માંય. ૮ ગોમતીમાં મરદન કર્યું ને વિચારિયું તેઠામ;પ્રભુના ઘરમાં ચોરી કરવી, નહી એકલાનું કામ. ૯ પછી તેણે નારદ મુની સંભાર્યા, તતક્ષણ આવ્યા ધાઈ; કહે રે મુજને કેમસંભારયો, ચિત્રલેહા બાઈ. ૧૦ બાણાસુરનીદીકરીને, લાગ્યું છે સ્વપંન; અનિરૂદ્ધ સેજે વરીગયો, વિહ્વળ થયું છેમન.૧૧ ચોરી કરવા હું આવી,સુદર્શન આડું થાય;તેમાટે તમને સંભાર્યા, કરવા માહારી સહાય. ૧૨ નારદ કહે છે આરે બાઈ, એમાં તે શું કામ; એક તામસી વિદ્યા એવી ભણાવું, ઊંઘે બાધું ગામ. ૧૩ ચીત્રલેહા કહે સાચું કહ્યું, પણ છેતરવા જુગદીશ; પેહેલું સુદર્શનચક્ર મળે તો, છેદે મારૂ શીશ ૧૪ ચક્રની ચિંતા નવ કરશો,જે માર્ગેજાશેચોકી ફરવા; તેરે મારગે હું જઇંશ, બેસાડીશ વાતો કરવા. ૧૫ પછી તામશી વિદ્યા ભણાવી, જીભે જપતી જાય;ચોસઠ કળામાં ચામુંડા તે,ડબક ડોલું ખાય. ૧૬ ગામ તો ઘારણ પડયું ને, ઉંઘ્યા લોક;

ચિત્રલેહા નગરમાં પેઠી. મુકી મનનો શોક.૧૭ નારદે વિચા-
રયું ચિત્રલેહા,અનિરૂદ્ધને લેઈ જાશે;શીવને શામળીયો વઢ-
શે;જુદ્ધ જોવા જેવું થાશે. ૧૮ ચકર ચોકી ફરતું આવ્યું;મા-
રગમાં નિરધાર;તે મારગેસામામળિયા,નારદ બ્રહ્મકુમાર.૧૯
નારદ કહે કહેછે ચકરને,તું દાહાડીજાયછે ફરવા;એકઘડીવારબે
શને, મુજ સાથે વાતો કરવા. ૨૦ તું ને હું તોકયાં મળીશ,તું
સાચી કેહને વાત;કોઈ દાહાડો મુજનેસંભારે,દવારકાંનોનાથ.
૨૧ ચકર મુખથી બોલીયું, વળી મારૂં તે ધનભાગ્ય; તમારાં
દરશનનોતો,કયાંથી પામું લાગ,૨૨ ભોળુચકરસમજયું નહીં
બેઠું નિરાંતવું થઈ; પેલી નારી પેઠી નગ્રમાં, ચોરી કરવા ગઈ.
૨૩ જોતી જોતી જયાં ગઈ, કૃશ્ન તણું રે ભોવન; ત્યાંથી આ-
ઘેરી પરવરી, જયાં પોહોડયો પ્રદયુમન. ૨૪ ત્યાંથીઆઘેરી પ-
રવરી, મહા વિષ્ટ કેરો વીર; સોડ ઘાલીને હોઠીયો, મહા ધનુ-
ષધારી ધીર. ૨૫ હમાણાં જો હું એને જગાડું, માહારા મારી
કરે કડકાય;માથે હીંડોળો લેઈ લીધો ને,ઉલ્લટ અંગ ન માય.
૨૬ જુગત અંબે જે જુગત અંબે. કરંતી તેજાય, હીંડોળો લે-
ઈ જાતાં દીઠો, નારદે તો ત્યાંય, ૨૭ હીંડોળો લેઇ પરવરી ને,
સમર્યા વૈકુંઠરાય; પવન વેગે સંચરી, આકાશ મારગે જાય.
૨૮ બે ઘડીમાં આવી પોહોચી, શોણીતપુર મોઝાર; તે ઠેકાણે
નારદજીએ, મન કર્યો વિચાર. ૨૯ એ જયારે ગઈ ત્યારે, હું એ
મારે જાઉં; તેણે તેનું કામ કરયું, હું ખોટી શીદને થાઉં. ૩૦
નારદ કહે છે ચકરને,તું નિકલ્યું ચોકીફરવા;આવડીવારસુર-

ખ કેમ બેઠું, મુજ સાથે વાતો કરવા. ૩૧ નારદ કહે છે ચકરને, ઉઠ રાખ તારૂં ગામ; કાલે પછી ચોરી થશે, તું ન લેઈશ મારૂ નામ. ૩૨ આકાશ મારગે પક્ષીણી, તે વેગે ચાલીજાય; ઓખાબાઈ તો વાટ જુવે છે, મંદીર માળીયામાંય. ૩૩ વા વાયને બારી હાલે, ખડખડાટ બહુ થાય; ચિત્રલેહા પાપણીતે, હજુએ ન આવી આંય, ૩૪ ચિત્રલેહા ચાલી આવી, મંદીર માળીયા માંય; ભલે લાવી ભલે લાવી, હું જગાડું ભરથારરે. ૩૫

કડવું ૪૪ મું.

રાગ આશાવરી.—ઉંઘ્યા પેઉં જગાડીયે, ભર નિદ્રામાંથી ઉઠાડિયે; મન સંગાથે એવાં બીજીએ, બ્રહ્મહત્યા તો શીદ લીજીયે. ૧ ભરથાર પેહેલી ભામની, જે અન્ન રાંધી ખાય; વાગોળ થઈ અવતરે, ઉંધે મસ્તકે ટંગાય. ભરથાર પેહેલી ભામની જે, સુવે સજ્યા માંય; આંધળી ચાકૂરણ અવતરે, પડે મારગ માંય. ૩ ભરથારનું જે કહ્યું ન માને, આપમતી જે નારી; તેતો નારી અવતરે, કાંઈ બીલાડી મંઝારી. ૪ ભરથારનું જે કહ્યું ન માને, કરે તરફોડા કંથ;; હડકાઈ કુતરી અવતરે, અણુ માંથેપડશે જંત. ૫ ઓખાકહે છે ચિત્રલેહાને, તું તોબોલે આપ; પેઉ પોહોડયો હોય પારણે, કરડવા આવ્યો હોય સાપરે.

કડવું ૪૫ મું.

રાગ સાખી—સ્ત્રી ચરિત્ર અનેરડાં, કોઈ તેણો ન લહે ભરમ; સ્ત્રી શામાણુ ભોળવે, પણ ખોયો પોતાનો ધરમ. ૧ રાગ ઢાળ—ઓખા કહે છે ચિત્રલેહાને, હવે ન બોલીશ આડું; તું કહેતો

મારા પેહુંને, પગ ચાંપી જગાડુ. ૧ ચિત્રલેહા કહેઓખાબાઈ, આવડી ઉતાવળી શું થાય; એ મોટાનો કુંવર કહાવે, કાંઈક હશે હથિયાર, ૨ ઓશીકે જઈ જોવા લાગી, તો મોટી એક ગદાય; ઉપાડીને અળગી કીધી, ઓખા ચાંપે પાયરે. ૩

કડવું ૪૬ મું.

રાગ મારૂ--મહા બળીયો તે જાગીયો;તેના બળનો નાવેપારરે; હડૂડ હાક મારી; કીધો છે હોકારરે ૧ રમક ધમક ડગલાં, વાગે ઠારો ઠારરે;આતો નોહાયરે ન હોય, મારા બાપજીનું ગામરે. ૨ દ્વારીકામાં વસે, સઘળા વૈષ્ણવ જનરે; અહો રાત્રીબેઠા કરે છે; ત્યાં સહુ કીર્તનરે. ૩ ભજનનાદ કેરા ચરડકા, તે હોય અપારરે. ભુત ભૈરવ જોગણી, અસુર કોઈની નારરે. ૪ ડાકણી છો સાકયણી, છો કોણ હો બલાયરે; ચિત્રલેહા કહે છે વીરા, ખમા ખમા ખમાયરે. ૫

કડવું ૪૭ મું.

રાગ દેવગ્રી--અનિરૂદ્ધ તે જાગીને પેખે,ભુવનથી આરડા દેખે; કોણ કારણ અમને લાવીયાં હો, ચિત્રલેહા બોલી શીરનામી. ૧ તમને લાવીછું જાણી,ઓખાને કરો પટરાણી; વર વરવાને અરથે રે, તમને લાવીયાં હો, ૨ તમે નારી છો ધન્ય, દિશોછો કુંવારી કન્યા, પરણુ તો થાય છે અન્યા; કેમ પરણુ હો અસુરનંદની હો. ૩

કડવું ૪૮ મું.

રાગ ધવળ--બાણાસુરની નગરીમાં, ગડગડીયાં નિશાનરે; એણેને શબ્દેઅનિરૂદ્ધ જાગીયારે. ૧ જાગ્યા જાદવરાય; જુગતી

ન દેખેરે; પેખેરે પેખે અસુરનાં માળીયાં. ૨ આતો ન હોય અ-
મારી નગરી, ન હોય અમારૂ ગામરે. ન હોય ન હોય કનકની-
દ્વારિકારે. ૩ ન હોય અમારી વાડીરે, અમે રમતા દહાડી દહા
ડીરે; ન હોય ન હોય પુષ્પ કનકનો ઢોલીયોરે; ૪ અહિયાં નાંદ
ઘણા વાગે, રણતુર ઘણેરાં ગાજેરે; ન હોય ન હોય શંખ શબ્દ
સોહામણોરે, ૫ મને કેઈ રંડા લાવીરે, મારી દ્વારીકાં છંડાવીરે;
કેઈરે ભામનીયે મુજને બોળંભ્યોરે. ૬ આતોઉંચા ઉંચામાળ
લોઢે જડયાં કમાડરે; રત્નાગર સાગર શે નથી ગાજતોરે. ૭
ચિત્રલેહા બોલી આળરે, તમે જોઈને દેજો ગાળરે; આવ્યા છો
આ કન્યા સુખે વરોરે; ૮ ત્યારે અનિરૂધ બોલ્યા વાત, મુછ
ઘાલીહાથરે; જાણી જોઈને જાત ગળીમાં કેમ બોળીયેરે, ૯ મા-
રો વડવો જુગજીવન, અમે પ્રદ્યુમનરાયનાતનરે; તે માટેનહીં
પરણું દૈતની દીકરીરે. ૧૦ ચિત્રલેહા બોલી વાતરે, ઢાંકીરાખો
તમારી જાતરે; હવડાં વાતો કાઢીશ વડઉવાતાણી. ૧૧ શનકા
સુરને મારીરે, સોળ હજાર લાવ્યા નારીરે; તારા સમ જો તારા
બાપે એકે નથી પરણીરે. ૧૨ એક લગ્ને વરીયા નવપુછયાંકુળ
ને પરીયાં રે; જાતભાત કોઈની પુછી નહીંરે, ૧૩ તારા બાપની
જે ફુઈ, અરજુન સન્યાશીને ગઈ રે; મોં કાઢીને બોલેએવું છે
નહીંરે. ૧૪ જેણે વાયો વંદ્રાવનમાં વંશ, જેણે માર્યો મામો
કંસ; ધાવતાંમારી માસીપુતનારે; ૧૫ ધાવતાં મારીમાસીરે
કરી રાખી કંસની દાસીરે; કુબજાના કુળની વાતો કહેતાં ન-
થીરે, ૧૬ તારો વડઉવો દધી માંખણનો ચોર, ચાર્યાં વંદ્રાવ-

નમાં હ્યાપેછે સાધાનેતો ઉછરીયોરે. ૧૭ સત્રાજીતનેકાજેરે માગી લેવચળ્યા મહારાજરે; ત્યાંથી પરણી લાવ્યા જાંબુવં- તી રીંછડીરે. ૧૮ લાંબા નખ ને ટુંકા કેશ, વરવો દીસે એનો વેશરે; ભુંડા મુખના છુંછા ઉપર શું મોહી રહયોરે. ૧૯કહેતો વાત વધારી કહીએ નીકર અહિયાં છાના રહીએરે; પુછો છો તોકન્યાનું કુળસાભળોરે. ૨૦ એનોવડઉવો જુગજીવન,એનો વડઉવોકૈલાશનો રાજનરે; ઓખાની માડિ તો ઉમીયા સતીરે ૨૧ હિમાચળની ભાણુજીરે, ગણુપતી તેનો વીરરે; ઉમીયાંના અરધાંગે ઓખા ઉપનીરે. ૨૨ તારો વડવો જુગજીવન, તેમ એનો વડવો બળીરાજન; એક સમે બળીરાયે જજ્ઞ માંડીયોરે. ૨૩ બળીરાજા જગનનો અધીકારી,તારો વડઉવો ભીખારીરે, સાડાત્રણ ડગલાં માટે કર જોડીયારે. ૨૪ આટલી વડાઈ શાને કરોછો; એના બાંપની ભુમીમાં રહોછોરે, કરમહીણના કપા- ળમાં કોઈ ચોઢે નહીરે; ૨૫ કહેતો વાત વધારી કહીયે, નીકર આંહીથી છાના રહીયે; આવ્યા છો તો કન્યા સુખે વરોરે.

કડવું ૪૯ મું.

રાગ ઢાળ--અનિરૂદ્ધ વળતો કોપીયોને, કયાં ગઈ મારિ ગ- દાય; તમારા બે જણુના હવે, મારી કરૂં કટકાય. ૧તમેજાણ્યું અહીંયાં લાવી, કર્યું ભલેરૂ કામ; તમને બે જાણુને મારી, ઉ- ડીજાઉ દ્વારીકાં ગામ. ૨ ઓખા ત્યારે થરથર ધ્રુજી, વેગે આ- વી આડ; મારા પેઊજીને હું મનાવું.તું લાવીતે તારોપાહાડરે.

કડવું ૫૦ મું.

રાગ સીધવો---માહારા સોરઠી સુજાણુ, મળ્યા મને એક-

સોમાં; મારા જીવના જીવન પ્રાણ, મળ્યા મને મેલસોમાં ૧ મારા શરીરના સણગાર મળ્યા મને મેલસોમાં, મારા હૈડા-કેરા હાર મળ્યા મને મેલસોમાં. ૨ મારી સાસુડીના જાયા, મળ્યા મને મેલસોમાં; સ્વપ્ને શીદ ઝાલ્યો તો હાથ, મળ્યા મને મેલસોમાં. ૩ તમને દાદાજીની આણ, મળ્યા મને મેલ-સોમાં; તમે ચાલો તો કાઢુ પ્રાણ, મળ્યા મને મેલસોમાં. ૪ ત્યારેઅનિરૂધ્ધબોલ્યોવાણ; સાંભળશું હરી;અબળાયેનાંખ્યા બોલ, અમશું ઉથલડી. ૫ મારા વડવાની વાત, કાઢીને વઢી; ત્યારે ઓખા બોલી વાણ, એ છે હાસલડી, ૬ કૈબાંડની તન-યાય, પગની ખાસલડી; ત્યારે અનિરૂધ્ધબોલ્યો વાણ, હવેહુ તને વરૂ. ૭ તમે ગાળો દીધી સાર, આફ વેર વાળીયું; ચિત્રલહા બોલી વાણ, ગાળો દીધી સહી; તમે બે થયાં છો એક, પર-ણાવું નહી, ૮ પરણવાની પેર, સઘળી મેં લહી; મને મળીયા નારદ મુન્ય, વિદ્યા શીખવી; ત્યારે ઓખા બોલી વાણ, હવે વાર શાની; પરણાવ માળીયા માંય, રાજકુંવર નાહાની, ૯

કડવું ૫૧ મું.

રાગ ધોળ–માળીયામાં બીઠ્યા અગ્નિ પ્રગટ કીધારે, માળી-યામાં દવતા સાક્ષી લીધારે; માળીયામાં નારદ તુંબર વાયરે, માળીયામાં કળસ ચોરી બંધાયરે. માળીયામાંપેહેલું મંગળ વરતાયરે, પેહેલે મંગળ શાંશાંદાન અપાયરે; ચિત્રલેહા આપે છે કરની મુદ્રીકાયરે, દાનલેછે કૃષ્નતણોસંતાનરે, માળીયામાં બીજુ મંગળ વરતાયરે, બીજે મંગળ શાં શાં દાન અપાયરે

ચિત્રલેહા આપેછે સોળ શણગારરે, દાન લેછે કૃશ્ન તણો સંતાનરે. માળિયામાં ત્રિજુ મંગળ વરતાયરે, ત્રીજે મંગળ શાં શાં દાન અપાયરે; ચિત્રલેહા આપે છેનવસર હારરે, દાન લેછે કૃશ્નતણો કુમારરે. માળિયામાં ચોથુ મંગળ વરતાયરે, ચોથે મંગળ શાં શાં દાન અપાયરે; ચિત્રલેહા આપેછે ગાયોનાં દાનરે, દાન લેછે કૃશ્નતણો સંતાનરે. માળીયામાં સમે વરતે સાવધાનરે, માળીયામાં આરોગ્યા કંસારરે; માળિયામાં ચાર સોભાગ્યવંતી તેડાવોરે, ઓખાબાઈને સોભાગ્યવંતી કહી બોલાવોરે. માળિયામાં ઓખા અનિરૂધ્ધ પરણી ઉઠયાંરે, માળિયામાં સોનઈયે મેહ તુઠયારે,

કડવું પરમું.

રાગ ચોપાઈ ત્રિતાળ.—બોલ્યા શુકજી એમ વચન, સાંભળ પરિક્ષત રાજન; મળિને બેઠી બેઉ સહીયર નારી; બોલી વચન કોભાંડકુમારી. ૧ સુખ ભોગવો સ્વામાને સ્વામી, ચિત્રલેહા કહેશિરનામી; બાઈ તું કરજે પિઉનાં જતન, રાંક હાથે આવ્યું રતન. ૨ વરકન્યા સુખે રહેજો, બાઇ મુજને જાવા દેજો; અન્ન બેનુ આપેછે રાસ, ત્રીજું માણસ કેમ સમાય. ૩ તમો નરનારી ક્રિડા કીજે, હવે મુજને આજ્ઞા દીજે; બોલી ઓખા વળતી વાણી, મારી સૈયર થઈ અજાણી. ૪ હવે સતી ઓખા વળતી ભાખે, બાઈ કેમ જીવું જ પાખે; આપણ બે જણ દિન નિરગમશું, અન્ન વેંચીને જમીશું. ૫ દુઃખ થાશે તો દઈશું થાવા પણ નહીં દેઉ તુજને જાવા; બેની હું તો રહીશ ભુખી, તુજને

નહીં થવા દેઉ દુ:ખી. ૬ હું તો આપીશ મારો ભાગ, હમણાં નથી જવાનો લાગ; માબાપ વેરી છે માહારા, મેં તો ચરણ શેવ્યા છે તમારા. ૭ તુજ તાત ઘેર ન જવાય, જાણ્ય બાણાસુરને થાય; ચિત્રલેહા કહે સુણ વાણી, મારી સૈયર થઈ અજાણી. ૮ પ્રધાન પુત્રી કહેવાઊંછું માત્ર, હું છું બ્રાહ્મણીનું ગાત્ર; તુજ અર્થે લીધો અવતાર, મેળવ્યાં નારી ભરથાર. ૯ એમ કહી કરી પ્રસન્ન, ચિત્રલેહા ગઈ બ્રહ્મ સદન; ઓખાયેં આંખડી ભરી, કંથે આસનાવાસના કરી. ૧૦ સ્વામી આશા બાંધી નારી, પછી ચિત્રલેહાને વિસારી; જે દાહાડે તુજને સ્વપ્ન, તે દહાડે મુજને સ્વપ્ન. ૧૧ જાણે પરણ્યો છું ઓખા નારી, ઉઘાડી મેલી તી બારી; બેને સરખી વિજોગની પીડા, નરનારી કરે કામ ક્રિડા. ૧૨ બેની ચડતી જોબન કાયા, પ્રિતબંધને બાંધી માયા; નેહ જાણાવે છે ઓખા નારી, રમે અનિરૂધ કુંજબિહારી. ૧૩ જે જોઈયે તે ઉપર આવે, ભક્ષ ભોજન કરે મન ભાવે; પહોત્યો ઓખાનો અભિલાખ, પછિ આવ્યો અસાડ તે માશ. ૧૪ આવ્યો વર્ષાકાળના દન, મેહ ગાજે વરસે બહુ પરજન્ય; બોલે આકાશે વિજળિ કરિ, બોલે; કોકિલા વાણી મધુરિ, ૧૫ મહાતપસીનાં મન ડોલે, ત્યાંતો મોર બપૈયા બોલે; તેમ મરદન કરેછે અંગે, કેશર ચંદન ચરચ્યું રંગે. ૧૬ આંખે અંજન આભ્રણ શાર, કરે તંબોળ કેરા આહાર; તપે નિલવટ ચાંદલો તેવો, ચંદ્ર શરદ પુનમના જેવો, ૧૭ શિશ ફુલ સેંથો સીંદુર, તેણે મોહ્યા અનીરૂધ સુર; કાને ઝાલ ઝમકતી જોઈ, કામ કુંવર રહ્યો છે મોહિ.

૧૮ નાકે સોહિયે મોતીનીવાળી, તેનેરહયોઅનિરૂધ્ધનિહાળી મોહયો મોહ્યો ભ્રકુટીને જોડે, મોરયો મુખને મોડે. ૧૯ મોહ્યો મોહ્યો છું ટીલાવટે મોહયો મોહયો કેસ કલં કે; મોહયો મોહયો ઘુઘરાનેધમકે, મોહયો મોહયો ઝાંઝરનેઝમકે ૨૦ દીઠું મેડીયે સુંદર કામ, તેણે વિસાર્યું દવારીકાં ગામ; ઘણું ભક્ષભોજન કરે આપ તેણે વિસાર્યાં માને બાપ. ૨૧ પામ્યો અધરામૃત પકવાન; તેણે વિસાર્યું હરીનું ધ્યાન; ઓખાસુખ તણેસાગર, તેણે વિસાર્યાં રત્નાગર. ૨૨ અનિરૂધ્ધની ચાલે છે ગમતી નારી હીંડે નરનેનમતી; નાર નારી મુખે ઓચેરતા, હીંડે ઓખાની પુંઠળ ફરતા. ૨૩ ઘેલો કીધો મરજાદા મેલી, નવ સુજે દીવસ કે રેણી; રાત દિન નિરગમે છે રમી, ચાંર આંખે ઝરે છે અમી ૨૪ સુધ બુધ તો વિસરીતહી, એટલે ચેમાસું ગયુવહી

વલણ—ચોમાસું તો વહી ગયું, આવ્યો આસો માસરે; કન્યા ટળી નારી થઈ, ઓખા પામી સુખ વિવાસરે.

કડવું ૫૩ મું.

રાગ મલ્લાર—વર્ષારૂતુ વહિ ગઈરે, રમતાંરંગ વિલાસ; સુખ પામ્યાં ઘણું રે, એટલે આવ્યા અશ્વીન માસ, ૧ એક સમે સૈયર આવી, સરદપુનમની રાત; માણેકઠારી પુરાણીઆરે, ઉત્તમ દિસે આસો માસ, ૨ ચંદ્રમાને કીરણેરે, બેઠાંહિંડોળેનરનાર હાશવિનોદમાંરે. કરતાંવિવીધવિલાસ. ૩ રક્ષક રાયનારે તેણે દીઠી રાજકુમાર; કન્યા રૂપ કયાં ગયું રે, ઓખા દીસે હવેનાર. ૪ ચિત્રલેહા કયાં ગઈરે, એકલી દિસે છે ઓખાય; રાતીરાતી

આંખડીરે, ફુલ ફુલી દીસેછે કાય. ૫ હીંડે ઉર ઢાંકતીરે, શકે
થયાછે નખપાત; અધરપે શાંસનારે, કોઈક પુરૂષ દંતનોઘાત.
૬ સેવક સંચર્યોરે, એવો દેખીને દેદાર; મંત્રી કૈભાંડનેરે,
જઈને કહ્યા સમાચાર. ૭ પ્રધાન પરવર્યોરે, જ્યાં છે અસુર કે-
રો નાથ રાયજી સાંભળોરે, મંત્રી કહેછે જોડી હાથ. ૮ લોકીક
વારતારે, કાંઈક આપણુને લંછન; જણ્યા છેદીયેરે, કેમ કહીયે
વર્જીર વચન. ૯ બાળકી તમતણીરે, તેતો થઈછે નારીરૂપ; વા-
રતા સાંભળીરે, આસનથી ઢળીયો ભુપ. ૧૦ ધ્વજાભાગીપડીરે
એતો આમથી અકસ્માત; બાણુ કોપ્યો ઘણુંરે, મંત્રીસાંભળિ
શાચિ વાત. ૧૧ શિવે કહ્યુંતું; તેથયુંરેતારિ ધ્વજાથશે પતન;
તે વારે જાણજેરે, રીપુ કોઈક થશે ઉત્પન્ન. ૧૨ જાઓ મંત્રિ
તમોરે, જુઓ પુત્રિ કેરી પેર; તેને કોઈ જાણે નહિંરે, તેમ તેડિ
લાવોઘેર ૧૩ પ્રધાન પરવર્યોરે, શાથેડાહ્યાડાહ્યાજન; ઓખાને
માળિયેરે, હેઠે રહિને કહે છે વચન. ૧૪ કુંભાંડ આચર્યોરે,
ઓખાજી દીયોને દરશન, ચિત્રલેહા ક્યાં ગઈરે, ચાલો તેડે છે
રાજન. ૧૫ થર થર ધ્રુજતિરે, પડિ પેટડિમાંમાં ફાળ; શુંથાશે
નાથજીરે, આવી લાગિ સઘળો જાળ. ૧૬ તસે રણે બોલતારે
નાથજી દેશોમાં દરશન; ઝુપ ઉઠિ ગયોરે, ઓખા નિર ભરે
લોચન. ૧૭ બાળાબળુંથા કુંતિરે, કાંઈકહળિકેર વરાગુ; કશાગુ
કરયા વીનારે, કંચુકિ પેહેરી અવળો વરાગુ ૧૮ બારીએ બા-
ળકીરે, ઊભિ રહીને ત્યાં; આવી કોભાંડે કુંવરિનેરે ભયંકર
વચને બોલાવી. ૧૯ ચિત્રલેહા ક્યાં ગઈરે, તું એકલડિ દીસે

બાળ;કન્યારૂપ ક્યાં ગયું રે,ખીજશે બાણાસુરભુપાળ,૨૦શ-
રીર સંકોચતીરે, કરતી મુખડા કેરી લાજ; ઘરમાં કોણ છેરે,
મુજને સાચુ કહોનેઆજ.૨૧ગળસ્થળકળકરધરીરે,કોઈપુરૂષ
દંતનો ઘાત;ઘુણગટ તાણતીરે,બોલી ઓખા ભાગીવાત.૨૨
દીલ સારૂ નથીરે, ચિત્રલેહાયે કીધું સયન;તેણેહું આકળીરે,
દુખણી નીર ભરયું લોચન.૨૩મંત્રી ઓચર્યોરે, ઓખા બોલી
આળપંપાળ;હેઠા ઉતરોરે, નહીંતો ચહડીને જોઈશુંમાળ.૨૪
વલણ-માળ જોઈશું તમતણો, ભાગશે તમારો ભારરે; એવું
જાણીને ઉતરો, રાય કોપ્યા છે અપારરે.

કડવું ૫૪ મું.

રાગસામગ્રી-કન્યાયેકરોધજણાવીયો,હાકોટયોપ્રધાન;લંપ
ટબોલ તો લાજેનહી, ઘડપણેગઈ સાન.કન્યા૦૧ પાપી પ્રાણ
લેવા ક્યાંથી આવિયો, બોલતો ક્ષુદ્ર વચન;એવાતસારૂ કીધી
જોઈશે,જીભલડીછેદન.કન્યા.૨ હુંતોડાહયોદાનવતુનેજાણતી
ભારેખમરેકઉભાંડ; એવું આળ કોને ન ચડાવીયે,ભાગીપડેરે
બ્રહ્માંડ.કન્યા૦૩ કહેવા દેને તું મારીમાતને, પછી તારી વાત;
હત્યા આપુ તુજને, કરૂ જંપાપાત. કન્યા૦ ૪ કઉભાંડ લાગ્યો
પછી કંપવા, પુત્રી પરમ પવીત્ર;પછી કાલાવાલા માંડીયા, ન
જાણ્યું સ્ત્રીચરિત્ર.કન્યા૦૫ બાઈ રાજાએ મુજને મોકલ્યો,લોકે
પાડયો વિરોધ;ઓખાજીપુછયા માટે,આવડોશોકરોધ કન્યા.
૬ એવું કહેતાંસેવકમોકલ્યો,બાણાસુરનીપાસ;રાજાએમંત્રીને
કહાવીયું,જુઓ ચઢીને અવાસ,કન્યા૦૭કઉભાંડ કોપ કરીને

ગાજીયો,વજડાવ્યાંનિશાન; માળીએથી બંને ઉતરો, બાણા-
સુરની આણ .કન્યા૦ ૮ દાસને આપી આજ્ઞા, સ્થંભ કરોને
છેદન; ઓખાએ આંસુડાં ઢાળીયાં, ચંપાશેસ્વામીન.કન્યા૦
૯ હોકારો અસુરનો સાંભળી, ઉભોથયો અનિરૂદ્ધ; મેઘની પેરે
ગાજીયો, કંપી નગરીબુધ.કન્યા૦૧૦મંત્રીકહેસુભટસાંભળો,
કોઈજોદ્ધોબોલ્યો આંહી; આપણા નાદે ઉઠીયો,મેઘ શબ્દથા
સહી.કન્યા૦૧૧ઓખાંએ નાથને બાથમાં ઘાલીઓ,શું જાવાં
છો વહી; મરડી જાઓજુધને, હવડાંજાણેં કહી. કન્યા૦ ૧૨
આશો ઉદ્યમ વઢવાતણો, નથીબાપનું ધામ; દાનવને માનવ
જીતે કહીં,નહોયરૂતુસંગ્રામ.કન્યા૦૧૩નાથ કહે સુણ સુંદરી
વાત સઘળે થઈ; હવે ચોરી શાની આપણે, બેશીયે બારી જઈ.
કન્યા૦૧૪ વલણ—જઈ બેઠાં નરનારી બન્ને, વાત વિમીત
કીધીરે; છજે ભજે કામ કુંવરી; ઓખા ઉછંગે લીધીરે.

કડવું ૫૫ મું.

રાગ રામગ્રી—જોડી જેવાને જોદ્ધ મળીયા ટોળેજી, ઓખા
બેસારી અનિરૂધ ખોળેજી;કંઠમાં બાંવલડી ઘાલી બાળાજી,
દેખીને કુંભાંડને લાગી જવાળાજી. ૧ ઢાળ—જવાળા પ્રગટી
આગ પ્રગટી, સુભટ સૌ જોવા મળ્યા; મંત્રી કહે ભાઈ સબળ
શોભે, જેમ હરી ઉછંગે કમળા;૧ લઘુસ્વરૂપને લક્ષણવંતો,
આવી સુતાસંગ બેઠો; જ્યાં પરશ નહી પંખીતણો તે,માળિ
યીમાં કેમ પેઠો. ૨નીશંક થઈને છજેબેઠાં, નિર્લજ નરને નારી
હાસ્યવિનોદ કરે ઘણા ને, લજ્યા ન આણે મારી. ૩ ઓખાયે

અપરાધ માંડયો, ધાઈ ધાઈ લેછે સોઈ; પ્રધાન કહે એ પુરૂષ મોટા કારણ દીસે કોઈ. ૪ અંબુજ વરણી આંખલડીને, ભ્રકુટી રહી ખમખમી; રોમાવળી વાંકી વળી, વઢવા રહયો ટમટમી ૫ માળ ઘેર્યો સુભટ સર્વે, બોલે છે આનંદ; અહો વ્યભિચારી ઉતર હેઠો, એમ કહેકઉભાંડ. ૬ અલ્પ આયુશના ધણી,જમ-પુરીના માર્ગ સત્ય; અસુર સરીખા રીપુ માથે,કેમ થઈ બેઠો સ્વસ્થ. ૭ બાણ રાયની દીકરી, તેને ઈંદ્ર ન થાય આળ; તે રાજકુંવરીની સંગે, તું ચઢીને બેડો માળ. ૮ સાચુ કહે જેમ શીશ રહે, કોણ નાત કુળ ને ગામ; યથાર્થ તું ભાખજે, કેમ સેવ્યું ઓખાનું ધામ. ૯ અનિરૂધ વળતી બોલીયો,સાંભળો સુભટ માત્ર; ક્ષત્રીનંદન હું ઈચ્છાયે, આવ્યો બાણનો જમાત્ર ૧૦મંત્રી કહેઅલ્યાબોલ્ય વિચારી,ઉતરસેઅભિમાન,જમાત્ર કોનો બાળકો. કોને દીધું કન્યાદાન. ૧૧ અપરાધ પુરણ ઉતર હેઠો, તને બાણરાયની આણ; આદાનવ તારા પ્રાણ લેસે, મર્ણ આવ્યું જાણ.૧૨ વિચાર જાણે જીવ્યાનો,જોપડયોવરાંસેચુક; સીંહ હોય તો હાંકે ઉઠે, પણ દીસેછે જાંબુક.૧૩એઉં જાણાને જોઈને,પાછોચાલ્યોકોભાંડ કૈભાંડનું વાયકસાંભળી,બોલ્યો બળીરાજાનોતન.૧૪ સાંભળતામાં ચારલાખ યોદ્ધા,મોકલ્યા તતકાળ; તે ઓખાયે દીઠા આવતા, પડી પેટમાં ફાળ. ૧૫

કડવું ૫૬ મું.

રાગ પરજ—કામનીયે જ્યારે કટક દીઠું ઓખા થઈ નિરાશ; અરે દૈવ આ શું કીધું, મારામનમાં હતી મોટીઆશ.૧ વાલા

કેમ વઢસોરે વઢસો, મારા પાતળિયા ભરથાર; વાલા૦ ૨ ટેક અરે પીયુ તમે એકલા, કરમાં નથી ધનુષ્યને બાણ; આ પાપી પીતા કોપીયો, તે લેસે તમારા પ્રાણ, વાલા૦ ૧ આછી પોળી ઘીયેઝબોળી, માંહેઆંબારસ ઘોળી; તમેજમતા હું પીરસતી, ભરી કનક કચોરી. વાલા૦ ૨ આલોટે પાલોટેઅવનીપર રૂદન કરે અપાર; બોલાવી બોલે નહીં, નઇણે વરસે આંસુની ધાર. વાલા૦ ૩ વળી બેઠા ઉઠે ને વલી, થાય વદન વીકાસણ વીર તીવ્ર બાણ જયારે છુટસે, સહેસો કેમકોમળ શરીર. વાલા૦ ૪ મારા માતપિતાને જાણથયુંને કટક મોકલ્યું પ્રૌઢ; પાપીબાપે કાંઇ નવ જાણ્યું, બાણાસુર મહા મુઢ. વાલા૦ ૫

કડવું ૫૭ મું.

રાગ ઢાળ—ઘેલી નારી કાલાવાલા, જે કરો તે ફોક; અમો એવું જુદ્ધ કરીયે, તે જાણે નગરના લોક. ૧ તું જાણે પેઉં એ-કલાને, હાથ નહીં હથિયાર; તારા બાપે ચારલાખ મોકલ્યાતે મારે મન છે ચાર. ૨ તું જાણે પેઉ એકલાને, કર નથી ધનુષ્ય ને બાણ; એક ગદા જયારે ફરસે ત્યારે, લેઈશ સર્વના પ્રાણ.૩ ચિત્રલેહા ચતુર નારી. વિધાત્રીનો અવતાર; ઓખાયે તેધ્યાન ધરીયું, આવી માળિયામોઝાર, ૪એવું કહીને જોયું સેજયામાં ગદા તો નવ દીઠી, ચમકીને પુછ્યું ચિત્રલેહાને, અંગ લાગી અંગીઠી. ૪ ચિત્રલેહા કહે મહારાજ હુંતોચતુર થઈ નવ ચુકી મેંજાણ્યુંમુજનેમારસે, ગદા દ્વારીકામાં મુકી. ૬ અનિરૂધ્ધ કહે શાને વઢું, નારેહાથનથી હથિયાર; ચિત્રલેહાયે નારદ સંભાર્યા

માળીયા મોઝાર. ૭ નારદ કહે મુજને કેમ સંભાર્યો, કૌભાંડ કેરી તન; મહારાજ જુદ્ધે ચઢે અનિરૂધ, દીજેઆશીર્વાદવચન ૮ નારદે આશીર્વાદ દીધો, શોભાગ્યવંતી ઓખાબાઈ; ભલો ભલો પુત્રપ્રદ્યુમનનો, ચીરંજીવીઅનિરૂધભાઈ. ૯ભલોતું પુત્ર પ્રદ્યુમનનો, વીરઘણો વીકરાળ; અંતરીક્ષ ઉભો હું જોઉં છું આણ સર્વનો કાળ. ૧૦ અલ્યા ઘણી વાર તો બેશી રહયો ને, વાત તણું નહીં કામ; બૈરામાંબાકરીયો બાંધી, તેં બોળ્યું બાપનું નામ. ૧૧ અનિરૂધ્ધ કહે શાને વઢું, હથીયાર નથી કાંઈ એક; જોદ્ધા ઝાઝા શોર કરેછે ત્યાં શો કરવો વિવેક. ૧૨ નારદ કહે છે ઓખા બાઈને, તું આદ્ય જગતની માત; તારૂ સમર્થ હોય જેટલું, તે આપ સ્વામીને હાથ. ૧૩ ઓખાયે એક ભોંગળ લઈને, કાહાડી આપી ઘર માંથી બાહાર; સ્વામીના કરમાં આપી, તેમાં હજાર માણનો ભાર. ૧૩ વીર વિકાશી ભોંગળ લીધી, માળીયામાંથી ધાય; ચાર લાખ જોદ્ધા તરવરીયાં તે, સામો જુદ્ધે જાય. ૧૫ ગેડી ગુપ્તી ફરશી તુંબર, છુટે ઝાઝાં બાણ; માળિયાને ઢાંકી લીધું, જેમ આભલીયામાં ભાણ. ૧૬ આવતાં બાણ એકઠાં કરીને, પાછાં નાંખે બાળ; ઉંચેથીઆવી પડે તે, આણે સરવનો કાળ, ૧૭ ભડક લઈને ભોંગળ મારી, અનીરૂધ્ધે જેણી વાર; તે ઝણકારા કરતી આવી, તેણે કર્યો સંહાર. ૧૮ અનીરૂધ્ધ કેરો માર ઘણો તે, જોદ્ધાથી ન ખમાય; મારી કટક સરવે કટકા કીધું, આપે નાઠા જાય. ૧૯ રહો રહો શા માટે નાશો, કાં થાઓછો રાંક; હું તમારા કાજ આવ્યોછું,

મારો ન કાંઢો વાંક. ૨૦ અંગ ધ્રુજે કાંઈ નવ સુજે, આવ્યા રાયની પાસ; બાણાસુર બેશી રહયો ને, કટક થયું સૈ નાશ. ૨૧ જોદ્ધા સહુ નાશ થયા ને, ચોર નાઠા સાર; તમને આવ્યો સંભળાવવા, ઘણું કરીપોકાર. ૨૨ નાશ રાજા ભુંગળ આવી, પ્રાણ તાહારો જાય; બાણાસુર પડયો ગાભરો, દૈવ આતે શું કહેવાય. ૨૩ બાજા રાયે છ લાખ મોકલ્યા, જઈ કર્યો સંગ્રામ; મારી બાંધી લાવો કહુંછું, એને તો આ ઠામ. ૨૪ જોદ્ધા આવ્યા જોરમાં તે, કરતા મારો માર; છ લાખ આવી ઉભા રહ્યા, તેના બળ તણો નહીં પાર. ૨૫ કોઈ એક ને બે જોજન, ઉંચા જે કહેવાય; કોને માથે શીંગડાં ને, લોચન ઉદર. માંય ૨૬ ખડગ ખાંડાં તુંબર ફરશી, ગોળી હાથે નાળ; તોપ કવચ રણભાલા બરછી, મુદગરને ભીડી માળ. ૨૭ સાંગ ગેડી ગુપ્તી ગદાને, ઝળકતી તરવાર; બાણાસુરના યોધ્ધા તે, કરતા મારોમાર. ૨૮ કાંઇક કચરવાણ થયાને, કંઈકનાકડકાય; કુંભસ્થળફાટી ગયાને, પડયા પૃથ્વી માંય. ૨૯ અનિરૂધે પછી વિચારી, ગદા પડી છે ધરણ; જોદ્ધા આવ્યા જોરમાં તે, કેમ પામશે મરણ. ૩૦ પછી પડતું મુકયું પૃથ્વી ઉપર, ગદા લીધી હાથ; કાળચકરની પેરે સેજે, સૌ સંહારયા સાથ ૩૧ કોઈ જોદ્ધાને ચીકી નાંખ્યા, ઝાલ્યા વળતી કેશ; કોઈને અડબોથ મુકીને, કોઈને પગની ઠેસ. ૩૨ કોઈનાં મોઢાં ભાગી નાંખ્યાં, હાથની લપડાકે; કોઈને મારી ભુકો કીધો, ભુંગળને ભડાકે. ૩૩ એમ હુલ્લડ કરયુ ને ત્રાસ પડીયો, ભુંબરાણ બહુ થાય; છ લાખ ચકચુર કરીને, ગયો મા-

ળિયામાંય. ૩૪ નાઠા જોધા વેગે ગયા,જ્યાં છે બાણાસુરરાય; નાશ રાજા ભુંગોળ આવી, પ્રાણ તારો જાય. ૩૫ નોહે નોહે કોઈ ન્હાનો કુંવર, દીસે છે કોઈ બળિયો; ઘણીવારનો જુધ કરે છે, કોઈનો ન જાય કળિયો. ૩૬ કૈભાંડને તેડાવી પુછ્યું, હવે શું કરવું કાજ;આટલે છોકરે નીચું જોવરાવ્યું,ધીકધીક મારૂ રાજ. ૩૭

કડવું ૫૮ મું.

રાગ બિભાસ----મતબાલો મહાલે માળમાં, જઈ જોધાએ સભામાં સંભળાવ્યું; કૈભાંડને ચહુડીયો કાળ, મતબાલો મહાલે માળમાં ૧ જુગ જીત્યુ પણ કાંઈ નવ દીઠું, સ્વર્ગ મૃત્યુ પાતાળમાં; કહો કૈભાંડ હવે શું કરવું, મારો ભાગ્યો ભાર ભુપાળમાં. મતબાલો. ૨ સહુસેન્યાનું સામ્રથ ભાગ્યું, બહુ બળ દીઠું છે બાળમાં રે; દશ લાખનો દાટજ વાળ્યો,હજીછે વઢવાની ચાલમાંરે. મતબાલો. ૩ કહો પ્રધાન હવે શી વલે થાશે, બાણ પડયો જંજાળમાંરે;રાતમાં જઈને રોકીરાખો,નાસે પ્રાતઃકાળમાંરે મતબાલો. ૪ વિખિયારે વળગ્યો તે નહીં થાય અળગો,જેમ માખી મધ જાળમાંરે;બાળકબકરીને શાનેઓસરો, તેમ જોવા સીંહની ફાળમાં. મતબાલો. ૫ એ બાળકને જે બાંધીલાવે, તેને વધાવું રતન ભરી થાળમાંરે; સીંહપણું વેરાઈ ગયું ને, થયું સંગ્રામ શીયાળમાં રે. મતબાલો. ૬

કડવું ૫૯ મું.

રાગ સોરઠ—કૈભાંડ કહે તું સાંભળ રાજા, કહું એક સાચો

મર્મ; એ ભુંગળે દશ લાખ મારયા, તેણે ન રહયો તારો ધર્મ. ૧ અચરજ એક લાગે છે મુજને,પડી અસંગે વાત; એક ભોંગળે દશ લાખ માર્યો, કીધો મહા ઉતપાત. ૨ પુરવે મેં તને પ્રિછવ્યો,અહંકારે થયો તું અંધ;અહંકારે લંકા ગઈ, રણ રોળાયો દશસ્કંધ. ૩ અહંકાર ચંદ્રમાયે કરયો, તેને રોહીણીશું સંજોગ; છવીશ નારી પરહરી, માટે ભોગવે ખઇ રોગ. ૪ એવાં અહંકાર હું અનેક કહું, સાંભળને ભુપાળ; વાંક કોઇનો કહાડીયે નહીં, પણ ફુટયું તારૂં કપાળ. ૫અહંકાર તુજબાપે કર્યો, જેણે જીત્યા દશ દીગપાળ;વામનરૂપ વીઠલે કરીને, બળી ચાંપ્યો પાતાળ. ૬ અહંકાર કોઇનો છાજયો નહીં,ગર્વન કીજે રાય; ગર્વ કોઇનો રહયો નહીં, તમે વિચારો મન માંય. ૭ પેહેલી ધ્વજા ભાગી પડી, વરસ્યો રૂધીરનો વરસાદ; નક્ષત્ર તુટીને પડયું ને થવા માંડયો ઉતપાત. ૮ હવે તતબર થઇને સેન્યા સંભાળો,બેઠાનું નહીં કામ;દશ દીશા તું જીતીનેઆવ્યો,છોકરે બોળ્યું તારૂં નામ,૯રાય પેહેલો મેં તુને પ્રિછવ્યો, પ્રતાપ તારો પ્રતક્ષ; આ સમે એ વીલોકતામાં, ઉદય પામ્યો અસ્ત.૧૦ સ્વર્ગ મૃત્યુપાતળમાં,કહેવાયો તું એક; તરણાવેત તુજને કરયો, એ છોકરે છેક. ૧૧ વચન એવું સાંભળીને, રાયની ગઇછે સુધ ને સાન; સ્થુળ અંગ દેખી રાજાનું,પછી બોલિયો પ્રધાન. ૧૨ કોંભાંડ હે તું સાંભળ રાજા પ્રાક્રમ તહારૂં પ્રચંડ; શશા ઊપર સીંહ અખંડછે, તેમ પૃથ્વી કરૂં શતખંડ ૧૩ કહો તો એને બાંધી લાવું, એમાં તે કેટલુ કામ;

શોણીતપુરના સુભટ કેરા, અનદ્દ ટાળુ શામ. ૧૪ રળીયાત થયો વચન સાંભળી, આપ્યા સહુ શણગાર; તું મારો વડો બાંધવ, આ તારો સરવ ભંડાર. ૧૫ જાઓ વીર તમો વેગે જઈને, કરી આવો શુભ કામ; વધામણી વેહેલી મોકલજો. પેલા શત્રુનો ફેડી ઠામ. ૧૬ વચન ષાશ ચઢાવીને ઉઠયો, તેણે કીધો સૌ શણગાર; સેન્યા સઘળી સજ કરી, તેની શોભાનો નહીં પાર. ૧૭ માહા મોટા ગજ ગીરીવર સરખાં, મદગળીત કહેવાય; હીરા માણેક રત્ન જડીત અંબાડી, તેની જયોતે રવી ઢંકાય. ૧૮ સુર્યવંશી ને સોમવંશી, પાખરીયા કેકાંણ; મોરડે મોતી જડીત તેને, હીરા જડીત પલાણ. ૧૯ અનેક અશ્વ દોરીયા આગળ, ગણતાં ન આવે પાર; અનેક પાલખી રથ ઉંટાસને, તેણેસુભટથાયઅશ્વાર. ૨૦ સીંહલદ્વીપના હસ્તી મોટા, તેને જડયાં માણેક અપાર; મેઘાડંમર છત્ર ધરીને, તેણે મંત્રી થયો અશ્વાર. ૨૧ નગારાંની તો ધોંશ વાજે, શરણીયોના તુર; સેન્યા સઘળી પરવરી, જાણે સાગર આવ્યું પુર. ૨૨ નાળ ગોળા કવચ ભાથા, કરતા મારો માર; માળીયા આગળ ઉભા એટલે, ઓખા કરે વિચાર. ૨૩ સ્વામી તમારા મનમાં આવે તો, કહું વિનતી આજ; ચિત્રલેહા દ્વારીકાં લેઈ જાય તો, સીજે સઘળું કાજ. ૨૪ વચન સુણીને જવાળા લાગી, ચઢી અનિરૂધ્ધને રીસ; ચરણ કેરી આંગળીથી, જવાળા લાગી શીષ. ૨૫ યુધ્ધ વિષે સનમુખ રહુ તો, ન લાજે મારો વંશ; બાણાસુરને એણીપેરે મારૂ, જેમ કૃષ્ણે માર્યો કંશ. ૨૬ એવા માંહે જોધ્ધા આવ્યા,

હવા લાગ્યા ગાળ; ક્રોધ ચહડયો બહુ કામ કુંવરને, કીધી ઈ-
ચ્છા હેવા ફાળ. ૨૭ વલણ—ફાળ દેઉ અંત લેઉં, હોકારો તવ
કીધો રે; ઓખાએ અનિરૂધ્ધ સાહીયા સાં. ઉચકી કંઠે વળત કીધો રે.

કડવું ૧૦ મું.

રાગ બુમાળી—ઓખા કહે કંથને એમ ન કીજે. બળીઆશું
વઢતાં બીજે, એ બાણને તમો એક જાતે, સૈન્ય મોકલશું સારા
તાતે. દૈત્યને બાહુ તમો પાળા, એ કઠણ તમો સુંવાળા, એને
તોપ ક્રૂવચ ને બખ્તર, તમારે અંગે પીતાંબર. દૈત્યને સાંગ્ય ને ભાલા,
તમો છો ઠાલા માલા; માતો મસ્તાન બહુ બળીયા,
તમો સકોમળ પાતળીયા. પેહેલું મસ્તક મારૂં છેદો. સ્વામી
પછી અસુરને ભેદો; તમારી દેહ દેખીને હું તો બીહું, નેતરે જુદ્ધ
કરતાં કેમ જોઉં. સુણી દૈત્ય કરે હોકારા, બહુ પ્રમાણ કે પોકારા:
[illegible] અંતરમાં પેઠી, દૈત્યે [illegible] લીધું લુંટી [illegible] કીધો વિ-
[illegible] કહે છે ઈન્દ્રનું જાશે આશન; [illegible] તાતની
[illegible], [illegible] સૈન્ય [illegible] છે ભાઈ. જેણે નારીને [illegible], સકે
[illegible]
[illegible] મરડી મરડી.
[illegible], નાશી પેઠા નો કીધો ત્રાસ. હવે ઉન-
ના ઝુઝવું નહીં. સૈન્ય [illegible] સામા થઈ, નથી ઉગારવાનો ઉ-
પાય, ત્યારે [illegible] શું થાય. નાકે લાંછન કુળમાં, કે [illegible]
લાંછન સુતમાં, [illegible] બાહુ પર ન રહે તો [illegible]
લોટા વન માંજે કસરી દે ફાળ, ના ઉછળે તો જાણવો શીયાળ; ક્ષત્રી

શોંઢેદેખીનેદળ,નશાંઢેતોજાણુવોનિં ઢળ.હાંકેવાઘનમાં દેકાન તો જાણુવો નિશ્ચે સ્વાન; ઘરમાં જોદ્ધા કોરહે પેશી,તોચરણુ વીનાનો રહે બેશી. એમ કહીને ઓખા અળગી કીધી, ભડ ગાજયો ને ભોગળ લીધી: અસુર સેન્યામાં જઈને અડીયો, છજેથી કપીની પેઠે પડીયો, જેમ ચંદ્ર પેશે વાદળમાં, તેમ અનિરૂદ્ધ પેઠો દળમાં;વાદળ ચંદ્રને લે જેમ વીંટી, તેમ અનિરૂદ્ધને લીધો વીંટી.અસુરકહેએમાનવી કશું,બહુ સીંહમાં બગલું તશું; જો મુગટ મંત્રીને ચરણે ધરે, તો તું મૃત્યુ થકી ઉગરે. તેનાં એવાં વાયક સાંભળી,અનિરૂદ્ધ ધાયોહોકારોકરી; નાંખે દૈત્ય ખાંડાં મુદગલ, તેમ વિષ્ણુ નાંખે ભોગળ. વીસ સહસ્ત્ર અસુર સૌ તુટયા, એકીવારે બહું સર છુટયાં; આયુદ્ધ ધારા રહીછે વરશી, છુઠે પરીઘ આયુધને ફરસી. થાય દાનવ ટોળેટેળાં, વરસે ભીડીમાળને ગોળા; બોલે દુદંભીના ગડગડાટ, થાય ખાંડાતણા ખડખડાટ. હાકે હસ્તીને પાડે ચુચવાટ, રથ ચક્ર વાજે ગડગડાટ; હોય હયના ઘણા હણુહણાટ, દેખી દોહલા નાથનો ઘાટ. થાય ઓખાને ઉચાટ, દેખે દોહલો નાનો ઘાટ; પછી દાનવનો વાળ્યો દાટ, અનિરૂદ્ધે મુકાવી વાટ. કોઈ ઝીકયા ઝાલી કેશે, કોઈને ઉડાડયા પગની ઠેશે; કોઈ હણ્યા ભોગળને ભડાકે,કોઈનાં મોં ભાગ્યાં લપડાકે.કોને ભાલાવાગ્યા ભચ, કોંનાં નાક વાઢયાં ટચ; કોઈ અધકચરા કોઈ પુરા, મારી ષૈન્ય કર્યું ચકચુરા. તે રણુમાં ભયાનક ભાશે, બળ દેખી ઓખા ઉલ્લાશે;મેં તોઆવડું નોહોતું જાણ્યું, ચિત્રલેહાયેરત્નજ

આણ્યું. થાય પરશેવો અનિરૂદ્ધને દીલે, પોતાના વસ્ત્રમાંઓ-
ખા ઝીલે; ભડ ગાજ્યું ને પડ્યું ભંગાણ, નાઠો કૌભાંડ લેઈને
પ્રાણ. થઈ બાણાસુરને જાણ, એક પુરૂશ વાળ્યો ઘાણ; અસુરને
ચઢયો બહુ કોપ, સજ્યાં કવચ આયુધ્ધને તોપ. વાગી હાકને
ચઢીયો બાણ; તે તો થઈ ઓખાને જાણ.

વલણ—જાણ થયું જે તાત ચઢીયો, કોણ જીતશે સહસ્ત્રહા-
થરે; ઓખાં આંખ ભરતી રૂદન કરતી, પછી સાદ કરતીનાથરે.

કડવું ૬૧ મું.

રાગ સામગ્રી—મારા સ્વામીહો ચતુરસુજાણ, બાણદળઆ-
વ્યું રે જાદવજી; દીસે શૈન્યા ચારે પાસે, હવે શું થાશેરેજાદવજી.
એતો બળિયા સાથે બાથ, નાથ કેમ ભીડોરે જાદવજી; સામો
દૈત્ય છે કુપાત્ર, માટે હરીને હીંડોરે જાદવજી. આ દળ આવ્યું
બળવંત, દીસે રીસે રાતરે જાદવજી; એકલાડા અસુરને મુખે,
રખે તમે જાતારે જાદવજી. આ ગજ આવે બળવંત, દંત કેમ
શેહેશોરે જાદવજી; અસુર અરાણ વધાય, તાણ્યા જાશોરેજાદ-
વજી. એવું જાણીનેઆસરીઓ, ન કરીયે કરોધરેજાદવજી; એ-
કલાડાનો આશરો શાનો, માનો પ્રતિબોધરેજાદવજી. ધીરાથા-
ઓને ધાઓ, વઢો તે ફાંસુરે જાદવજી; મહારી ફરકેછે જમણી
આંખ, વરસેછે આંસુરેજાદવજી. મુનેદિવસ લાગે છે ઝાંખો,
ભોંગળ હેથી નાંખેરે જાદવજી; હું તમને સમજાવું આ વાર, વ-
ચન મારૂં રાખોરે જાદવજી. તમો મુજ દેહલાડીના હંસ, મુકોને
જુદ્ધરે જાદવજી; પાછા વળોજી લાગુ પાય, માનો મા જુદ્ધરે

જાદવજી. ઘેલી દીશે છે ઘરૂણી, તારૂણી આ શી ટેવરે રાણીજી; અમો બાણુ થકી ઓસરશું, તો કરશું શેવરે રાણીજી. આવ્યો બાણાસુર ભુપાળ, તેને હું મારૂરે રાણીજી; એના છેદુ હાથ હજાર, દળ સંહારૂરે રાણીજી. અનિરૂદ્ધ રણથકી ઓસરે તો, લાજે શ્રી ગોપાળરે રાણીજી; હવે અંત આપણો આવ્યો, હવે નાઠે આસરે રાણીજી. વલણ—નાઠે આવે આળ, નવકીજીયેઉપવાદરે; કહેપ્રેમાનંદએઓખાબાઈએ, અનિરૂદ્ધનેકર્યોસાદરે.

કડવું ૬૨ મું.

રાગ વેરાડી—ઓખા કરતી કંથને સારૂરે, હો હઠીલા રાણા; એ શા સારૂ ઉનમાદ, હો હઠીલા રાણા ૧ હુંતો લાગું તમારે પાય, હો હઠીલા રાણા; નાવી બેસો માળીયા માંય, હો હઠીલા રાણા. ૨ હુંતો બાણને કરૂં પ્રણામ, હો હઠીલા રાણા; છેકાલાવાલાનું કામ, હો હઠીલા રાણા. ૩ એતો બળીયા સાથે બાથ, હો હઠીલા રાણા; તે તો જોઈને ભરીયે નાથ, હો હઠીલા રાણા. ૪ એતો તરવું છે સાગર નીર, હો હઠીલા રાણા; બળે ન પામીએ પેલી તીર, હો હઠીલા રાણા. ૫ એતો ભેદે તમારૂં ગાત્ર, હો હઠીલા રાણા; સામા દઈત્ય છે કુપાત્ર, હો હઠીલા રાણા. ૬ મને થાય છે માન શુકન, હો હઠીલા રાણા; મારૂ ફરકે છે જમણું લોચન, હો હઠીલા રાણા. ૭ મારો મોતીનો તુટયો હાર, હો હઠીલા રાણા; ડાબે નેત્ર વહે જળધાર હો હઠીલા રાણા. ૮ દીસે ગગને આંખો ભાણુ, હો હઠીલા રાણા; દીસે નગરી તે ઉજડ રાન, હો હઠીલા રાણા. ૯ રૂવે વાયસ ગાયને સ્વાન, હો

હઠીલા રાણા; એવા માઠા થાય શુકન, હો હઠીલા રાણા. ૧૦ હું તો ધ્રુજતી દેખી ધરણ, હો હઠીલા રાણા; એતો સાગરે શ્રોણીત વરણ,હો હઠીલા રાણા. ૧૧ આવ્યા અગણીત અસ્વાર, હો હથીલા રાણા; માંહો માંહે થાય છે હોહોકાર, હો હઠીલા રાણા. ૧૨ ઓ દુદંભી વાજ્યો થાય, હો હઠીલા રાણા; એતો સેન્યા તમપર ધાય,હો હઠીલા રાણા.૧૩ ઓ આવ્યું દળ વાદળ, હો હઠીલા રાણા; ઓ ઝળકે ભાલાનાં ફળ, હો હથીલા રાણા, ૧૪ પાખર બકતર પેર્યાં ટોપ, હો હઠીલા રાણા;દઈત્ય ભરાયા આવે કોપ,હો હઠીલા રાણા.૧૫ ઓ વાજે ઘુઘરમાળ, હો હથીલા રાણા; અશ્વ દેતા આવે ફાળ,હો હઠીલા રાણા. ૧૬ એ તો સુરવીર મહાકાળા, હો હઠીલા રાણા; હવે થાશે કોણ હવાલ, હો કઠીલા રાણા. ૧૭ નાથ જુવો વિચારી ગગન, હો હથીલા રાણા;જુદ્ધ રહેવા ઘો રાજન, હો હઠીલા રાણા.૧૮ જો લોપો મારી વાણ,હોહઠીલારાણા;તમનેમાતપીતાની આણ, હો હથીલા રાણા. ૧૯ આવ્યો બાણ તે પ્રલ્લેકાળ, હો હઠીલા રાણા; મેઘાડંમર છત્ર વિશાળ, હો હઠીલા રાણા.

વલણ—મેઘાડંમર છત્ર બિરાજે, ઉલટી નગરી બુધરે; અગણિત અસ્વાર આવીયા,તેણે વીંટી લીધો અનિરૂધ્ધરે-

કડવું ૬૩ મું.

રાગ સીંધુ—આવી સેન્યા અસુરની, અનિરૂધ્ધ લીધો ઘેરી; કામકુંવરને મધ્યે લાવી, વીંટી વળ્યા ચોફેરી. અમર કહે શું નીપજશે, ઈચ્છા પરમેશ્વરી; રીપુ ગજના જુધ્ધ માંહે, અનિ-

રૂદ્ધ લઘુ કેસરી. બાણુરાયને શું કરૂં, જો ભોંગળ ધરી ફ્રોકટ; વેરી વાયસ કોટા મળ્યા, હવે કેમ જીવશે પોપટ. બાણાસુરે સુભટ વાર્યા, નવ કરશો કો ઘાત; વીંટો ચોદશ સહુ મળીને હું પુછું એને વાત. માળીયેથી ઓખાબાઇયે, રૂદન મુકયું છો-ડી; પીતા પાસે જોદ્ધ સરવે, હાથ રહ્યા તે જોડી. બળવંત દીસે આતી ઘણું, સેન્યા બિહામણી; પવન વેગે પાખરીયા તે રહ્યારે હાણુહણી. આદળ વાદળકેમ શોહેસો. ઓસ્વામીસ્કોમળ; અરે દૈવ હવે શું થાશે. પ્રગટ કામનાં ફળ. દૈવનાકીધા દઈત્ય મુવા, તેને દયા નહી લવલેશ; કાચી વયમાં નાથજીને નથી આવ્યા મુછોને કેશ. ચાર દિવસનું ચાંદરણું, કર ચઢી ગયું વહી; આ જોદ્ધા પીઉને મારસે, દૈવડાજીવું નહીં. અરભકતમારેએકલો, તેનેવીંટી વળ્યા અસુર; એવું જાણીને સાહાય કરજો. ઓસા-મર્થીયા સુર. કષ્ટ નિવારણકૃશ્નજી. હુથઈતમારી વહુ; જો આંચ આવસે તમ પુત્રને, તો લાજસે જાદવ સહુ. પ્રજાના પ્રતિપાળ છો. તમે પનોતા મોરારી; સંભાળસરતની લીજીયે, નવમુકીયે વિસારી. અમને તો ઘણું થાશે નસારી, અમે તમારાં છોરૂ; લાજ લાગસેવ્રજને, કોઈ કહેસેકાણું ગોરૂ. પક્ષીપહાણુપ્રભુજી, દુરીની કરવા પક્ષ; ભગવાનને ભજતી ભામની. ભરથાર છે ઠીપુ સહેય. મુખ વક્ર નેત્ર બીહામણાં, મુખ મુછો મોટી મોટી; જોદ્ધા અસુર આવી મળ્યા, એક શંખ ને સપ્ત કોટી. દળ વા-દળ સેન્ય ઉલટી, મધ્યે આણ્યોઅનિરૂદ્ધ; વીરવાટયો વેરીએ, જેમ મક્ષીકાયે મધ. ધનુષ્ય ચઢાવ્યાં પાંચસે બાણે, બહુચઢા-

વ્યાં બાણ; ગાયે ગુણિજન ગદગદે, બહુ ગડગડે નીશાન.અં-
તર અરભક એમ વીંટીયા,તેમ સોભે છે ઈંદુ;લઘુ જેમઉલાટ
ઘણિ ને લલાટે સ્વેત બીંદુ. લઘુકુંજરની સુંઢ સરખા, સોભે
છે બે ભુજ; સરાન સરખી ભ્રગુટી, નેત્ર બે અંબુજ. તૃણમાત્ર
જે વઢતો નથી, બાણનો જે બાહુ; અનિરૂદ્ધ અસુર એવા
સોભયે,જેમ ચંદ્રમા ને રાહુ.આવિ જોયું વક્ર દ્રષ્ટે,મુછોમોટિ
ચક્ષુ, વપુ સોભાવે ભુજ ભલાને, કેશ રૂપનું છે વ્રક્ષ. આ સમે
કહેવાડાને,અથવા ભઓંગળને ધાર;અરેટાળું રિપુસંસારનો,
ઉતારૂ એનો ભાર;શું વપુ બાણનું બાલાવ છે,માં હેસર્પનોસાથ;
કે પેટમાં પુરવજ વસે છે, પિંડ લેવા કાઢે છે હાથ; કાષ્ટ નાકે
નાખવા, એણે ઘડિને ચોઢયા; કર;અથવા કોઈ પંખિ દીસે છે,
એણે વખેરચાં છે પર. ત્યારેહસવું આવ્યું બાણને, એ શું બોલે
છે બાળ; કૈભાંડ કહે સાંભળો, એ તમને દે છે ગાળ બળિસુત
અંતર બળયો ને, લોકમાંતે બળવાન;શું કરૂ જાલાંછનલાગે,
નિકર વિધિયે દેઉં કન્યાદાન; સુભટ નિકટ રાય આવ્યો, બો-
લીયો બહુ ગરવે; નફટ લંપટ નથિ લાજતો, વિંટયો હણવા
સરવે, કુળ લાજમણો કોણ છે, તસ્કરની પેઠે નીરલાજ;અપ-
રાધ આગળથિ કેમ ઉગરે, જેમ સિંહ આગળથિ અજ, અં-
ગથિ આવિ ચડયો કાંઈ કારણ સરખું ભાસે; સાચું કહે જેમ
શિશ રહે તુજ, બાળક વિશ્વાસે, કોણ કુળમાં અવતર્યો,
કોણ માત તાતનું નામ; અનિરૂદ્ધ કહે વિવાહ હવો. હવે પુ-
છયાનું શું કામ;પિતૃપિતામહ પ્રસિદ્ધ છે,જેનો દ્વારિકા સં-

સાર; છોડીછત્રપતીમીવર્યો; હવે ચતુર મન વિચાર, વૈષ્ણવ કુળમાં અવતર્યો, મારૂ નામ તે અનીરૂદ્ધ; જો છોડશોતો નગરીબાળી. નાંખીશ સાગર મધ્ય. બાણાસુર સામુ જોઈને, કોભાંડ વળતું ભાખે; ચોરી કરી કન્યા વર્યો તે, કોણ વૈશ્નવ પાખે. પુત્ર જાણી કૃષ્ણનો, પછીબાણ ઘસે છે કર; નીચ વરે કન્યા વરી, દાનવ મારૂં બેઠું ઘર રીસે ડોક ધુણાવીને, ધનુષ્ય કરમાં લીધું; બાણાસુરે યુદ્ધ કરવાને, દળમાં દુંદભી દિધું.

કડવું ૬૪ મું.

રાગ ગોડી—અસ્વ કુંવર રથ ભાથા ભરી, આવ્યો બાણાસુર વેગે કરી; જોદ્ધાને નવ માએ સુર, ચઢી આવ્યું જેમ સાગરપુર. ૧ વાજે પંચશબ્દ રણતુર, મા[illegible] જોદ્ધા કર્યા ચકચુર; બાણા પુરનાં છટે બાણ છાઈ લીધો આભલીયામાં ભાણ ૨ થયું કટક દળ ભેળાભેળ; જેમ કાપે કોવાડે કેળ; આવ્યા એટલા ધરણી ઢળ્યા, તેમાં કોઈ પાછા નવ વળ્યા. ૩ આવી ગદા તે વાગી શીશ, નાઠો હસ્તી પાડીને ચીસ; બાણાસુર ઉપર ભોંગળ પડી, ભાગ્યો રથ પડયો કડકડી. ૪ રાયની ગઈછે સુધ ને સાન [illegible]ાગ્યું કુડળછેદ્યાકાન; પાછો લેઈ ચાલ્યોપ્રધાન ઘેર જાતામાં આવી સાન. ૫ પછી બોલે છે રાજન, સાંભળો મારા પ્રધાન; હાય હમાણાં ભોંગળઆવશે, જાણું છું જે જીવડો જશે. ૬ પ્રધાન કહે કાં થયા અજાણ, ક્યાં ગયું મહાદેવનું બાણ; મેલો તો થાયે કલ્યાણ; આફણીએબંધાશે પ્રાણ ૭ તે લેઈ બાણાસુર પાછો ફર્યો, તે ઉપર માળીએ સંચર્યો; અનીરૂધ્ધે

વીચારી વાત, હવે હું બે જોડું હાથ, ૮ શીવનું વ્રત તે સાચૂં છે, વચન એનું મસ્તક ધરૂ; અનીરૂધ્ધે બે જોડયા પ્રાણ, બાણાસુરે મેલ્યું બાણ. ૯ આફણીએ બંધાઈ પડયો; ઉપરથી પરવત ગડગડયો; લાતો ગડદા પાટુ પડે, તે દેખીને ઓખા રડે. ૧૦ ત્યાંથી મનમાં વિચારજ કર્યો, અંનીરૂધ્ધને લેઈ સંચર્યો; મારતાં કુંવરને લેઈ જાય, ઓખા રૂવે માળિયા માંય

કડવું ૬૫ મું.

રાગ રામકળી--મધુરે નેસાદેરે રેરેહો, ઓખારૂવે માળિયેરે. બાઈ માહારા પેઉને લઈ જાય, સખી માહારી વતી તો નવ ખમાય; હમણાં કોઈ કહેશેરે રેરેહો, પિઉજીને મારીયારે. ૧ બાઈ મારાં પેલા તે ભવનાં પાપ, બાઈમારેઆવડોશોસંતાપ; સે નથી મરતો પાપી બાપ, માથેથી ઉતરતીરે રેરેહો, પડજો સગા બાપનેરે, ૨ હાં રે મારા કંથની કોમળ કાય, એવા એવા માર તે કેમ ખમાય; આ પેલા દુષ્ટને ના મળે દયાય, રંડાપણ આવ્યું રે રેરેહો, બાળપણા વેશમાં રે ચાલ--ચિત્રલેહા કહે બાઈ શાંને રડેછે, તારા કંથની નહી થાય હાણ; જઈને હું સમજાવું છું જે, તારા પીતાના પ્રાણ. ૧ ચિત્રલેહા આવી ઉભી રહી, જયાં પોતાનો તાત; સાંભળો પિતા વીનતી; કહેશો સમજાવી નહીં વાત ૨ એ છે મોટાનો છોકરો તે, તમે જોઈને છેદજો શીષ; માથા ઉપર શત્રૂ થાશે, હળધર ને જુગદીશ. ૩ એને વડઉવે બળી પાતાળે ચાંપ્યો, એવાં છે એનાં કામ વગર વિચારે મારશો તો, ખોશો ઘર ને ગામ. ૪ પ્રધાને જઈને કહ્યુ,

જયાં છે બાણાસુર ભુપાળ; રાજા રખે એને મારતા, એ છે મોટાનો બાળ. ૫ પરણી કન્યાકોઈ પરણે નહીં,માથેરહેશેઆળ; લોકમાં કહેશે જમાઈ માર્યો, એવી દેશેગાળ. માટેઘાલોકારાગ્રહમાં હાથે ન કીજીએ ઘાત; એકલે દશ લાખ માર્યા તે, મોટી કીધી વાત. ૭ પછી વજન કેરી કોટડીમાં, બેસાર્યો એ તન; સરપે એને વીંટીયારે, કર્યો ફરતો અગન ૮ તે પુંઠે જળની ખાઈચો ખોદી, મેલ્યા બહુ રખવાળ; સરપ કેરા ઝેરથી, પરજળવા લાગ્યો બાળ. ૯ અનીરૂદ્ધને બંધન કરીને,વીંટીયા બહુ સરપ; કામ કુંવરને બાંધીયો, પછી ગાજ્યો તે નૃપ ૧૦

વલણ--નૃપ ગાજ્યો મેઘની પેર, ઉતરાવી ઓખાયરે; અનીરૂદ્ધતે બંધન કરી. બાણાસુર મંદીરમાં લઈ જાયરે ૧૧

કડવું ૬૬ મું.

રાગ રામગ્રી--બાણે બન્યોને બાંધીયાં, નૌતમ નરને નાર; અનિરૂદ્ધ રાખ્યો મુખ આગળે, ગુપ્ત રાખી કુમાર. બાણે બન્યોને બાંધીયાં, ૧ ચૌટામાં ચોરજાણાવીયો,ઢાંકયોવ્યભીચાર; ઓખા છાની મંદીર મોકલી, રાખ્યો કુળનો તે ભારબાણે. ૨ લક્ષણવંતોહીંડેલહેકતો,બેહેકતોતેઅવાસ; દૈત્યનું દળતે પુંઠે પળે, ઘેરીહીંડેછે દાસ, બાણે૦ ૩ એક પેચ છુટયો પાઘડી તણો, તે આવ્યો પાઘ પ્રમાણ; ચોરે તે મોરજ મારીયો, તેનાં કરે લોક વખાણ, બાણે૦ ૪ ઓખા ફરીને વરજો પરણસે, તો ભુસે ભવ ભરથાર; તે સ્વામી શું સુખ પામસે લીધું એણે અમૃત સાર. બાણે૦ ૫ કો કહે એમાં દૈવત દીસે ખરૂ,રૂપવંતો

રસાળ; કટાક્ષમાં કામની મોહી પડે એવી માયા મોહજાળ. બાણે૦ ૬ તેનાંભુલવણી ભ્રકુટી તાણી,ભુલીપડે તેનાર;કુંવારી કન્યાને કામણ કરે, સંતાડોસર્વ કુમાર. બાણે૦૭ સખીપ્રત્યે સખી ઓચરી, દેખી અંગ ઉવેદ; બાંધ્યો જુવે છે આપણા ભાણી, એને છે એવી ટેવ. બાણે૦ ૮ ચાર માસ આશા પ્હોતી ઘણી, લાગ્યો સ્નેહ વિવાદ; માળીયે સુખ પામ્યો ઘણુ, પછી લાગ્યો લોકઅપવાદ. બાણે૦૯ વલણ—લાગ્યો લોક ઉપવાદ પણ, પામ્યો દેવકન્યાયરે; પછીબાણાસુરેઅનિરૂધ્ધનેરાખ્યો, ઓખાના ઘરમાંયરે.

કડવું ૬૭ મું.

રાગ ધવળ ધનાશ્રી-શુકદેવ કહે છે પરિક્ષતને, તમે સાંભળો કહું જોક રાયજી; કૃશણ કુંવરને બાંધી રાએચો, ઓખાના ઘર માંયજી. ૧ નાનાવિધનાં બંધન કીધાં,કાહાડીનશકેસ્વાસજી; એક એકનાં મુખ દેખી દામાણાં, દેખી થાય ઉદાશજી. ૨ બાણામતી બાણાસુરની રાણી, જળેભરેછેચક્ષજી; પુત્રીજમાઈને ભુખયાં જાણી, છાનું મોકલે ભક્ષજી. ૩ કષ્ટ દેખી નાથનુ ઓખા નેણે ભરેછેનીરજી અનીરૂધ્ય આપ બળે કરીને, ઓખાને દેછે ધીરજી. ૪ આદરૂ તો અસુર કુળને, ત્રેવડુ તૃણમાત્રજી; સોભારાખવાસ્વસુરની ને,હુંબંધાયોછુંગાત્રજી. ૫ આગમાં ઉઠુ તો શીઘ્ર છુટું,દળુ દાનવજુથજી;શુંકરૂંજો સ્વસુર પક્ષમાં રાખવું છે સુખજી. ૬ આકાશ અવની એક થાસે, એવોનિપજસે ધંધજી;અગ્નીકેરીજવાળધુંમ્રમાં, અસુરથાસેઅંધજી.

૭ સહાય થાશે શામરામ અબળા, સઘ છુટશે બંધજી; કૃષ્ણ આવી બાણાસુરનાં, છેદશે સઘળાં સ્કંધજી. ૮ મારા સમ જો સુંદરી તમો, આંખુ કરો મુખચંદ્રજી; બંધનપે દુઃખ દેછેઘણુ, તારાં અસુરનાં બુંદજી. ૯ એમ આસનાવાશના કરીને, રાખ્યું ઓખાનું મનજી; ત્યાર પછી ત્યાં શું થયું, તમે સાંભળો રાજનજી. ૧૦ પછીભવાનીનું સ્મરણ કરીને, બાળકલાગ્યોપાયજી; ભગવતી ભવતારણી મારી; આવીકરજે સહાયજી. ૧૧ ચાલ-માતું બ્રહ્માણી તું ઈંદ્રાણી કૃષ્ણા; સ્થાવરજંગમતું સચરાચર, મૃગ ઉપર તૃશણા. ૧ દૈત્યને પાતાળ ચાંપ્યા, રકત બીજ રણ રોળ્યા; શુભ નીશુભ મહીશાસુર મારયા, ચંડ મુંઢ ઢંઢોળ્યા. ૨ ધુમ્રલોચનને હાથે હણીઓ, મધુ કૈટભતેં માર્યા; અનેકરૂપ ધરયાં તેં અંબા, સુરીનર પાર ઉતારયા. ૩ ઓ હીંગળાજહીંગોળી માત, કોઈલાપુર તે કાળી આઘઈશ્વરી તું અંબા; સંખલપુર બહુચર બાળી. ૪ નગર કોટની તું સીંધવાઈ, બગલા મુખી લાગુ પાય; રાણી રૂડી ઉંટવાળી માત, બીરાજતી દક્ષીણ માય. ૫ અન્નપુરણા ભૈરવી ત્રિપુરા, રેણુંકા છત્ર સંગી; રાજેસ્વરી ચામુંડા માત, દુખહરાણી માતંગી. ૬ એણી રીતે સ્મરણ કીધુ, તતક્ષણ ભવાની આવી; અનિરૂદ્ધને માયે કહ્યું, બાળક તેં કેમ બોલાવી. ૭ અનિરૂદ્ધ કહે સાંભળો માતા, મારૂ દુઃખ કહ્યું નવ જાય; સરપ કેરા ઝેરથી, મારી ઘણી બળે છે કાય. ૮ ભવની પ્રસન્ન થઈને, ઝેર કરયું સરવે નાશ; પછી અંતરધ્યાન થયાં માતા, બાળકની પોહોચી આશ. ૯ એવા-

માં ત્યાં નારદ આવ્યા, બ્રહ્માના કુમાર; જુવે તો કારાગ્રહમાં અનિરૂદ્ધ, વરસે છે જળધાર. ૧૦ નારદ કહે અનિરૂદ્ધને મારૂં સંકટકાપો; રૂડી વહુ તમોપરણ્યામાટે, મુજનેદક્ષણા આપો. ૧૧ તમને દક્ષણાની પડીને, જાય છે માહારા પ્રાણ; શરીરદ્રુજે અતા ઘણુંને, બોલી ન શકે વાણ. ૧૨ શીદ બીહે છે પ્રાકુમી તું, બોલ્ય મુજસંગાથ, બાણસુરની વરયોપુત્રીતે, થઈપૃથ્વી- માં ખ્યાત. ૧૩ ઉદ્દિપાવ્યોવંસવાસુદેવનો, બંધાયે લંછનથુંય; કાલે માધવને મોકલું, દ્વારકામાં જાઉછું હુંય. ૧૪ ઊંટળમાંતે આભ ઘાલ્યો; અંતરમાં શેનફુલે; ઘોડેચડે તે પડે પૃથ્વી, ભણે તે નર ભુલે. ૧૫ વલણ—અંતરશેનફુલ્યોજોદ્ધા, મુકાવશે ભગ- વાનરે; અનિરૂદ્ધની આજ્ઞા લઈ, રૂષિહવા અંતર ધ્યાનરે. ૧૬

કડવું ૧૮ મું.

રાગ બીહાગડો——દયા ન આવે પેલા દઈતપતીને, માહા બ- ળિયા દુરમત્યજી; બાકરી બાંધી દ્વિજવર સાથે, વહેર વધારચું સત્યજી દયા ન આવે ૧ પાતળીયા પંકજમુખ પીઉજીને, નાગપાસના બંધજી; બાંધી લીધો બળે કરીને, કોમળ રૂપે મદનજી. દયા. ૨ જોરે ધરણીધર શ્રીવર, આપદાપામેનાથજી; પુત્ર તમારા ઉપર પ્રહારજ, કરે છે દઈત્યનો નાથજી, દયા૦ ૩ ભાંરોળ કૈળાંદે મેલ્યું, વકરાય બળિયોવીરજી; તોએરણુથી નવ ઓસરીઓ, સાગરનું જેમ નિરજી. દયા૦ ૫ ભેદ કરીને બાં- ધીલીધો, નાગપાસના બંધજી; શ્વાસ ન માયેબહુ અકળાયે; અંગ આકાસમાં સંધજી. દયા૦ ૫ તાપસમાયનહીંસ્વામી-

નો, હું કરૂં દેહનો પાતજી; વાર લાગે લક્ષ્મીવર તમને તો થશે મહા ઉતપાતજી દયા૦ ૬કોમળ મુખ શ્રમથી સુકાયું, કન્યા કરે આક્રંદજી; અનિરૂધ્ધ સમરે શામળીયાને, કમળાવરગોવિંદજી. દયા૦ ૭ત્રાહે ત્રાહે રે ત્રીકમજી, સુતની કરજ્યો સહાયજી; વિપત વેળા વારે ચડીને, કરોભકતનીરક્ષાયજી,દયા૦ ૮ ગજ ગ્રહાથી મુક્ત પમાડયો, કીધી હરિચંદ્ર રક્ષાયજી; દાનવ કુળ નિકંદન કીધાં, કીધી પ્રલ્હાદની સહાયજી;દયા૦૯ આજ આંખેથી આંસુડાં ચાલે, જોસો મ્હારા પ્રાણજી; સુખ શરીર શાતા નહીં અંગે લાગ્યો દવનિરવાણજી.દયા૦૧૦ મનસા વાચાયે વર વર્યો, અવર તે મિથ્યા જાણજી; રૂપ અને ગુણવંતો સ્વામી, સત્ય કહું છું વાણજી. દયા૦૧૧તાતકઠોર દયા નહી રૂદીયે, કોમળ મ્હારો કંથજી; મહાર કરીને બાંધી લીધો, શ્રી હરી વેગળે પંથજી દયા૦૧૨કોણ સહોદર આવત અવસર, શોધ કરવાને જાયજી;તાતભ્રાતને જાણનહીં તે,કોણ ઉઠીને ધાયજી. દયા૦૧૩પિતા પિઉજીને વેરીરે દેખે, પરભવે બહુ પેરજી; નાગતણા ફુંફાડા હળાહળ, ફેરવી નાંખે લ્હેરજી. દયા૦ ૧૪ હળાહળે અંગ અગનીરઉઠયો,કંઠેપડીયો સોષજી; પુર્વતણાં કર્મ આવી નડીયાં, કોનેદીજે દોષજી. દયા૦૧૫તાત મારી કાયારે પાડું, વિખ ખાઊં આ વારજી; સ્નેહ ન જાણેરે કોઈ મનનો, સર્વ પીડે ભરથારજી. દયા૦૧૬તાતતણે મનકાંઈ નહીં, મુનેસબળોલાગેસ્નેહજી;છોરૂ પોતાનાંજાણી દયાકીજે, દયાળ ન દીજે છેહજી, દયા૦૧૭બાણાસુર મહા પુરૂષ જ્ઞાતા,

જેથી ચુક ન થાયજી; બાળક ઉપર પ્રહાર શો કરવો, જદપી હોય અન્યાયજી. દયા૦ ૧૮ વહાલા થઈને વેરજવાળો, શું નથી આવતી લાજજી; નિચ પદારથ નથી કુળ નિચું, કૃષ્ણ કુંવર મહારાજજી. દયા૦ ૧૯ નીચું નાક ન હોયે એથી, નિરર્થક સો સંગ્રામજી; મોટા સાથે વિરોધ ન કરીયે, નહીનીરબળ હળધર શાજી. દયા૦ ૨૦ સકળ પૃથ્વી ચાકે ચઢાવી, અસુરનો ફેડયો ઠામજી; વૈર વધારી વીઠ્ઠલ સાથે, કયાંકરસો સંગ્રામજી. દયા૦ ૨૧ સ્વામી મ્હારાને શીર સમરથ, તેને ચઢસે કોપજી; ભદ્ર ઇચ્છેછે તાત પોતાનું, વિશ્નું બીજમાં રોપ્યજી. દયા૦ ૨૨ જુદ્ધ સમે આકાસે રહીને, જુવેછે નારદ દેવજી; ભય માં આણીશ આમોજાશું દ્વારામતી, જુદ્ધ કરશું તતખેવજી. દયા૦ ૨૩ નિર્ભય જાણી વીણાધર ગયા, પરવરિયા આકાશજી; પોહોચી દ્વારકાં ઉતરી હેઠા, ભેટયા શ્રી અવીનાશજી. દયા ન આવે. ૨૪

વલણ—ભેટયા શ્રી અવિનાશને, કુશળ વારતા પુછી વળી, કહે નારદ અનિરૂદ્ધને, રાખયો કાળાગ્રહમાં દૈતે મળીરે.

કડવું ૬૯ મું.

રાગ ધનાશ્રી—શુકદેવ કહે છે પરીક્ષતને, બાંધ્યો ને જાદવ જોધજી; હવે દ્વારીકાંની કહુ કથા, જાદવ કરે સોધાસોધજી. ૧ હિંડોળા સહીત કુંવર હરીયો, છોડી ગયું કોઈ દોરીજી; હાહાકાર થયો પુરમધ્યે, અનિરૂદ્ધની થઈ પુર ચોરીજી. ૨ રતિ અતિઆક્રંદ કરે છે, મળ્યું તે વિનતાનું વૃંદજી; રૂકમણી રોહણી દેવકી, સર્વે કરે આક્રંદજી. ૩ જાદવ કહે છે માધવને, શું બેઠા

છો સ્વામીજી;વિચાર કરી વિલંબ ન કીજે,કુળને લાગી ખા-
મીજી.૪ વાસુદેવ કહે શામ રામને, શું બેઠા છો ભુપજી; વિ-
ચારો શકે જળમાં બુડયો, કયાં ગયો કુંવર અનુપજી. ૫ ઉગ્ર-
સેન કહે અચરજ મોટું, કોણે હર્યો હિંડોળોજી;દેવીદૈત્ય રા-
ક્ષસનું કારણ,તે ખપ કરીને ખોળોજી.૬ સાથને જદુનાથ કહે
છે, ભાઈ શાને કરોછો શ્રમજી;ગોત્ર દેવાનું ગમતું થાશે,કુંવર
હરાયાનું કર્મજી.૭ અગિયાર વરસ ગોકુળ સેવ્યું,મામાજીને
ત્રાસેજી;પ્રદ્યુમનને શંખ હરિ ગયો,આવ્યો સોળમે વરશેજી.
૮ તેમ અનિરૂદ્ધ આવશે,સાચવશે કુળદેવીજી;કૃષ્ણે કુટુંબને
રોતું રાખ્યું,આશા દીધી એવીજી. ૯ પાંચ માસ વહી ગયાને,
જાદવ છે મહા દુખીજી;શ્રોણીતપુરમાં કૃષ્ણ સભામાં, આવ્યા
નારદ રૂષિજી.૧૦હરી આદે જાદવ થયા ઉભા,માનમુનીને દી-
ધુંજી; આણંદે આસન આપ્યુંને, ભાવે પુજન કીધુંજી.૧૧
નારદજીની પુજા કરીને, હરીયે કર્યા પ્રણામજી; કહો મુનીવર
કયાંશી પધાર્યા; અમ સરખું કાંઈ કામજી.૧૨ કર જોડીને ના-
રદ કહેછે, સાંભળો જુગજીવનજી; પુત્ર તમારાસર્વેનું મારે,ક-
રવું છે દરશનજી. ૧૩ મારા જોતાં પુત્રસર્વેને, સાથેથી તેડા-
વોજી; એક લાખને એકસઠ હજાર, એંસી આગળ આવો-
જી. ૧૪ સર્વે પુત્ર સામુ જોઈને, પુછેછે નારદ મુન્યજી; આટ-
લામાં નથી દીસતો, પ્રદ્યુમનનો તનજી. ૧૫ ભગવાન કહેછે
નારદજીને, કાંઈ તમે જાણોછોભાળજી;પરમાંથીજતોરહ્યો છે,
પ્રદ્યુમનજીનોબાળજી.૧૬ નારદકહેછેહું શું જાણું, તમો કહોછો

સાગર બેટજી; જેને ઝાઝા દીકરા, તેને તો દૈવની વેઠજી. ૧૭ ત્યારે ભગવાન કહે છે નારદને,પુત્ર વિના કેમ રહેવાશેજી;ત્યારે નારદ કહે છે પ્રશ્નમાં,આવશેએવું કહેવાશેજી. ૧૮ પછી આસન વાળી દીધી તાળી, નાક ચાલ્યું મનજી;વેઢાગણીને નારદ કહે છે, સાંભળો જુગજીવનજી.૧૯ તમારા પુત્રનું એકનારીયે, કરયું છે હરણુજી; ત્યારે હરી કહે દવારીકામાં આવે,તેતો પામે મરણુજી.૨૦નારદ કહે છે તમેસુણોશામળા, સંભળાવું એક વાતજી; મારી એવી પ્રતિજ્ઞા છે, જુંઠુ ન બોલું જાતજી. ૨૧ સરોણીતપુરએકનગ્ર છે,તેમાંબાણાસુરનું રાજજી;પ્રસંગે હું ત્યાં ગયોતો,મારેકાંઈ એક કાજજી.૨૨ રાજાબાણની પુત્રી ઓખા, તેને લ્યું સ્વપ્નજી; અનિરૂદ્ધ સેહેજે વરી ગયો, તેનું વિભળ થયું છે મનજી.૨૩ ચિત્રલેહા ચંચળનારી,વિદ્યાત્રીનો અવતારજી; તે આવી દવારીકામાં પછી, મન કર્યો વીચારજી, ૨૪ કઠણ કામ કરવું છેમારે,એકલાનું નહીં કામજી;મારૂતેણે ધ્યાન ધરીયુ, હું આવ્યો તેણે ઠામજી. ૨૫ મેં તેને તામસી વિદ્યાભણાવી,ત ઊંઘ્યું બધું ગામજી; અનિરૂદ્ધને લેઈગઈને, ઓખાનું થયું કામજી. ૨૬ કેઈપેરે લેઈ જાયે,એમબોલ્યા શ્રી જુગદીશજી; ચક્ર મારૂ ઉંઘે નહીં ને, છેદી નાંખે શીષજી. ૨૭ ચક્રનો વાંક નથી ને,એ નીસર્યું તું ફરવાજી;અમ સરખા સાધુ મળ્યા, તેણે બેસારયું વાતો કરવાજી, ૨૮ ભગવાનકહેછેશાબાશ નારદીયા, એવાં તારાં કામજી; માથા ઉપર ઉભો રહીને, ભલું મરાવ્યું ધામજી.૨૯નારણ કહે તે કૃશ્નને,મેં નથીકરયો

અન્યાયજી;જોયા પછી તમે જાણજો,ઘણીપુટડીછેકન્યાયજી.
૩૦ભલીરે કન્યા ભલીરે વહુ,તમે ભલો કરયો વિચારજી; હવડાં
મારા પુત્રના ત્યાં,શાછે સમાચારજી. ૩૧ મહારાજ જેણે ભો-
ગવી છે,બાણાસુરની બાળજી; દશ લાખ દઈત્યનો એકીવારે,
પુત્રે આણ્યો કાળજી ૩૨ શીવનો વર સાચો કરીને,ગયો અ-
સુરને હાથજી;હમણાં તમારા પુત્રની, ઘણી દુખની છે વાતજી.
૩૩ ઊંધે મુસ્તક બાંધીયો,ને તળે લગાડયો અગનીજી;લીલા
વાંસનો માર પડે જેમ, ભાગ્ય હસે તો જીવશે તનજી. ૩૪વાત
સાભળી વધામણીની,વગડાવ્યાં નીશાનજી;શામળા તતબર
થાવો હવે, જીતવો છે બાણજી. ૩૬ તે માટે તમને કહુ,વિઠ-
લજી વેહેલા થાઓજી;જો પુત્રનો ખપ કરો તો શોણીતપુરમાં
જાઓજી. ૩૬

કડવું ૭૦ મું.

રાગ સારંગ-કમળા તો કલ્પાંત કરે છે, હંડે તે ઉઠી જવા-
ળા જો; મારો કુંવર કારાગ્રહમાં બાંધીયોરે.મારાનેપાઘડીબાં-
ધતાં ન આવડેરે;મારોઅનીરૂદ્ધ નાનેરૂ બાળજો. મારોકુંવર.
ટેક. ૧રૂક્ષમણીયે કૃશ્ન તેડાવીયારે,તમે સાંભળોદીનાનાથજો;
મારો બાળક અસુર ઘેર બાંધીયોરે, તેતો કહી નારદજીએ વા-
તજો. મારો. ૨ મારો અનિરૂદ્ધ બોલી નથી જાણતોરે,તે તો શું
જાણે જુદ્ધ કેરીવાત જો;હીંડતાંચાલતાં અખડાઈપડેરે,અનિ-
રૂદ્ધ નાનેરૂ બાળજો,મારો, ૩ મારાનેનીશાળે ભણવાનથીમો-
કલ્યોરે, નથી સહયો અધ્યારૂનો મારજો; પ્રભુએ અમને પુરૂષ

ન સરજાડયાંરે, સૌ પેહેલાં વઢવા જાતજો. મારો. ૪ ત્યારે શ્રી કૃષ્ણે ગરૂડ તેડાવીયોરે, તે તો આવીયો તતકાળ જો; ભગવાન કુહે છે ગરૂડનેરે, તમો કેટલો સેહેશો ભારજો, મારો ૫ તમોછ-પન કોટી જાદવ જેટલારે, તે તો સર્વે થાઓ અસ્વારજો; તમે સાંભળો કૃશ્ણકોડામણારે, મારા અંગતણા રખવાળ જો, મારો. ૬ મુજ ઉપર ચડે બધી દ્વારીકારે, તોએ મુજને ન આવે આંચજો; છાશી જોજનનીમારીપંખનારે, ત્રણજોજનનીમારી ચાંચજો. મારા, ૭પછી ગરૂડે ચડીને ગોવીંદ પરવરયારે, ત્યારે ગડગડીયાં નીશાન જો; પંખના વાગીજયારે ગરૂડનીરે; ત્યારે નાશી ગયા સર્વે સરપજો. મારો, ૮ મારો કુંવર કારાગ્રહથીછુ-ટીયો, જયારે ત્યાં આવ્યા સારંગપાણ જો શ્રી કૃષ્ણ વાડીમાં ઉતરયા, તેનાં કોણ કરે છે વખાણ, મારો, ૯

વલણ,--કૃશ્ન વાડીમાં ઉતરયા, માગ્યું રાયનું વનરે; ગરૂડને આપો આજ્ઞા; મુકાવી લાવે તનરે, ૧૦

કડવું ૭૧ મું.

રાગ ઢાળ—ગરૂડ ત્યાંથી પરવર્યો, એક નદી આવી અષોશ; તેમાં તણે ચાંચ બોળી; પાણી લીધું શોષ, ૧ ત્યાંથી આઘેરો પરવરયો, જયાં ખોતરણા અંગાર; પાણી પેલું પીધું હતુ તે, વાવરયું તે ઠાર; ૨ ત્યાંથી આઘેરા પરવરયો, જયાં ભુતનેપરેત; પાંખે મારી પાડીયાં, કીધાં સરવે અચેત, ૩ ત્યાંથી આઘેરો ચાલીઓ, કુંવરને કોટેનાગ; નાહાનાને આખા ગળ્યા, મોટાના કરયા બે ભાગ, ૪ ભલું થજો ભગવાન તમારૂ, પુરણ પામ્યો

અહાર; કુંવરને મુકાવી લાવ્યો, જ્યાં છે જુગત આધાર. ૫ ઓદ્ધવને અકરૂડ બે હસીઆ, ભલા ક્રશણના તન; તમેરે આવ્યા પરણવાને, અમને ન લાવ્યા જાને, ૬

કડવું ૭૨ મું.

રાગ ઢાળ—આણી વાતે કુંવર મારા, શરમાણા નવ થઈએ મારી વાતો તુજને કહું; તું રાખ્ય તાહારે હઈયે. ૧ કુબજા પેલી રાંટી ટુંટી, કંસરાયનીદાસમારા મનમાંતેગમી, બેસારીરાખી અવાસ. ૨ નરકાસુર મારીને, સોળહઆરલાવ્યોઘરણી; તારા સમજો એમાં મુજને, એકે નથી પરણી. ૩ તારી માને જઈને લાવ્યો, બાંધવને બંધાવી જાંબુવંતી રીંછડી તેનેમાનીતીકહી બોલાવી. ૪ તું તો મારો દીકરો, ધનતારીમાનું પેટ; બીજાસર્વે દીકરા તે, દૈવ કેરી વેઠ. ૫ આપણા કુળમાં ચાલ્યુ આવ્યું, શરમાણા નવ થઈએ; રૂડી નારી દેખીએ તો, હરણ કરી લેઈ જઈએ, ૬ ઓધવને અકરૂડ બે હશીયા, ખડખડ મેલ્યાદાંત રૂડી શીખામણ છોકરાને, ઘોછો સુંદર શ્યામ. ૭ જો આવીશીખામણ અમારાં છોકરાંને દેશો તો, મુકવું પડશે દ્વારીકાંગામરે ૮

કડવું ૭૩ મું.

રાગ જેજેવંતી-શ્રી કૃષ્ણે જાદવ મોકલ્યો, તે સરોણીતપુરમાં જાય; જઈને કહેજો બાણાસુરને, પરણાવો કન્યાય. શ્રીકૃષ્ણે. ૧ હોંશ હોય તો જુદ્ધને આવો, તેમાં નથી અમારે નાય; જાદવ ત્યાંથીસંચરયો, આવ્યોઅસુરસભાનીમાંય શ્રી, ૨ સાંભળને રાજા વીનતી, આવ્યા છે વૈકુંઠનાથ; દીકરી પરણાવી અસુરે

લાગો; નહીં તો જુંદ્ધ કરો અમ સાથ, શ્રી ૩ બાણાસુરનેમા-
હા દુઃખ લાગ્યું, નેત્રે વરસે અગન; નીચ જાદવને જોઈએ મા,
રી, કુળવંતી એ તન. શ્રી, ૪ ચાલ--એ ભરવાડો એ પીંડારો,
ગોકુળમાં ચારી ગાય; મારયા વિનામુકું નહીં; જેથનારહોય
તે થાય, ૫ સેન્યા લેઈને રાજા ચાલ્યો, જોદ્ધાનો નહીંપાર; હ-
સ્તી ઘોડાને સુખપાલો, બાંધ્યાં બહુ હથિયાર. ૬ ખડગખાંડા
ને તુંબરઝોર, ગોળી હાથને નાળ; ત્રિસુળ સાંગ નેમુદગરફર
સી, તોમરને ભીડી માળ, ૭ લાલ લોહમય ઝળકે ઝેરી, હાથ
ધરી તરવાર; જોદ્ધા જોર કરતા આવ્યા, ને કરતા મારો માર,
૮ કો જોજન કો બે જોજન ઉંચા, કોને સમ ખાવા નહી શીષ;
વિકરાળ દંત મોટા દેખાડીને, વળી પાડે ચીસ. ૯ ભુમરાણુ
કરતા આવી પડીયા, જાદવની સેન્યા માંહ્ય; ગીરધારીને ઘેરી
લીધા, પડેબાણાસુરનાઘાય. ૧૦ પરીઘત્રીશુળાનેપડે કોવાડા,
મુદગરને વળી ફરસી; સંગ્રામ સહુ સેન્યા કરે, આયુદ્ધ ધારા
રહી વરસી. ૧૧ જુજા દીશ જાદવ હલકારયા, કર ધનુશ્ય બા-
ણ ને તીર; તુટે કુંભસ્થળ ફુટે દંતુશળ, ચાલેનીર રૂધીર ૧૨
બહુ ભડ ત્યાં પડયા લાગ્યા, ભુંગળને ભડાકે; વાંકડી તરવારયો
મારે, ખડગને ઝડાકે. ૧૩ તુટે પાખરને પડે બખ્તર, ડીધો ક-
ચર ઘાણ; સર્વે જોદ્ધાને મારી કરીને, પાચા વળ્યા ભગવાન.
૧૪ વલણ--પુરણ પુરૂષોત્તમ પાછા વળ્યા, કરી અસુરનો
નાશરે; સેન્યામાં આવી કરીને, શુંખનો કરયો નાદરે. ૧૫

કડવું ૭૪ મું.

રાગ મારૂ-શંખશબ્દ તેવિ કારણ, રીપુ દૈત્યનું વિદારણ; કૃષ્ન આવ્યા તે જાણજ થયું, બાણે પ્રાક્રમતે કયાંગયું. ૧ અનિરૂધ્ધ કહે સુણ સુંદરી; શંખ જાણુયો આવ્યા હરી; છુટયા બંધતે આજ થકી, એ ગાજે હળધર સાત્વીક. ૨ બોલે પ્રદ્યુમનમાટે સ્વરે, બાણ પાણ છેદાશે ખરે; ગોવિંદની ગત્ય ન જાએકળી, જાદવ સેન્યા આવી મળી. ૩ જાદવસેન્યાયેચાંપ્યો દેશ, મંત્રી કહે ઉઠો નરેશ, અનુચર આવ્યો તે લાવ્યો વાત, કહેદવારદિશે ઉતપાત. ૪ મંત્રીને કરી નેત્રની સંજ્ઞા, સેન્યાને આપો આજ્ઞા દુંદભી નાનાવીધ ગડગડે, આયુદ્ધ કરીને યુધ્યે ચઢે. ૫ ત્યાંરૂપૈ આ કહાડયા લખી, સેન્યા સજી ટોપ જીવ રાખી; પાટસ્વધર બખ્તર પાળ, ડચકારે ઘોડા દે ફાળ, ૬ મોરડેમણીપુમતાંલટકે, પોતાના પડછાયા દેખી ભડકે; વાંદરે વાદે નાચંતા, ઘુંટેઘોડાને પાણીપંથા. ૭ કાળાકાબરાનેકલંકી, કુમેદલીલા તે પચરંગી હાંસાળો હયહાણીઆ જેહ, કાળા કછી કાબરા તેહ. ૮ પીળા પાખર પોપટ સ્વેત વાયુ વેગી માંકડીઆ કેત; રથમાળાઅસવાર અનંત, દીર્ગઘસેપુખકરડે દંત, ૯ પુરની પોળે સેન્યા ન માય હણો જાદવ કહેવા જાય ટોળાં ઉપરટોળાંઆવે; પગને પ્રહારે ધરતી ધ્રુજાવે. ૧૦ રીસે અંતરમાં ઘરહડે, રણે રાય બાણાસુર ચઢે; ઝટકાર કરે બાણાસુર મલ્લ, પૃથ્વી થઈજ્યારે ઉથલ, ૧૧ ગર્જના કીધી સુખર્શી ભુપાળ, ખળભળ્યાં ત્યારે સાત પાતાળ; બ્રહ્મલોક સુધી પોહોંત્યો નાદ, બાણે કૃષ્નને દી-

ઘો સાદ. ૧૨ ગરૂડ આસન આવ્યો ખેપકરી, નહીં જાવાદઉ કુશળો ફરી; ઉનમદ જાદવ ઉછાંછળા, તમો પામો સકળસં-સાર, ૧૩ કુંવારી કન્યા કપટે કરયો. બોલાવે શ્રાપ પાધરો; કુડુ કરમ કીધું કુંવરે, વળી તું વઢવા આવ્યોઉપરે, ૧૪ ત્યારે હશીને બોલ્યા ભગવાન, અમો લેઈઆવ્યાછુ જાન;જોવિધા તાયે કીધો સબંધ, વર કન્યાના છોડો બંધ. ૧૫ ત્યારેબાણા-સુર બોલ્યો તતકાળ, સબંધશાનોરે ગોવાળ;રએવીઆપીશ પેહેરામણી, સૌને મોકલીશ જમપુરી ભાણી, ૧૬ બાણાસુર જયારે બોલ્યો વ્યંગ, ત્યારે કૃષ્ણે કીધુ સારંગ; કડાઝુડ બે કટક થયાં, ઉઘાડાં આયુદ્ધ કરમાંગ્રહ્યાં ૧૭ ખાંડાં ફરશીને તરવાર, કો કહાડે માથેથી બાર; ત્રિશુળ તોમર ગદા મુથળ, ગાજે રામે ધરી મુશળ. ૧૮ છપન્ન કરોડ જાદવ ગડગડે દાનવ ઊપરતુટી પડે; દાનવ દળ બહુ પળાય, બાણાસુરાદેખી અકળાય. ૧૯

કડવું ૭૫ મું.

રાગ ઝુલણા છંદનો-અલ્યા જા પરો જા પરો નાદાન છો-કરા, વઢવાને તુ મારો પાસ આવ્યો; અલ્યા નિચ ગોવાળિયા જાત કહાવ્યો મારી સાથે નહિ જાય ફાવ્યો ૧ અલ્યા ગોકુળ માંહિ તું ગાવડી ચારતો, પરનારી કેરાં તું ચીર હરતો; હાથમાં લાકડી ખાંધે હતીકામળી, મધુવન વિષેતું રેફરતો. અલ્યા. ૨ સાંચ્ય શ્રી સુર્યનાણી તેજ ત્રિશુળ તણું, માહરા હાથમાં તેહ ચમકે, મારે ક્રોધે કરી ડોલે છે દેવતા, બધી ધરણી ધુજે અને શેષ શળકે અલ્યા. ૩

કડવું ૭૬ મું.

રાગ ઢાળ—એવી વાણી સાંભળતામાં, કોપ્યા દીનદયાળ; બાણાસુરના હાથ છેદ્યા, સ્વામી શ્રી ગોપાળ.૧ કોપ કરી કરપાત્ર મેહેલ્યું, વળતું તેણીવાર; બે હાથ રહ્યા છે બાણાસુરને, તેનો કહું વિસ્તાર.૨ રૂધીર વહે છે બાણાસુરને, મન થયો નિરાશ, મહાદેવજીએ હાથ આપ્યા, માટે ગયો કૈલાશ. ૨ નારદ ચાલી આવીયા; જ્યાં બાણાસુરની માય; તારા કુંવરના હાથ વાઢયા, કહો વલે શી થાય. ૩

કડવું ૭૭ મું.

રાગ ગુજરી—શુકદેવ કહે છે વાત, વેવાણ આવીયાંરે, જેની જોવા સરખી જાત, વેવાણ આવીયાંરે, ૧ માંથે કેસ વાંસની જાળ,વેવાણ૦;જેનું નેત્ર સરોવરપાર, વેવાણ૦. ૨ જેના સુપડા જેવાકાન, વેવાણ૦;જેનું મસ્તકગીરી સમાન,વેવાણ૦.૩એની આંખ અંધારો કુપ, વેવાણ૦; જેનું મુખ દીસે છે કદરૂપ, વેવાણ૦.૪ હળદાંડી જેવા દંત.વેવાણ૦;દીઠે જાએએનો અંત,વેવાણ૦.૫ એનાંસ્તન ડુગરશાં ડોઝાં, વેવાણ૦;કાનેઘાલ્યાં હાથીનાંહોઝાં,વેવાણ૦, ૬કોટે ખજુરાનાંતનમનીયાં,વેવાણ૦ કાને ઉંટના ઓગનીયાં વેવાણ૦, ૭ પાસે રીંછ કલ્લાં વિક્રાળ, વેવાણ૦;કેહેડેપાડાની ઘુઘરમાળ. વેવાણ૦.૮વાંકડાસર્પએના હાથે વેવાણ૦; બળતી સઘડી મુકી માંથે, વેવાણ૦. ૯ કોટરા આવીજ્યાંમોરાર, વેવાણ૦;કુંવરેસાસુ ખોળી સાર, વેવાણ૦ ૧૦જેની પીઠડુગરશાંડોજાં, વેવાણ૦; એનામુસ્તકમાંફરેરોઝાં, વેવાણ.૧૧ મુખ બોલેવચનવીકરાળ, વેવાણ૦;દેખીપડે

જાદવનેફાળ, વેવાણ૦. ૧૨ કોટરાઆવીજ્યાંમોરાર,વેવાણ૦ કુંવરે સાસુ ખોળી સાર, વેવાણ૦. ૧૩ ચાલ—કોટરા કહે છે કરગરી, એના બાપને ચાંપ્યો પાતાળ; જાણુશે તો ઘણું થયું. એછે તમારો બાળ. ૧૪ કરૂણાસાગર કૃપાનિધી, ક્ષમા કરો આ વાંક; દીન જાણી દયા કરો, એછે તમારો રાંક. ૧૫ ચક્ર ચતરૂતુભુજે પાછુ તેડયુ,કરૂણા કરી જગનાથ;નવશે છન્નુ કર છેદી નાંખ્યા, રાખીયા ચાર હાથ,૧૬ રૂધીરભર્યો આંસુગળતે આવીયો શીવની પાસ; એમ કહીને પાયે લાગ્યો, સાંભળો પતી કૈલાશ. ૧૭ એક મારી વિનતી, તમો સાંભળોજગદીશ સાંભળી કોપે ભરાયા, પોતે ઉમીયા ઈશ. વલણ—-મનમાં રીશ ચઢી ઘણી, તમો સાંભળો રાજકુમારરે; સદાશીવ યુધ્ધે ચઢયો, તેણે ધ્રુજી ધરા અપારરે.

કડવું ૭૮ મું.

રાગ સારંગ---એ ભરવાડો એપીંડારો, ગોકુળમાંચારી ગાય માહારા આપ્યા હાથને, તે છેદીને કયાંજાય, ૧ બડબડતાગ ણેશ ચાલ્યા, ઊંદરડે અસવાર; ઉંદર ઉપર સ્વામી કારતીક, ચાલ્યાશંકરનાકુમાર, ૨ સીંહઉપર વીરભદ્ર ચાલ્યા, વૃષભઉપર શીવરાય; સેન્યા બહુ ભેળી કરી, કહું તેહ તણો મહીમાય ૩ ડાકણ સાકણ ભુતપ્રેત,પીશાચ વંતર ગાત્ર;દડુકદડુક ચાલે ભુતડાં, જેના હાંલ્લાં સરખાં માથાં, ૪ હરી જઈ કૃતવરમાને કહે છે, જાદવને સમજાવો; અસુરનું ઉપરાણું કરો, જોગીડાવઢવા આવ્યો, ૫ શંકર મુખથી બોલ્યા આવી, લાગી મનમાં

જ્વાળ; સનમુખ આવી ઉભા રહી; માં હે માં હે ભાં ડે ગાળ. ૬ હે કાળા અર્જુનના સાળા, ભરયા ઉચાળા જેહ; મધ્ય રાતે મથુરાંથી નાઠો, ગયો વીસરી તેહ. ૭ મારી માશી પુતના ને, દહીનાં લીધાં દાણ; મુસાળનુ છેદન કરીને થઈ બેઠો રાજન,૮ તું આહીરડામાં અવતર્યો, નથી વાત મારી અજાણી; ત્યારે શંકર પ્રત્યે કોપ કરીને, બોલ્યા સારંગપાણી. ૯ મડે મસાણે ફરતો હિંડે, રાખ ચોળે અંગ; આક ભાંગ્ય ધંતુરો ચાવે નઃટ તારા ઢંગ, ૧૦ ડાકણ સાકણ ભુત પ્રેત જે, નીચસાંગરોજોડો બળદ ઉપર ભાર મુકયો, તાહારા ઘરમાં નમળેઘોડો ૧૧ રાત દહાડો બાવો થઈ ફરતો, તાહારા ઘરમાં રોતી નારી; ત્યારે કૃષ્નપ્રત્યે કોપ કરીને બોલ્યા છે ત્રીપુરારી, ૧૨ અલ્યા છોકરી ઓમાં ઝાશ પીતો, મદદ મટી થતો મ્હેરી; જગતમાં એવું કહેવાયું જે, કાનડે કાંચળિ પેરી. ૧૩ પરનારીશુ ક્રીડા કરતો, કેહેવાયો વ્યભિચારી; ત્યારે શંકરપ્રત્યે કોપ કરીને, બોલ્યાદેવ મોરારી. ૧૪ ભગવાન કહે હું વ્યભીચારી, મુનેબધી વિસ્વેજો યો; તું એવો સાધુ હતો, ત્યારે ભીલડી શું મોહયો. ૧૫ વચન એવું સાંભળીને, કોપીયાશીવરાય; કડાક લઈ ને ત્રીસુળમાર્યું થનાર હોય તે થાય. ૧૬ ત્યારે શ્રીકૃષ્ણે મુકયું સુદરશન, આવ્યા ચપટ ઘાય; માંહો માંહે યુધ્ધ કરે છે, બળ કહ્યું નવ જાય. ૧૭ ગણપતીને કુંવર પ્રદ્યુમન, વઢતા બન્યો કુમાંર; વસુમાન ને બટુક ભૈરવ, કરતા મારા માર, ૧૮ વિરભદ્ર બળરામ સામા, યુધ્ધ કરે માંહો માંહે; શીવને શામળિયો વઢે, ત્યાં જોવા સર-

ખું થાયે. ૧૯કાળભૈરવકપાળભૈરવ, તૈક્ષણ ભૈરવ સાર; સંહર ભૈરવ કરોધે ભૈરવ, દંભભૈરવનો માર. ૨૦ ઉગ્રસેનનેવીરસેનબે, બળીયા જોધ્ધા કેહેવાય; આપ આપણા ભીરૂ લઈને, યુધ્ધકરે રણમાંય. ૨૧ભુતપ્રેતપીચાસવંતર, ડાકેણ વળગેચુસે; અવળા પગ જેને ચુડેલ કહીએ, રૂધીર સનું ચુશે. ૨૨ ક્રશ્નકેરા મારના ભાલા વાગે ભચ; તરવારયોની ધારાયે, કોનાં નાકવાઢયાકચ. ૨૩ કોઈને અધસાતા કીધા, હાથ તાણી લપડાકે; કોઈનેમાથા પાટુપાની, ભોંગળને ભડાકે. ૨૪ જાદવ કેરા મારથી, બહુ ઓ-ળીયે ઘાલ્યા જાય; કોને રણમાં રોળીયા, તેનેથરથર ધુજે કાય. ૨૫ પરીઘ ત્રીસુળ તુંબર ફરશી, હસ્તનાળ છુટે સરરાટ; ગડ-ગડતા ગોળા પડે, થાય બહુ ખડખડાટ. ૨૬ હસ્તીચર્મને માં-સની, બે પાળ બંધન થઈ; સાગરસુ સંગમ મળ્યો, એમ શ્રો ણીતપુરની સરીતા વહી. ૨૭ પાંડુ રોગ ને હૈયાહોડી, ભગંદર કેરી જાત; હરષ નારૂને પાઠુ કહીએ, કરાણતુલ્યસનેપાત. ૨૮ રોમ તણો માર બહુ દેખી, જાદવ નાશી જાય; રોગના વરસા-દથી કોને, ઉભુ નવ રેહેવાય. ૨૯ રોગના વરસાદથી, ચઢી હરીને રીસ; નાવની ટોળીબાંધીને, છેદવામાંડયાં શીષ, ૩૦તા વ વાણી બોલીયા, રેહેવા નો આપો ઠામ, તમે મુજને પેદા ક-રીને; કયાં મારો ભગવાન. ૩૧ પાપી તમે મૃત્યુલોકના, મા-નવીના લ્યો પ્રાણ; તાવ કહે એ કથા સાંભળો, હરીહર કેરૂં જ્ઞાન ૩૨ મહારાજ ત્યાં અમે નહી જઈએ, સાંભળો અશરણ શરણ; ચતુર માસમાં સાંભળે, જે કોઈ આ ઓખાહરણ. ૩૩

તેના સ્વપ્નાંતરમાં જોશો તો, છેદી નાંખીશ શીષ; તાવની વાણી સાંભળીને, બાલ્યા શ્રી જુગદીશ. ૩૪ ઓખાહરણ જે સાંભળે, મન ભાવ કરીને જેહ; તેને પીડે તો મારીનાંખુએમાં નહીં સં દેહ. ૩૫ તાવ કહે એકવારસાંભળેતેવરસમાંનજાવું બે વાર જે સાંભળે; તેને દીઠેથી નાશી જાઉ. ૩૬ ત્રણવાર જે સાંભળે, અમારૂ તમારૂ જ્ઞાન; તેને જનમ માંહે નવ પીડું તમો સાંભળો ભગવાન, ૩૭ ઓખાહરણ જે સાંભળે, તેનુ લેઈએ નામ; કોલ લઈને સંચરયો, ગયો કૈલાશ ધામ. શુ કદેવ કહે પરીક્ષતને, તમે સાંભળો કહું રાય; વળતી ભાથા ભીડીયા કૈલાશ કેરે રાય. ૩૯ શાસ્ત્ર એવાં કહાડીયાં તેનો કોઈ ન પામે પાર; ઈશને જુગદીશ વઢતાં કોઈ ન પામે હાર. ૪૦ વજરાસ્ત્ર ત્યાં મોલીયું. પોતે શ્રી ત્રીપુરાર; ત્યારે મોહાસ્ત્ર મેલીયું, સામા રહી દેવ મોરાર ૪૧ નાગાસ્ત્ર ત્યાંમેલીયું સામા રહી ઉમીયા ઈશ, ગરૂડાસ્ત્ર ત્યાં, મેલીયું પોતે શ્રી જુગદીશ. ૪૨ પર્વતાસ્ત્ર ત્યાં મેલીયું. સામા રહી શીવરાય; ત્યારે વાવાસ્ત્ર ત્યાં મેલીયું તેનું જોર કહ્યું નવ જાય, ૪૪ સુરદશાન ત્યાં કહાડીયુ; કરોધ કરી જુગદીશ; ત્યારે ત્રીશુળ તે લઈ રહ્યા, પોતે ઉમીયા ઈશ ૪૪ એકે પોઠીયોને એકે લીધો ગરૂડ; ત્રીશુળને શુદરશન વળગ્યાં, તે આવ્યાં કડાઝુડ, ૪૫ તેમાંથી અગ્નિ વરસે તે, બ્રહ્માંડ પ્રલે થાય; શેષનાગ શળકવા લાગ્યો, ભારન ખમે ધરાય, ૪૬ બ્રહ્માણી કહે છે બ્રહ્માજીને તમે સાંભળો મહાશ નાથ; શીવને શામળીયો વઢે, નારદે કીધો ઉતપાતે ૪૭

રાડ જઈને ચૂકવો, તેમાંથી થાય કલ્યાણ; હંસે ચઢીને બ્રહ્મા જી આવ્યા, વિચારીને જ્ઞાન. ૪૮

કડવું ૭૯ મું.

રાગ ધનાશ્રી—આ બેમાં કોને નંદુને, સાંભળો શીવ રણછોડજી; વિરોધને વેગળોમુકીને, પુરો જગતનાકોડજી, ૧ શંકર કહેછે કૃષ્ણજીને, તમો કયારે આવ્યા ભગવાનજી; હરીહર બેકોટે વળગ્યા; દીધું ઝાઝું માનજી ૨ શીવે કૃશણને તાળી મારી, બોલ્યાનો વિવેકજી; વઢનારા તો કોઈક હશેપણ, આપણાએકના એકજી.. ૩ કૃશણે ચક્રને પાછુ લીધું, શીવ લીધું ત્રીશુળજીબ્રહ્માયે આવી સમાધાન કીધું, થયું પૃથ્વીમાં શુલજી ૪ શીવે લઈને પાસે તેડયો શોણીતપુરનો નાથજી; અલ્યા તુજને ભુજ આલ્યા માટે, વઢવા આવ્યો મુજસાથજી, ૫ વળી હોંશાહોય તો યુદ્ધ કરો, શામળીયાનો સાથજી; મદ મત્સર અહંકારથી મેં, ખોયા હજારહાથજી. ૬ બાણાસુરકહેહવે વઢુતો, છેદેમારૂ શીષજી;બાણ વળતી ચલણે ચાલ્યો સાંભળો ઉમીયા ઈશજી.

વલણ—મેં ખોયા હાથ હજારને, હવે શીશ છેદાવું રે; જેમ તેમ કરીને જાન તેડાવો પછી કન્યાને પરણાવું રે. ૮

કડવું ૮૦ મું.

રાગ સોહીણી—હરીહર બ્રહ્મા ત્રણે મળ્યા, દુ:ખ ભાગીયાં રે; ત્યારે દાનવનું શું જોર, મળ્યા મન માનીયાંરે. ૧ બ્રહ્મા વિશણું ત્રણ એક છે, દુ:ખ ભાગીયાં રે; તેમાં તે શી વઢવાડ,મળ્યા. ૨ શિવે બાણ નમાવિયો, દુ:ખ. શરીરે કૃષ્ણે ફેરવ્યો હાથ, મળ્યા૦ ૩ કાપ્યા કરની પીડા મટી, દુ:ખ૦ જયારે પ્રસન થયા

જદુનાથ, મળ્યા. ૪ હવે ગરૂડને દ્વારકાં મોકલ્યા, દુ:ખ; તેડાવો સઘળો પરીવાર, મળ્યા૦ ૫ શોળ સહસ્ત્ર એકસો આઠ પટરાણીયો , દૂ:ખ૦ તેડાવો પરીવાર મલ્યા૦ ૬ ગરૂડ પ્હોત્યો દ્વારકાં, દૂ:ખ૦ તેડાવે જાદવનાર, મલ્યા૦ તેડી છપન્ન કોટીની, દૂ;ખ તમો તેડો સૈ પરિવાર, મલ્યા૦ ૮ તે ગરૂડ ઉંપર સૌએ ચઢયાં, દૂ:ખ૦ ત્યારે ગરૂડની પાંખ ભરાય; મલ્યા૦ ૯ તેડી શોણીતપુરમાં આવીયાં દૂ:ખ૦ આવી જાદવની સર્વે નાર મલ્યા૦ ૧૦ જાની વાસ આપ્યા મન માનીયાં, દૂખ; તેમાં ઉતર્યા છપન્ન કરોડ; મલ્યા.

કડવું ૮૧ મું.

રાગ ધોળ--પારવતીનેપિયરનાં નોતરડાં રે;બેસવાતોરૂડાંલાવજો પાથરણાં રે; તેડાવોને ઊદીયાચળ અટાચળને, તેડાવોવિધ્યાચળ પીનાચળરે; વરરાયને નાવણ વેળા થાયરે, વરરાયને પીઠી ત્યાં ચોળાયરે.

કડવું ૮૨ મું.

રાગ ગુજરી-કૃશ્ન કેરી ઘરૂણી નીદ્રા નવ પોઢશોરે, અનિરૂદ્ધને તે લઈ સંચરો રૂક્ષમાણી જાગવુંરે બળભદ્ર કેરી ઘરૂણી નીંદ્રા નવ પોઢશોરે, અનિરૂદ્ધને તે સંચરો રેવંતી જાગવુંરે વાસુદેવ કેરી ઘરૂણી નીદ્રા નવ પોઢશોરે, અનિરૂધ્ધને ત લઈ સંચરો; રૂતુમતી જાગવુ ંરે મહાદેવ કેરી ઘરૂણીનીંદ્રાનવ પોઢશોરે, ઓખાબાઈને તે લઈસંચરોગ રવતી જાગવું રે ગણુપતી કેરી ઘરૂણી નીંદ્રા નવ પોઢશોરે, ઓખાબાઈ નેતે લઈ

સંચરો; સુધ બુધ જાગવું રે બાણાસુર કેરી ઘરૂણી નીંદ્રા નવ પોઢશોરે, ઓખાબાઈને તે લઈ સંચરો; બાણુમતી જાગવું રે કોભાંડ કેરી ઘરૂણી નિંદ્રા નવ પોઢશોરે, ઓખાબાઈને તે લઇ સંચરો; રૂપમસ્તુ જાગવુંરે;

કડવું ૮૩ મું.

રાગ ધોળ—હલ્લાહલ્લ હાથણી શણગારીરે, હસ્તીફરતીસોનાની અંબાડીરે; તેના ઉપર બેસે વરજીની માડીરે, સોનેરી કોર કસુંબલ સાડીરે. માથેમોડભમરીયાળોઝળકેરે, ઉશણોદકે વરનેકરાવ્યુંસ્નાનરે; નાના વીધનાં વસ્રપેહેરાવ્યાંપરીધાનરે, કનકબેરખાપુંચીઓબાજુબંધરે, અનોપમઉપન્યોઆનંદરે મુગટ માણીમય ધર્યો અનિરૂદ્ધ શીશરે, લળકે ઝબકેઉદયજ જેવા દીસેરે કસ્તુરીનું તીલક કર્યું છેભાલરે વળતી તેનેટપકું કર્યું છે ગોરે ગાલ્લરે. હરી હળધરનો જશ બોલે બધા જનરેજા દવ સહિત શોહે છે જુગજીવનરે સાત પાંચ સોપારી શ્રીફળ અપાયરે, વરજીને તો ઘોડીની વેળા થાયરે.

કડવું ૮૪ મું.

રાગ દેશી ઘોડલીનો—અનીહાંરે અનિરૂદ્ધની ઘોડલી. ટેક. અંત્રીક્ષથી ઘોડી ઉતરીરે, પુજ્યે કુમકુમ ફુલ્લ; ચંચળ ચરણે ચાલતીરે, એનું કોઈ ન કરી શકે મુલ. અનિરૂદ્ધજીનો ઘોડલી. ૧ મોરડે મોતી જડયારે હિરા જડિત પલ્લાણ રત્ન જડીત જેના પેંગડાંરે, તેના વેદકરેછે વખાણઅનિરૂદ્ધ૦ ૨ અંગજેનું અવ નવું, ઝળકે તેઝાકઝમાળ; ઝબુકે જેમ વીજળીરે, તેને કંઠેછે

ઘુઘુરમાળ. અનીરૂદ્ધ૦ ૩ દેવદાનવમાનવીરે, જોઈહરખ્યાતે સુંદીર સ્યામ; થનક થનક ચાલતીરે, એનું પંચકલ્યાણીછે નામ. અની૦ ૪ રૂપવંતી ઘોડીઉપરરે, અનીરૂદ્ધ થયાઅસ્વાર પાનનાં આપ્યાં બીડલાં રે, ઉપર શ્રીફળફોફળસાર. અનીરૂ૦ ૫ હિંડે હળવે હાથીઓરે, ઉલટ અંગ ન માય; સુરીનર મુન જન જાણે વારણેરે, આથળ ઈન્દ્ર રહ્યાછડીદાર. અનિ૦ ૬ સનકાદીક શિર છત્ર ધરેરે, નારદ વેણા વાય; ચંદ્ર સુરજ બેઉ પેંગડેરે, આગળ વેદ ભણે બ્રહ્માય. અની૦ ૭ વાજાં બત્રીસ વાજતાંરે, નગર એને પરદેશ; લોક સર્વેજોવામળીયું, શોણીતપુર દેશ. અનિ૦ ૮ રાયે નગર શોહરાવીયુંરે, શોહરાવી છે વાટ; ધજાપતાકા જળહુળેરે, શોહરાવ્યાં શોણીતપુરનાં હાટ અની૦ ૯ દેવ સર્વે ત્યાં આવીયારે, જશ બોલે બંદીજન; જાચક કરે બહુ જાચનારે, જેને હરી ટાળેનીરધન, અનિ ,૧૦રા માણુદીવા કર રૂક્ષમાણીરે, લુણ ઉતારે બેની ધીર; ગાન કરે છે અપસરારે, ત્યાં તો જોવા ઈચ્છે જદુવીર. અનિ૦ ૧૧ એવી શોભાયે વર આવીયારે, તોપણ ખોટી થાય વરરાય; સાળો છાંટે છાણુંરે, મળી માનુની મંગળગાય. અનિ૦ ૧૨ ધુસળ મુસળ રવઈયોરે, સરીયો સંપુટ ત્રાક. ઈંડી પીંડી ઉતારતાં રે, વરનું તીલક કરી તાણ્યું નાક. અનિ૦ ૧૩ નાચેઅપ્સરાઈંદ્રનીરે, નારદ તુમુર વાય; મધુરી વાણી વાજતીરે, એવો આનંદ ઓછ્છવ થાય. અનિ૦ ૧૪ પુંખવા આવી પ્રેમદારે, માથે મેલી મોડ; રામણુદીવો જળહળેરે, રૂક્ષમણી ઘાલ્યો મોડ. અ

નિ૦ ૧૫ ગળે ઘાટ ઘાલી તાણીયારે, આવ્યા માહેરા માંહ્ય; આડા સંપુટદેવરાવીયારે, ત્યાં વરત્યોછેજેજેકાર. અની૦ ૧૬ ઘોડી ગાય ને સાંભળે, તેને ગંગા કેરૂ સ્નાન; વાંઝીયો પામે પુત્રનેરે, નીરધનીયો પામે ધન. અનિ૦ ૧૭

કડવું ૮૫ મું.

બાણાસુર પખાળે ચરણ, શોભા ઘણેરીરે; ત્યાંતો બાણમતી નામ વરૂણ, શોભા ઘણેરીરે. ૧ ત્યાં તો પહેલું મંગળવરતાય શોભા૦ પહેલે મંગળ સોનાનાં દાનઅપાય, શોભા૦ ૨ દાન લેછે કૃશણનો સંતાન, શોભા૦ ત્યાં તો બીજું મંગળ વરતાય શોભા૦ ૩ ત્રીજે મંગળ ધેનુનાં દાન અપાય, શો૦ ત્યાંતો ત્રીજુમંગળ વરતાય, શોભા૦. ૪ મંગળહસ્તીનાં દાનઅપાય શોભા૦ દાન લેછે કૃશણ સંતાન, સોભા૦ ૫ ત્યાંતો ચોથુમં-ગળ વરતાય૦ સોભા૦ ચોથે મંગળ કન્યાનાં દાન અપાય સોભા૦. ૬ ત્યાં તો વરત્યાં છે મંગળ ચાર; સોભા૦ આપેગ-રથ સહીતાભંડાર, સોભા૦ ૭ લાવે બાણમતી કંસાર સોભા ત્યાં તો પીરસે છે ચાર વાર, સોભા૦ ૮ ત્યાં તો આરોગે નર નાર, સોભા૦ ત્યાં તો દુધડે સ્નાન કરાવે, સોભા૦ ૯ ચાર સોભાગ્યવંતી બોલાવે, સોભા૦ ઓખા સૌભાગ્યવંતીકહેવ રાવે, સોભા૦ ૧૦ ઓખા અનીરૂદ્ધ પરણીને ઉઠયા સોભા૦ ત્યાં તો સોનૈયે મેરૂ ત્રુઠયા સોભા૦ ૧૧

કડવું ૮૬ મું.

બાણાસુર ગોરવ નોતરે, સૌકો સાથસુરે; સાથે જમાણની શી

રીત, હળધર ભ્રાતશુરે;શ્રી કૃશણ કરે પ્રમાણ હળધર ભ્રાતશુરે. તમો ગોરવ વેળા પધારજો સૌકો આવજોરે, સાથે માણસની શી રીત ગમે તેને લાવજોરે; વેવાણો ઘરમાં ગઈ જયાં વરની માવડીરે, તેના કુમકુમ રોળ્યા પાય જઈ પાયે પડીરે. અનિરૂદ્ધની માવડી બોલીયાં રીત અમારડીરે, તમારી પરઠણ જેહ મનાવું ગોરડીરે; બાણમતી બોલીયાં રીત અમારડીરે, ગોરવ મનાવીને ચાલીયાં મનશું માલતાંરે. હાલ હાલ કરો રસોઈ રાંધણ ચાલતાંરે, જાન બહુ પ્રકારની ગણતાં કાંઈ નવિ લહુરે; કાંઈ વસ્તુ અનેક ગણતાં સઉ કહુરે, જાદવ કેરી જોડ સઉકો સાથશુરે. આવ્યા શ્રી કૃશ્ન માહારાજ છપ્પન કરોડશુરે, વેવાઈની વાત કાંઈ સાંભળીરે;ભોજન કરવાઠામઠામજુગતીઓ ભલીરે, આજ્ઞા આપી રાય સઉકો બેઠા થયારે. એતો સ્નાન કરી મંદીરમાં ગયાંરે સ્મરણ કીધું નાથનું બેઠા બેસણેરે; નવ જોબનવંતી નાર નીકળી પિરસણેરે, ચકમકના તકીયા ઘણા ઝારા ને લોટડારે. માંહે બેસાણબહુ વીવેક દીસે ફુટડારે બાવનપરની થાળી સોનાનાવાડકારે;પિરસનારીપ્રમાણ જમનારા લાડકારે, ખાંડ પકવાનના મેવા બહુ ઘાણારે, પુરણને દુધપાક સાકરીયા ચણારે; ગોટા ગળિયા તડબુચાં આંબા સાખશુરે, પિસ્તાં ને અખરોડ દાઢમ દ્રાખશુરે. તલસાંકળી મોળાં દહિથરાં શેવ છુટી કળીરે ખોબલડે પીરશે ખાંડ મરકી બેવડીરે; ખાજાં જલેબી દસમી દળીયાં મશમસેર, ઘેબર ને મોતીચુર જમતાં સહુ હસેર. મગદળ ને મેસુર પેંડા લાવીયારે, પકવાન બીજાં

અનેક લાખાગુશીભાવીઆરે. ખાટબંધટો રાંધીયો માં હે ખાંડ ભેળીરે, ગવરીનાં તાવ્યાં ઘી સેવો ગળગળીરે; સારે કર્યાં કં- સાર પોળી પાતલીરે; સાકરની મીઠાશ આણી કચોળે ભરીરે, જમવા બેઠી નાર જાદવ બાપડીરે;જમતાં કહો ભલાંરે લવીંગ શોપારી એલચી પાન સમારીઆંરે, બીડલે બાસઠ પાન સૌને આપીઆંરે; સાજન હતું શ્રી કૃશ્નનું તે સરવે જમ્યું રે, પ્રેમા- નંદના નાથ ત્યાં વહાણુ થયું રે.

કડવું ૮૭ મું.

રાગ પેહેરામણીનો–આપ્યું મુકયું સર્વે પોકયું,કન્યાને વળા- વો; માહારા નવલા વેવઇઆરે. રથ ઘોડાને પામરીયો,સૌ જા- દવને બંધાવો; બંધાવો માહારા નવલા વેવઈઓ. જરકશિ જામા તમે કૃષ્ણને પેરાવો; માહારા નવલા વેવઈઓ. પંચવ- સ્ત્રને શણગાર, તમે જમાત્રને આપો; માહારા૦દક્ષિણનાંચિર રાણિ રૂક્ષમણિને આપો;માહારા૦જરીમુગટને શાલ દોશાલા જાદવને તમે આપો; માહારા૦સાળુ ઘરાચોળાં ને ઘાટ ઘણેરા સતિસતભામાનેઆપો;માહારા૦પાટણનાંપટોળાં રાણિજા- બુવંતિને આપો;માહારા૦વલાણુ-પેરામણી પુરણ થઈ, હઈડે હરેખ ન માયરે; કન્યા તેડિ કોડે કરી, હવે કૃશ્ન દવારકાં જાયરે.

કડવું ૮૮ મું.

રાગ વેરાડિ—ઓખા ચાલિ ચાલણુહારા, સઈયરો વળાવા સંચરી; ઓખા ઉભિ રહે મળતિ જા, માને વહાલિ દીકરી. કોઈ લાવ એકાવળ હાર, લાવે સોનાનાં સાંકળાં; કોઈ લાવે

સોળ શણગાર, ઓખાબાઈને પેહેરવા. ઓખાને વળતાં બો-
લીઆં કહેબાઈ રે, ચિત્રલેહા આવ ઓરી લાવ્ય વાહરે; આલે
સોનાનાંસાંકળાંબોલ્યાંબાઈરે, શું કરે સોનાનાંબોલ્યાબાઈરે
તારા ગુણ ઓશીગળ થાઉ બોલ્યા બાઈરે, નીતનીતગોમતીને
રણછોડ આવ્યા નાહીરે; ત્યાં મુજને સંભારજ્યો બાઈરે એ-
ટલે પોહોચ્યા મનના કોડ લાવ્યા વાહીરે,

કડવું ૮૯ મું.

રાગ ધોળની દેશી—ઓખાબાઈતો સાસરીયે હવે જાયરે,
માનુની તો મળીને મંગળ ગાયરે; રથ અગ્ર પઈડુ ત્યાં શ્રીફળે
સીંચાયરે, ઓખાબાઈને લાડ કચોળુ અપાયરે. ઓખાબાઈને
શીખામણદેછે માયરે.

કડવું ૯૦ મું.

રાગ બીભાસ--સાસરીયાના સાથમાં, તું ડાહી થજે દીકરીહું
તુજને શીખામણદેઉં, તે રખે જતી વીસરી. સાસરીયાનાસા-
થમાં, હળવેહળવે ચાલીયે; સાસરીયાના સાથમાં ખોળે ખાવું
ન ઘાલીયે. સાસરીયાના સાથમાં કંથ સારૂ માલીયે, સાસ-
રીયાનાસાથમાં સઈડકો આઘોતાંણીયે; સાસરીયાનાસાથમાં
સસરો બેઠા હોયતો પિતાના ઠેકાણે જાણીયે સાસરીયાનાસાથ
માં કુવે વાત ન કીજીયે; સાસરીયાના સાથમાં પર પુરૂષઆવ
તો હોય તો વાત કરતાં બીજીયે, સાસરીયાના સાથમાંસાસુને
ગાળ ન દીજીયે. સાસારીયાના સાથમાં ઢુકીપાણીનવ લીજીયે
સાસરીયાના સાથમાં પર પુરૂષની હશી તાળી નવ લીજીયે;

પેઉજીને પરમેશ્વર જાણી; પગ ધોઈ પીજીયે.

કડવું ૯૧ મું.

રાગ ફટાણાનિ ચાલ— આવ્યો દ્વારકાંનો ચોર, લાખેણિલાડિ લેઈ વળ્યોરે; જેણે વગડે ચાર્યાં ઢોર, લાખેલી૦ હાર્યો હાર્યો બાણાસુર રાય કલ્યાણ રાય ઝિતિયારે; વેગે વહિને આવ્યા છે દ્વારિ કાંનિમાંયકેશવરાય ઝિતિયારે. રાણિરૂક્ષમાણિએ વધાવી ને લિધા, ત્રિકમરાય ઝિતિયારે; તેતો પુરાણે પ્રસીધ્ધ, ઢિંચલ મલ ઝીતીયારે. તેતો ગોત્રજ આગળ જાય, કલ્યાણરાયઝીતી યારે; બંનેનાંહાથકાંકણમીંઢળછોડાય, કલ્યાણરાયઝીતિયારે.

કડવું ૯૨ મું.

રાગ ધોળ મંગળ-તારાં બાપનો બાપતેડાવ, છોગાળાદોરડો નવ છુટે તારા ક્રશ્ન વડઉઓ તેડાવ, છબિલા દોરડો નવ છુટે તારી રૂક્ષમણિ માત તેડાવ, છબિલા૦; તારો પ્રદ્યુમન તાત તેડાવ, છબિલા૦ તારી રતુમતિમાત તેડાવ,છબિલા૦; બ્રમા-નિવાળિ ગાંઠ તે કેમ છુટિજાય, છબિલા૦તારો બળભદ્ર કાકો તેડાવ છબીલા૦ તારી રેવતી કાકી તેડાવ, છબીલા૦અનિરૂધ્ધે બાંધી ગાંઠ દોરડો ઓખા છોડવા જાય, છબીલા૦ બેઠી ગાંઠ કરીને તે કેમ છુટી જાય. હો લાડી૦ તારો બાણસુરતાતતેડાવ હો લાડી૦ તારી બાણમતી માત તેડાવ હો લાડી૦ તારો શંકર તાત તેડાવ; હો લાડી૦ તારાં પારવતી માત તેડાવ હો લાડી તારો ગણપતી ભ્રાત તેડાવ; હો લાડી૦ તારી સુધ બુધ ભોજાઈ તેડાવ,હોલાડી૦ તારીચીત્રલેહાચોરતેડાવ, હો લાડી૦

ઓખા છોડે દોરડો, તે જાદવ જુવંતિગાય; છબીલા ૦ બેહિગાંઠ તે થડ કરીને તે કેમ છુટી જાય, છબીલા દોરડો. કેમ છુટે.

કડવું ૯૩ મું.

રાગ ધનાશ્રી-રીતભાતપરીપુરણકરીને, ઉઠયા કૃષ્ણનાતનજી; નવું રે મંદીર વસવાને ત્યાં, આપ્યું રે ભોવનજી. એકવારશ્રી કૃષ્ણે ઓખાને, ખોળા માંહે બેસારીજી; માંગવું હોયતેમાગી લેજે, તું છે વહુવર અમારીજી. મારા બાપને એક દીકરો, તમો આપોરે ભગવાનજી; ભગવાને આપ્યો દીકરો, તેનું ગયાસુર નામજી. બાણાસુરનોગયાસુર, વંશત્રધારણહારજી; કહીકથાને સંદેહ ભાગ્યો, પરીક્ષત લાગ્યો પાયજી. શુકજી અમનેપાવન કીધા, સંભળાવ્યો મહીમાયજી; આરાધુ ઈષ્ટગુરૂદેવને, ગણ-પતીને લાગુ પાયજી. શ્રોતા વકતા સમજતા, કહેકવીકરજો-ડજી; ભાવધરી શહુ બોલજયો, જેજે શ્રીરણછોડજી.

ઈતી શ્રી ભાગવતે મહાપુરાણે દશમસ્કંધે શ્રી શુકદેવ પરિ-ક્ષત સંવાદે પ્રેમાનંદ કૃત ઓખાહરણ સંપુર્ણ.

શ્લોક.

અચ્યુંતં કેશવં રામનારાયણં ॥ કૃષ્ણ દામોદરં વાસુદેવ હરે ॥ શ્રીધરં માધવં ગોપિકા વલ્લભ ॥ જાનકી વિનાયક રામચંદ્ર ભજેત. ॥ ૧ ॥

સમાપ્ત.

કાવ્ય દોહન ન્હાનું (ભાગ ૧ થી ૬ મળી સંપુર્ણ.)

જેમાં નીતી શ્રંગાર અને વૈરાગ્ય એમ જુદા જુદા વિભાગ પાડવામાં આવ્યા છે. જેમાં સુંદર મનહર ભાવ ભેદ, રસ, અલંકાર અને નાયકાભેદથી ભરપુર આપણા ગુર્જર કવિઓએ ગુર્જરી ગિરાને ગુણાલંકૃત કરવા પ્રશંસનીય પદ્યગ્રંથથી રચના કરેલ છે તેમજ મહાન્ નીતિમાન નરરત્ન મહર્ષિ રાજાઓના આખ્યાન પણ વિદ્યમાન છે. કદ રોયલ આઠ પેજી પૃષ્ટ ૬૮૦ કાગદી પુઠાનું રફ કાગળ. કી રૂ. ના પો. ૦)॥

અખાની વાણી અને ગંગા વિનોદ.

જેમાં અખાના બનાવેલા આઠ ગ્રંથો જેવા કે ૧ અખેગીતા ૨ પંચીકરણ ૩ બ્રહ્મલીલા, ૪ અનુભવબિન્દુ ૫ ચિત્તાવિચાર ૬ સંવાદગુરૂ શિષ્ય સંવદ ૭ કૈવલ્યગીતા ૮ સંતપ્રિયા ઉપરાંત ૭૪૬ છપ્પા તથા ૪૧ પદો અખાનુ જીવન ચરીત્ર ઉપરાંત પ્રખ્યાત કવી ગંગાબારોટના કવિતાનો પણ સમાવેશ કર્યો છે :તે છતાં ઉત્તમ કાગળ સોનેરી ગીલ્ટના પુંઠાની. કી રૂ, ાા પો. બે આના.

ભજન ભંડાર અને ભકત ભજનમાળા.

જેમાં ભકત મહાત્મા તુલસીદાસ, રામદેવ, રણછોડ, સુજો, સુરદાસ, નરશણ, મીરા, કબીર, ભોજલ, મુળદાસ, ધીરા, દેવા, નાનકદાસ, હુળદાસ. હોથી, નિષ્કુળાનંદ છોટમ, કવીરાજ ભોજાભકત, અને એવા અન્ય પ્રાચીન ભકતોના ઉત્તમોત્તમ, પદો, ભજનો અને કીરતનોનો આ એક અપુર્વ ખજાનો છે. સંસારી જનોને ઘેર બેઠાં અખંડાનંદ આપનારૂ રોયલ બાર પેજી પૃષ્ટ ૧૯૨ ઉત્તમ ગ્લેજ કાગળ સોનેરી ગીલ્ટીંગનું પુંઠું છતાં કી. રૂ ાા પો. ત્રણ આના.

ભજન મહાસાગર યાને હિંદુસ્તાની પદોનો સંગ્રહ મોટો.

આ પુસ્તકમાં ભકતશીરોમણી સુરદાસ, કબીરસાહેબ, તાનસેન, તુલસીદાસ, સુરસ્યામ, મીરાંબાઈ, ચદ્રસખી, માંડણ; દેવો, મછધર, ગોરખનાથ, તુકારામ, ગણેશરામ. નટવર. ઇત્યાદી પ્રાચીન ભકત કવિઓનાં ભકતીરસથી ભરપુર હિંદુસ્થાની પદોનો મોહટો સમુદાઇ હોઈ આ ગ્રંથ ભજન મહાસાગર યથાર્થપણું સુચવે છે. સંસાર સાગર તરવાને નવરાશના વખતે પુર્વોકત અનેક સંત મહાત્માઓના ગુપ્ત રીતે સમાગમ કરવાનું એક ઉત્તમસાધન ભજન મહાસાગર છે. એમ કહેવા કાંઈ ખોટુ નથી. રોયલ બાર પેજી પૃષ્ટ ૧૭૦ ઉત્તમ ગ્લેજ સોનેરી પુંઠાનું સુશોભીત બાઇન્ડીંગ. કીં રૂ. ાા પો. ત્રણ આના.

પુસ્તકો મળવાનું ઠેકાણું:—

બુકસેલર—મહાદેવ રામચંદ્ર જાગુષ્ટે.

ત્રણ દરવાજા-અમદાવાદ.